

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Zhodnocení potenciálu destinace cestovního ruchu
v České republice**

Bc. Kristýna Rychetská

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Kristýna Rychetská

Hospodářská politika a správa

Podnikání a administrativa

Název práce

Zhodnocení potenciálu destinace cestovního ruchu v České republice

Název anglicky

Assessment of the Chosen Tourism Destination Potential in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě zhodnocení potenciálu cestovního ruchu a dotazníkového šetření ve zvolené destinaci, zpracovat návrhy a doporučení, která by mohla přispět ke zlepšení atraktivity a propagace sledované destinace pro potenciální účastníky cestovního ruchu.

Metodika

Metodika teoretické části vychází ze studia dostupné literatury, a to zejména z odborných knih a aktuálních internetových zdrojů. Teoretická východiska jsou zpracována na základě metody zkoumání dokumentů a prostřednictvím komparace a syntézy informací ze sekundárních zdrojů.

Následně je zpracována vlastní část práce, která obsahuje charakteristiku zvolené destinace a zhodnocení jejího potenciálu pro cestovní ruch. V rámci kvantitativního výzkumu je realizováno dotazníkové šetření názorů návštěvníků, potenciálních návštěvníků a vypočet ukazatelů intenzity cestovního ruchu. V závěru práce jsou výsledky zhodnoceny a je provedena tvorba návrhů a doporučení pro zlepšení atraktivity a propagace Národního parku Šumava.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

cestovní ruch, destinace, lokalizační faktory, potenciál, služby, účastník cestovního ruchu

Doporučené zdroje informací

- GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE. Cestovní ruch: principy, příklady, trendy. Brno: BizBooks, 2014. ISBN: 978-80-265-0298-2.
- JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN: 978-80-247-4209-0
- KOTÍKOVÁ, Halina. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4603-6
- KOTÍKOVÁ, Sylvie and Karolína PAVLŮ. Evaluation of the Setting of the Global Promotion of the Czech Republic Destination. SHS Web of Conferences. 2020, ISSN 2261-2424.
- PAGE, Stephen J. Tourism management. 5th Edition. New York: Routledge, 2015. ISBN 9781138784574.
- PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. Ekonomika turismu: turismus České republiky. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN: 978-80-247-3643-3
- RAŠOVSKÁ, Ida a Kateřina RYGLOVÁ. Management kvality služeb v cestovním ruchu: jak zvýšit kvalitu služeb a spokojenost zákazníků. Praha: Grada: 2017. ISBN 978-80-247-5021-7
- VYSTOUPIL, Jiří Martin ŠAUER a Ondřej REPÍK. Quantitative Analysis of Tourism Potential in the Czech Republic. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendeliana Brunensis, 2017. 65(3): 1085-1098

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Miroslava Navrátilová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 20. 9. 2021

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Zhodnocení potenciálu destinace cestovního ruchu v České republice“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2022

Kristýna Rychetská

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Miroslavě Navrátilové, Ph.D., za její ochotu, odborné a cenné rady a čas, který mi věnovala při zpracování této diplomové práce. Také bych ráda poděkovala své rodině a mým nejbližším za podporu během celého mého studia.

Zhodnocení potenciálu destinace cestovního ruchu v České republice

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení potenciálu cestovního ruchu na území Národního parku Šumava. V rámci teoretické části práce byla realizována literární rešerše, na základě které jsou definována témata cestovní ruch, typologie a účastníci cestovního ruchu a popis destinace. Dále jsou v teoretické části vymezeny faktory ovlivňující rozvoj cestovního ruchu, služby v cestovním ruchu a vliv pandemie covid-19 na cestovní ruch.

V druhé části práce je teritoriálně definována zkoumaná oblast Národního parku Šumava a jeho okolí. Za pomoci prvotně nabytých informací a získaných dat je provedeno zhodnocení potenciálu zvolené destinace prostřednictvím bodování lokalizačních faktorů. Dotazníkovým šetřením bylo zjišťováno, jaké mají respondenti povědomí o destinaci, jaké procento dotazovaných jsou turisté a jaké místní obyvatelé, jaké procento respondentů oblast již navštívilo kolikrát a jakým způsobem, a jaké pocity v respondentech zanechala návštěva.

Zatíženost sledované oblasti byla zpracována prostřednictvím ukazatelů intenzity cestovního ruchu. Dle zjištěných poznatků byly v závěru práce vypracovány návrhy a doporučení ke zlepšení atraktivity a zvýšení návštěvnosti zvolené destinace.

Klíčová slova: cestovní ruch, destinace, lokalizační faktory, potenciál, služby, účastník cestovního ruchu

Assessment of the Chosen Tourism Destination Potential in the Czech Republic

Abstract

The diploma thesis is focused on the evaluation of the potential of tourism in the Šumava National Park. Within the theoretical part of the work, a literary search was carried out on the basis of which the topics of tourism, typology and participants of tourism and the description of the destination are defined. Furthermore, the theoretical part defines the factors influencing the development of tourism, tourism services and the impact of the Covid-19 pandemic on tourism.

In the second part of the work, the researched area of the Šumava National Park and its surroundings is territorially defined. With the help of initially acquired information and obtained data, the potential of the selected destination is evaluated by scoring localization factors. The questionnaire survey found out what respondents are aware of the destination, what percentage of respondents are tourists and what locals, what percentage of respondents have visited the area many times and in what way, and what feelings the visit left in the respondents.

The load of the monitored area was processed through indicators of tourism intensity. According to the findings, at the end of the work were developed proposals and recommendations to improve the attractiveness and increase the number of visitors to the selected destination.

Keywords: Tourism, Destination, Localization factors, Potential, Services, Participant of Tourism

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika	12
2.1	Cíl práce	12
2.2	Metodika	12
3	Teoretická východiska	16
3.1	Cestovní ruch	16
3.2	Typologie cestovního ruchu	17
3.2.1	Formy cestovního ruchu	17
3.2.2	Druhy cestovního ruchu	18
3.3	Účastníci cestovního ruchu	21
3.3.1	Subjekty cestovního ruchu	21
3.4	Destinace	22
3.4.1	Rajonizace cestovního ruchu v České republice	23
3.5	Destinační management a marketing	24
3.6	Faktory rozvoje cestovního ruchu	25
3.6.1	Lokalizační faktory	25
3.6.2	Selektivní faktory	25
3.6.3	Realizační faktory	26
3.7	Služby v cestovním ruchu	27
3.7.1	Ubytovací služby	28
3.7.2	Stravovací služby	30
3.7.3	Dopravní služby	31
3.8	Vliv pandemie covid-19 na cestovní ruch	31
3.9	Potenciál cestovního ruchu v destinaci	32
3.9.1	Lokalizační podmínky složek cestovního ruchu	33
3.9.2	Zařazení území dle lokalizačních faktorů	34
4	Vlastní práce	40
4.1	Charakteristika Národního parku Šumava	40
4.2	Lokalizační podmínky	42

4.2.1	Vyhodnocení lokalizačních podmínek.....	57
4.3	Ukazatele intenzity cestovního ruchu	58
4.4	Dotazníkové šetření.....	63
5	Výsledky a diskuse.....	95
5.1	Zhodnocení výsledků a diskuse	95
5.2	Doporučení	101
6	Závěr.....	103
7	Seznam použitých zdrojů.....	104
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek	110
8.1	Seznam obrázků	110
8.2	Seznam tabulek	110
8.3	Seznam grafů.....	112
8.4	Seznam použitých zkratek.....	112
	Přílohy.....	113
	Příloha A: Lyžařské tratě v NP Šumava	114
	Příloha B: Regulace splouvání řek v NP Šumava.....	115
	Příloha C: Schéma dotazníkového šetření	117
	Příloha D: Fotoarchiv NP Šumava.....	118

1 Úvod

Oblast cestovního ruchu je nedílnou součástí ekonomiky ve všech vyspělých zemích a zároveň je fenoménem aktuálního světa. Poněvadž se každým rokem zvyšuje počet podílu obyvatel, kteří touží po cestování, patří odvětví cestovního ruchu k nejdynamičtější rostoucí oblasti ekonomiky. Ve sféře cestovního ruchu se stále děje něco nového, a to jak z pozitivního úhlu pohledu, tak i negativního, kdy vlivy a události jsou pro každou destinaci jinak významné. V každé destinaci, tedy v dílčích státech, regionech, krajích či okresech, jsou velké rozdíly v rozvoji cestovního ruchu. Každá destinace je díky svým unikátním dispozicím k rozvoji cestovního ruchu zcela výjimečná, a tak se cestovní ruch rozvíjí pokaždé s různou intenzitou a rychlostí. Lokality se od sebe liší mimo jiné mírou atraktivity pro různé kategorie návštěvníků. Požadavky různých skupin návštěvníků se stále zvyšují, a tím dochází k neustálému vývoji inovací v odvětví cestovního ruchu. I přes popularitu zahraničního cestování je v dnešní době nejen díky pandemii covid-19 zaznamenán vysoký nárůst poptávky po cestování v České republice.

Počátky cestovního ruchu jsou zakořeněny hluboko v historii vývoje lidské společnosti. Rozmach cestování v moderní podobě nastal až v polovině 19. století s rozvojem průmyslové revoluce. Hospodářský vývoj a rozmach průmyslu zapříčinil nárůst fondu volného času a s tím i nárůst životní úrovně obyvatelstva. Nynější podoba cestovního ruchu na území České republiky vznikla na počátku 20. století a je spojena především s rozvojem lázeňství a trampingu. V roce 1920 zahájila svoji činnost ČEDOK (Československá dopravní kancelář), která působí na trhu cestovního ruchu dodnes. Rovněž byl v témže roce založen Klub československých turistů. K rázné změně došlo až po roce 1989, kdy nastala privatizace základny cestovního ruchu, otevřely se hranice, a tím vzniklo mnoho nových cestovních kancelářů i konkurenční prostředí v souvisejících oborech.

Mezi vysoce oblíbené destinace v České republice patří turistický region Šumava. Pohoří Šumava je jedno z nejstarších pohoří nacházející se v Evropě a rozkládá se podél jihozápadní hranice České republiky. Celkem se rozkládá na území Jihočeského a Plzeňského kraje a zasahuje do území sousedních států Spolkové republiky Německo a Rakouské republiky. Šumavu je možné rozdělit na šest menších geomorfologických útvarů, mezi které patří Vltavická brázda a Šumavské pláně a následně čtyři hornatiny – Želnavská, Boubínská, Trojmezenská a Železnorudská.

Název Šumava pochází od praslovanského slova „šuma“ neboli hvozd či hustý les, kdy se toto pojmenování objevilo poprvé již v roce 1565. Společně s Bavorským lesem na území Spolkové republiky Německo tvoří Šumava nejrozsáhlejší nepřerušovaný lesní porost ve střední Evropě s přezdívkou „Zelené srdce Evropy“. Označuje se také jako „střecha Evropy“, jelikož pohoří Šumava protíná rozhraní hlavního evropského rozvodí. Část místních vod odsud odtéká zčásti do Severního moře a zčásti do Černého moře.

Správa Národního parku Šumava, Rozvojová regionální agentura Šumava, ale i místní obyvatelé jsou důležitými aktéry v cestovním ruchu na Šumavě. Svými aktivitami vynakládají úsilí nejen ke zvýšení povědomí a atraktivity daného území, ale i k péči o končinu. Tito aktéři nejenže lákají nové návštěvníky, ale snaží se o to, aby se na území vraceli. Jedním z nejtěžších úkolů je regulace cílů a režimů v samotném Národním parku Šumava. K nalezení rovnováhy mezi návštěvnickou spokojeností a udržením nedotčené přírody pomáhá zonace národního parku.

Za pomoci několika stanovisek je možné zhodnotit vhodnost Národního parku Šumava pro turismus a porovnat tak přidanou hodnotu s ostatními atraktivitami, a tím zhodnotit potenciál cestovního ruchu. Ke zviditelnění zvolené destinace je třeba zvolit vhodné nástroje propagace a zároveň se tak zaměřit na vhodné skupiny potenciálních návštěvníků cestovního ruchu v národním parku.

2 Cíl práce a metodika

Kapitola se zaměřuje na vymezení cílů diplomové práce a zároveň popis použitých metod sloužících k dosažení daných cílů.

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě zhodnocení potenciálu cestovního ruchu a dotazníkového šetření ve zvolené destinaci zpracovat návrhy a doporučení, která by mohla přispět ke zlepšení atraktivity a zvýšení návštěvnosti Národního parku Šumava pro potenciální účastníky cestovního ruchu. Mezi hlavní cíle patří splnění následujících úkolů:

- definice neodmyslitelných pojmů souvisejících s cestovním ruchem,
- charakteristika zvolené oblasti,
- zhodnocení potenciálu cestovního ruchu v této oblasti,
- tvorba dotazníku a realizace vlastního dotazníkového šetření,
- vyhodnocení výsledků získaných dotazníkovým šetřením a jejich interpretace,
- výpočet ukazatelů intenzity cestovního ruchu ve zvolené oblasti,
- provést zhodnocení a navrhnout doporučení, která povedou ke zlepšení propagace destinace.

2.2 Metodika

Metodika teoretické části vychází ze studia expertní literatury, a to zejména z odborných knih, článků a aktuálních internetových zdrojů. Teoretická východiska jsou zpracována na základě metody zkoumání dokumentů, prostřednictvím komparace a syntézy informací ze sekundárních zdrojů.

Následně je zpracována vlastní část práce, která obsahuje charakteristiku zvolené destinace a zhodnocení jejího potenciálu pro cestovní ruch. V rámci kvantitativního výzkumu je realizováno dotazníkové šetření názorů návštěvníků i místních obyvatel. Dále je proveden výpočet ukazatelů intenzity cestovního ruchu pro odvození zatíženosti sledované oblasti. V závěru práce jsou výsledky zhodnoceny a je provedena tvorba návrhů a doporučení ke zlepšení atraktivity a zvýšení návštěvnosti Národního parku Šumava.

Ke splnění zvolených cílů práce byly použity následující metody:

Zkoumání dokumentů

Dle Hendla (2005) mezi dokumenty patří knihy či novinové články, elektronická periodika a veškerý psaný, tištěný či zaznamenaný materiál. Souhrnně lze dokumenty nazvat veškerými stopami lidské existence. Poznávací hodnota dokumentu je nejčastěji posuzována dle šesti kritérií, mezi které náleží:

- typ dokumentu,
- původ dokumentu,
- vnější znaky dokumentu,
- vnitřní znaky dokumentu (obsah),
- intencionalita neboli míra možného zkreslení,
- blízkost dokumentu k předmětu zkoumání.

Studium dokumentů bylo zpracováno na základě získávání sekundárních dat. Popisná analýza posloužila ke sběru detailních informací o zvolené destinaci a cestovním ruchu. Veškeré zdroje se nachází na konci práce v seznamu použité literatury. Popisná analýza je následně využita v aplikační části, kde charakterizuje turistickou destinaci Národního parku Šumava.

K výpočtu zhodnocení potenciálu zvolené destinace byla použita metoda hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle kritérií autora Bíny (2002), která je detailněji popsána v kapitole 2.8.

Popisná analýza

Záměrem popisné analýzy je přínos exaktních informací a dat, jež vypovídají o zkoumaném objektu a prostředí. Výsledkem popisné analýzy je reálný obraz určitých detailů (Jašíková, 2009).

Pozorování

Dle Synka (2007), je pozorování definováno jakožto organizované, cílevědomé a plánovité sledování určitých jevů. Sledování probíhá v předem zvoleném rozsahu, přičemž výsledek spočívá v analýze pozorovaných skutečností. Pozorování se vyznačuje pasivní účastí sledujícího. Postupu pozorování bylo využito v průběhu osobních návštěv ve sledované destinaci za účelem zjištění současného stavu potenciálu cestovního ruchu Národního parku Šumava.

Dotazníkové šetření

Dotazník je reprezentován formulářem předkládaným respondentovi, který může být dotazován v průběhu výzkumu, rozhovoru či ankety. Mezi formy dotazování patří ústní dotazování, písemné, telefonické nebo elektronické a respondent volí svou odpověď z několika předem daných možností, nebo vlastní otevřenou odpovědí (Jašíková, 2009).

Pro výzkum diplomové práce byla využita forma elektronického dotazování pomocí webové stránky www.vyplnto.cz. Šíření dotazníku probíhalo pomocí sociálních sítí Facebook, Instagram, cestovatelských webů, ale také prostřednictvím emailu.

Struktura otázek je rozdělena na otázky uzavřené, polouzavřené či otázky s možností vlastní odpovědi. V uzavřených otázkách bylo využito možnosti výběrových odpovědí, ale i hodnocení podle Likertovy škály. Dotazník se v postupných částech větví na otázky pro trvalé obyvatele ve zvolené lokalitě, návštěvníky, potenciální návštěvníky a pro respondenty, kteří lokalitu neznají nebo nemají zájem o její návštěvu.

Dotazníkové šetření probíhalo v období od 1. 7. 2021 do 31. 7. 2021 a celkem se ho zúčastnilo 1 252 respondentů. Dotazník byl následně zpracován do tabulek a grafů s cílem přehledného uspořádání materiálu a získání poznatků o problematice. Dotazník je v diplomové práci interpretován chronologicky z důvodu vhodnější přehlednosti. Pro příhodnější orientaci v dotazníku je v příloze vyobrazeno schéma struktury dotazníku.

Ukazatelé intenzity cestovního ruchu

V kapitole 3.3 jsou provedeny výpočty ukazatelů intenzity cestovního ruchu. Tyto ukazatele zachycují vztah mezi zkoumanou turistickou destinací a cestovním ruchem (Pásková a Zelenka, 2002). Pro výpočty byla využita data získaná z veřejné databáze Českého statistického úřadu. Uvedené údaje byly aplikovány pro oblast vybraných obcí v Národním parku Šumava, přičemž získané hodnoty za roky 2012–2020 byly následně mezi sebou porovnány. Do výpočtů nebyly zahrnuty obce, které většinou svého území leží mimo či na hranici Národního parku Šumava. Statistiky ohledně cestovního ruchu vykazují značnou problematičnost v zjišťování počtu jednodenních turistů čili osob, které v dané destinaci nestráví ani jednu noc. Z důvodu zachování důvěrných informací neposkytuje Český statistický úřad ani obecní úřady informace ohledně HUZ v obcích Strážný a Želna. Z tohoto důvodu tyto údaje nemohly být započítány do výpočtů ukazatelů intenzity.

V práci bylo využito pěti následujících ukazatelů intenzity (Pásková a Zelenka, 2002):

- **Míra turistické penetrace (TPR – Tourist Penetration Rate)**

$$TPR = \frac{\text{průměrná délka pobytu turistů} * \text{počet turistů}}{\text{počet rezidentů} * \text{počet dní v roce}} \quad (1)$$

- **Hustota výskytu turistů (TDR – Tourist Density Ratio)**

$$TDR = \frac{\text{průměrná délka pobytu turistů} * \text{počet turistů}}{\text{celková plocha destinace (km}^2\text{)} * \text{počet dní v roce}} \quad (2)$$

- **Míra turistické intenzity (TIR – Tourist Intensity Rate)**

$$TIR = \frac{\text{počet turistů}}{\text{počet rezidentů}} * 100 \quad (3)$$

- **Defertova funkce (TF – Defert tourist function rate)**

$$TF = \frac{\text{počet stálých lůžek v ubytovacích zařízeních}}{\text{počet rezidentů}} * 100 \quad (4)$$

- **Index turistického zatížení území (TL – impact of Tourism activities on the locality)**

$$TL = \frac{\text{počet stálých lůžek v ubytovacích zařízeních}}{\text{celková rozloha destinace (km}^2\text{)}} \quad (5)$$

3 Teoretická východiska

V teoretické části práce je popsána problematika a základní pojmy cestovního ruchu. Tato kapitola tvoří výchozí teoretický rámec celé diplomové práce a slouží k sestavení vlastní části.

3.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch zasahuje do života každého z nás. Lze jej formulovat jako souhrn společenských aktivit účastníků cestovního ruchu, služeb a hospodářských odvětví. Tento komplex poskytuje cestovní zážitky, mezi které lze řadit stravování, ubytování, přepravu a další služby určené turistům (Goeldner a Ritchie, 2014).

Candela a Figini (2012) definují cestovní ruch jakožto činnost, při které se obyvatelé krátkodobě přesunují do destinací, které jsou situovány mimo prostor jejich žití a práce. Definice cestovního ruchu se však v důsledku jeho neustálého vývoje liší. V současné době je cestovní ruch neodmyslitelně spjat s dnešní moderní společností, jelikož mnoho lidí opouští území svých sídel za účelem rekreace, sportu, poznávání apod. Hlavní důvod pro cestování je uspokojení lidských potřeb ze změny prostředí (Palatková, 2011).

V roce 1991 přišla Světová organizace pro cestovní ruch (WTO – World Tourism Organization) s cílem sjednotit názory na oblast cestovního ruchu. Finální definice označuje cestovní ruch jakožto činnost, při které osoba cestuje na dočasnou dobu do místa, které se nalézá mimo její bydliště. Při domácím cestovním ruchu se jedná o dobu kratší než šest měsíců a co se týče mezinárodního cestovního ruchu, je doba vymezena do jednoho roku. Mezi další podmínky definice patří hlavní účel cesty, kterým nesmí být výdělečná činnost, přechodné přestěhování se za prací, pravidelně se opakující zahraniční cesty a migrace dlouhodobého charakteru (Hesková a kol., 2011).

Pod podmínkou splnění vhodného směru rozvoje cestovního ruchu, může být cestovní ruch zdrojem jak příjmů pro obec, soukromou sféru, tak i zdrojem pro tvorbu mnoha pracovních příležitostí. Dále poskytuje možnost revitalizace a zvelebení obcí i měst. Cestovní ruch mimo jiné zvyšuje životní úroveň a skýtá ekonomické i sociální příležitosti všem subjektům, které jej využívají ve svůj prospěch (Jakubíková, 2012).

3.2 Typologie cestovního ruchu

Typologie cestovního ruchu se dělí podle tří konkrétních kritérií, a to dle druhů, forem či typů. Odborné názory na problematiku členění se v mnoha publikacích liší. Často se stává, že co jeden autor považuje za druhy, druhý považuje za formy a naopak.

3.2.1 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu poskytují pochopení své podstaty z hlediska potřeb a cílů. Tyto formy jsou uspořádány do dvou skupin, přičemž první složka je základní a druhá specifická. V základní skupině forem cestovního ruchu se vyskytují nejširší lidské potřeby. Naopak specifické formy uspokojují zvláštní potřeby účastníků cestovního ruchu. Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011) i Palatková a Zichová (2011) rozdělují cestovní ruch do následujících čtyř základních skupin:

Rekreační cestovní ruch

Rekreační CR rozvíjí reprodukci psychických i fyzických sil člověka. Mezi nejnámější čistě rekreační cestovní ruch patří plážový turismus, rekreace u vody či chalupaření. V poslední době patří k požadavkům na dovolenou také aktivní přístup účastníků. Pověštinou je tento způsob trávení dovolené propojován s kulturním nebo sportovně orientovaným turismem.

Kulturně poznávací cestovní ruch

Tato forma cestovního ruchu cílí na poznání historie, kultury, tradic a zvyků, čímž přispívá k osobnímu rozvoji. Mezi nejčastěji navštěvované kulturní atrakce patří hrady a zámky, muzea či výstavy (Drobná a Morávková, 2010).

Sportovně-turistický cestovní ruch

Sportovně-turistický cestovní ruch se zaměřuje na zájem lidí o aktivní odpočinek a aktivní účast na sportovních činnostech.

Léčebný a lázeňský cestovní ruch

Tento typ cestovního ruchu se zaměřuje na léčebné pobyty v lázních. Dochází zde k léčbě, prevenci, relaxaci a k celkovému obnovení fyzických, ale i duševních sil člověka. V dnešní době se jedná o často vyhledávanou formu dovolené, a to z důvodu často obtížného života jedinců.

K uspokojení různorodých potřeb specializovaných spotřebitelských skupin slouží specifické formy cestovního ruchu. Tyto formy jsou stále rozšiřovány podle aktuálních trendů, které právě probíhají v cestovním ruchu. Nejčastěji vyskytovanou podobou je kombinace dvou a více specifických forem. Mezi typicky specifické formy patří například cykloturistický, gastronomický, dobrodružný, náboženský anebo dobrovolnický cestovní ruch (Kotíková, 2013).

3.2.2 Druhy cestovního ruchu

Hlavním faktorem ovlivňující formulaci druhů cestovního ruchu je způsob realizace dané cesty. Tyto způsoby jsou rozdělovány dle několika následujících kritérií (Hesková a kol., 2011):

1. Rozdělení dle místa realizace

- Domácí cestovní ruch – tento typ výkonu cesty spočívá v pohybování pouze na území jednoho státu. V tomto státě má účastník trvalé bydliště a nesmí překročit jeho hranice.
- Zahraniční cestovní ruch – dochází zde k překročení hranic jednoho anebo více států. Tento typ se následně dělí na výjezdový (pasivní) či příjezdový (aktivní) cestovní ruch.
 - Aktivní cestovní ruch vyznačují cizinci, kteří přicestují do dané destinace a spotřebovávají služby. Tyto služby turisté získávají za cizí měnu na území destinace.
 - Pasivní cestovní ruch definuje domácí turisty, kteří vyjíždí do zahraničí. Při svém pobytu v cizině utrací své finanční prostředky za služby (Kotíková, 2013).
- Tranzitní cestovní ruch – cestující pouze projíždí přes území jednoho či více států, přičemž cílová destinace se nalézá v jiném státě (Rygllová, Burian a Vajčnerová, 2011).

2. Rozdělení dle vztahu k platební bilanci

Toto členění definuje vliv cestovního ruchu na vztah ekonomiky zvoleného státu ve vztahu k zahraničí.

- Příjezdový cestovní ruch – tento typ cestovního ruchu pozitivně ovlivňuje platební bilanci zvoleného státu, jelikož dochází k příjezdu zahraničních

turistů, kteří s sebou přivážejí finanční prostředky, za které spotřebovávají místní služby.

- Výjezdový cestovní ruch – negativně ovlivňuje platební bilanci státu. V tomto případě dochází k odlivu finančních prostředků ze zvolené země společně s opouštěním země turisty.
- Tranzitní cestovní ruch – tento typ je specifický tím, že nepřispívá, ale ani nečerpá z rozpočtu zvoleného státu (z důvodu pouhého průjezdu územím daného státu do další cílové destinace) (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

3. Rozdělení dle místa průběhu

- Vnitřní cestovní ruch – skládá se z domácího cestovního ruchu společně s aktivním (příjezdovým) cestovním ruchem. Jedná se o cestovní ruch v daném státě.
- Národní cestovní ruch – sestává z domácího cestovního ruchu dohromady s výjezdovým cestovním ruchem. Týká se cestovního ruchu příslušného státu.
- Mezinárodní cestovní ruch – skládá se z kombinace výše zmiňovaných cestovních ruchů (Hesková a kol., 2011).

4. Rozdělení dle způsobu financování

- Volný cestovní ruch – v tomto případě si účastník hradí veškeré náklady spojené s účastí v cestovním ruchu sám ze svých vlastních finančních prostředků.
- Vázaný cestovní ruch – při tomto typu cestovního ruchu dochází k částečné úhradě nákladů účastníkem a zbytek bývá uhrazen jinou společností. Ke splnění podmínek tohoto typu patří určité předpoklady, např. členství v organizaci. Nejčastěji se s vázaným cestovním ruchem setkáváme u léčebných pobytů v lázních, na dětských táborech či podnikových akcí (Galvasová a kol. 2008).

5. Rozdělení dle délky pobytu

- Krátkodobý cestovní ruch – definuje cestování s kratší dobou pobytu účastníků mimo své trvalé bydliště. Jedinou podmínkou je nepřekročení přenocování tří dnů.
- Dlouhodobý cestovní ruch – zahrnuje cesty mimo trvalé bydliště na více jak tři dny. Druhou podmínkou je nepřekročení 6 měsíců při domácím cestovním

ruchu a méně než 1 rok při zahraničním cestovním ruchu (Hesková a kol., 2011).

6. Rozdělení dle způsobu zabezpečení cesty

- Organizovaný cestovní ruch – zprostředkují především příslušné organizace, mezi které patří především cestovní agentury či kanceláře nebo soukromé podnikatelské subjekty. Ti zajišťují účastníkům služby spojené s cestou a pobytem.
- Neorganizovaný cestovní ruch – u tohoto typu cestovního ruchu se stále zvyšuje jeho podíl. V případě neorganizovaného cestovního ruchu si účastník vše spojené s cestou zařizuje sám (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

7. Rozdělení dle počtu účastníků

- Individuální cestovní ruch – účastník cestovního ruchu cestuje sám, popřípadě se svou rodinou či menším okruhem osob. Průběh cesty je individuálně naplánován a není nikým zvenčí ovlivňován.
- Skupinový cestovní ruch – účastník cestovního ruchu cestuje s větším množstvím osob. Program je předem naplánován pro zájezd, který zahrnuje mimo jiné skupinové slevy na různorodé služby (Kotíková, 2013).

8. Rozdělení dle ročního období

- Sezónní cestovní ruch – sezóna je rozdělována na letní a zimní, přičemž se jedná o maximální využití nabízených služeb. Sezóna bývá často spojována s obdobími nejvyšších možných cen.
- Mimosezónní cestovní ruch – zpravidla se jedná o zbytek roku, kdy destinace nemívají vysokou návštěvnost. Typickým lákadlem pro turisty jsou nižší ceny za nabízené služby (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

9. Rozdělení dle vlivu na životní prostředí

- Měkký cestovní ruch – vyznačuje se šetrností vůči životnímu prostředí a minimalizací důsledků cestovního ruchu na destinaci. Snaží se o dosažení udržitelného cestovního ruchu pomocí alternativ a odpovědnosti.
- Tvrdý cestovní ruch – je spojován s masovou turistikou, kdy vyžaduje často vysoké investice. Hlavním cílem je dosažení co nejvyššího možného zisku bez ohledu na environmentální, sociální či kulturní prostředí destinace (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

3.3 Účastníci cestovního ruchu

Cestovní ruch je možno definovat coby otevřený a dynamický systém, který se skládá ze dvou podsystémů. Tyto podsystémy tvoří subjekty a objekty, mezi kterými existují vzájemné vazby. Cestovní ruch navazuje vzájemné vazby i mezi okolními systémy neboli s vnějším prostředím. Tato prostředí mohou být ekonomická, politická, ekologická, sociální či technicko-technologická (Hesková a kol., 2011).

3.3.1 Subjekty cestovního ruchu

Nedílnou definicí spjatou s cestovním ruchem je jeho účastník. Za účastníka se považuje subjekt cestovního ruchu, který uspokojuje své potřeby spotřebou statků vztahujících se k cestovnímu ruchu. Účastník vykazuje obsáhlý soubor vlastností a stavů, z jejichž znalostí vychází poskytovatelé cestovního ruchu. Do tohoto souboru spadají fyziologické, psychologické, sociální či ekologické stavy a znaky. Z ekonomického úhlu pohledu je účastník držitelem poptávky a spotřebitelem produktu cestovního ruchu. Daný subjekt může spadat do dvou kategorií. Buď je stálým obyvatelem, nebo návštěvníkem (Beránek a kol., 2013).

V definici termínu subjekt cestovního ruchu lze dle Heskové a kol. (2011), Page (2015), Palatkové (2011), ale i dle mezinárodní konference z roku 1991 o statistice cestovního ruchu dělit účastníka cestovního ruchu na návštěvníka, výletníka či turistu.

Návštěvník

Dle Heskové a kol. (2011) je za návštěvníka považována v domácím cestovním ruchu ta osoba, která cestuje mimo místo svého trvalého bydliště po dobu minimálně jedné noci, ale maximálně šesti měsíců. Pro zahraniční cestovní ruch je maximální časová hranice prodloužena na dobu maximálně jednoho roku, přičemž osoba cestuje za hranice své země. V obou případech nesmí být hlavním účelem cesty výkon výdělečné činnosti.

Výletník

Výletníkem dle definice je osoba, která cestuje mimo své trvalé bydliště pouze na jeden den, a to bez přespání v dané destinaci (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

Turista

Palatková a Zichová (2011) definují turistu jakožto osobu, která spadá do kategorie návštěvník a rozlišuje se podle délky pobytu. Jedná se o krátkodobě pobývacího turistu, který pobývá v daném místě minimálně s jedním přenocováním, a dále se jedná o turistu na dovolené, která setrvá na určitém místě daný počet dní a nocí.

Stálý obyvatel

Dle Heskové a kol. (2011) je stálým obyvatelem neboli rezidentem ta osoba, která pobývá v domácím cestovním ruchu minimálně šest po sobě jdoucích měsíců. Pokud se jedná o zahraniční cestovní ruch, je tato doba prodloužena alespoň na jeden rok.

3.4 Destinace

Na pojem destinace a s ním spojené definice nahlíží mnoho autorů různými způsoby. Vymezení koncepce destinace však lze navzájem kombinovat. Může se definovat například podle centralizace, indikátorů rozvoje turismu či soustředění poptávky. Avšak při geografickém vymezení se jedná o určení destinace a zároveň i návaznost na její hierarchii (nadmárodní – národní – regionální – místní) (Palatková, 2011).

Dle Jakubíkové (2012) byl pojem destinace cestovního ruchu využíván především v letecké dopravě. Takto byl definován jakožto nejvzdálenější místo, kam je možno docestovat letecky. Dnes je však definice destinace vymezena jako cílové místo cesty turistů. Návštěvníci přijíždějící do cílové destinace nahlíží na veškeré její části jako na jeden celek. Mezi tyto součásti patří krajina a prostředí, bezpečnost, čistota, jazyková vybavenost místních obyvatel aj.

Podle Světové organizace cestovního ruchu (WTO) je destinace cestovního ruchu vymezena geografickým prostorem, přičemž musí čelit mnoha překážkám. Hlavní překážkou je zcela jistě konkurence. Má-li být destinace na trhu s cestovním ruchem, pak důležitým faktorem je přínosnost celkového užítku z destinace pro návštěvníka. Geografické vymezení destinace se však nemusí nutně shodovat s administrativním vymezením států a regionů.

Pásková a Zelenka (2012) definují destinaci jako místo navštívené účastníkem cestovního ruchu. Tímto místem se rozumí země, kraj, region či město, přičemž je možno destinaci vymežit například dělením regionu podle turistického či historického hlediska. Následně může vzniknout například turisticky-marketingový region.

3.4.1 Rajonizace cestovního ruchu v České republice

Dle Svobodové a kol. (2013) je předmětem rajonizace „*zmapování hlavních předpokladů rozvoje a rozmístění cestovního ruchu v konkrétních územních celcích*“. Dále uvádí, že při členění České republiky na turistické regiony je uplatňováno marketingového přístupu za úkolu nejvhodnější propagace turistické nabídky dané destinace. Od roku 2000 byly uskutečněny podstatné změny v administrativním členění České republiky. V tuzemsku je vymezeno 14 krajů, 77 okresů, 206 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 14 euroregionů, jež mají za úkol odstraňování kulturních, sociálních či hospodářských rozdílů vzniklých na obou stranách hranice státu.

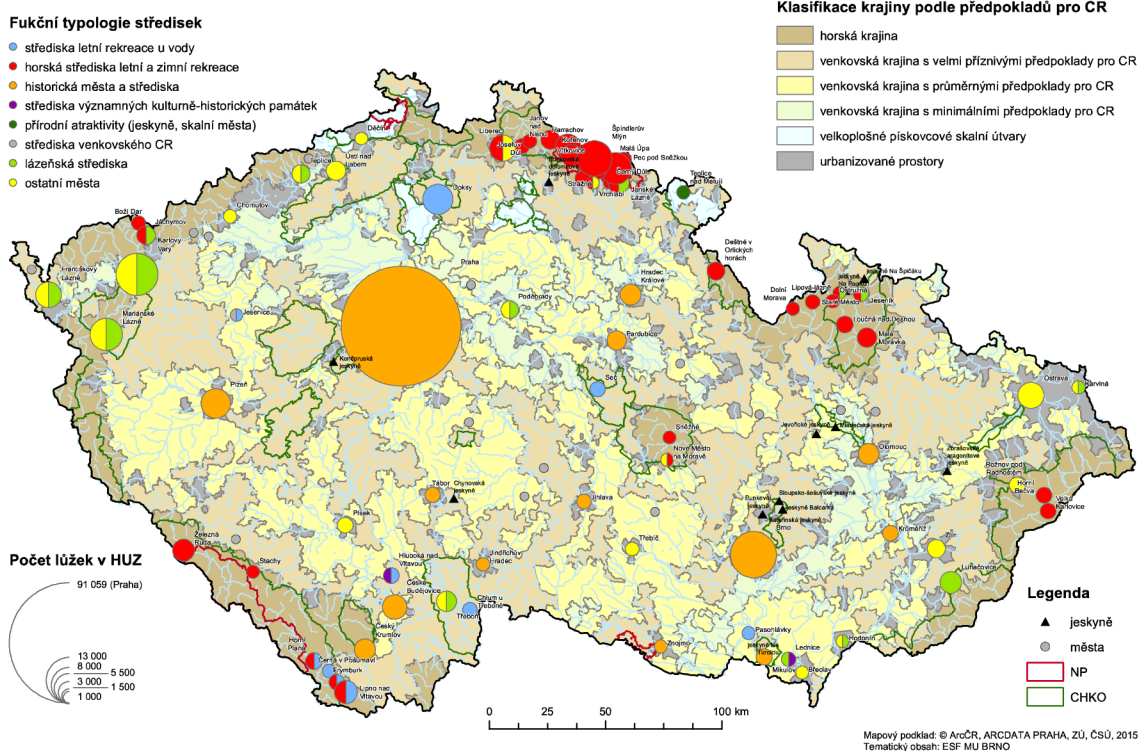
Kromě těchto turistických celků mají v cestovním ruchu významnou pozici také mikroregiony. Mikroregiony vznikají dobrovolným sdružením obcí za účelem spolupráce, mezi kterou patří například podpora cestovního ruchu, podpora infrastruktury či jiné společně dosažitelné cíle. Počet obcí s rozšířenou působností v mikroregionu není omezen, avšak většinou je tvořen jen několika členy dle dané dohody. Mikroregiony jsou povětšinou vymezeny společným zájmem či přírodními hranicemi. Nejčastější formou výskytu je dobrovolný svazek obcí, občanské sdružení, obecně prospěšné společnosti anebo místní akční skupiny (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

Dále je možno definovat turistické regiony, které byly v roce 1999 definovány organizací CzechTourism. V současné době lze na mapě České republiky nalézt 17 turistických regionů, které se následně dělí na 40 turistických oblastí. Turistické regiony stejně jako mikroregiony nekopírují administrativní hranice, nýbrž spojují oblasti, které se vyznačují similárním krajinným charakterem či zaměřením turistiky (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

Svobodová a kol. (2013) vymezují turistickou oblast jakožto územní celek, který představuje podobné přírodní, kulturně-historické podmínky a vlastnosti pro rozvíjení cestovního ruchu. Potenciál zvoleného celku je patřičnou podmínkou pro realizaci nabídky produktů cestovního ruchu. Specifickým druhem regionu je euroregion. Euroregiony vznikají za pomoci přeshraniční spolupráce, která se zformulovala vzájemnou dohodou regionů ležících v pohraničí dvou či více zemí. Rajonizace cestovního ruchu v České republice je znázorněna na následujícím obrázku.

Obrázek 1: Rajonizace cestovního ruchu v České republice

Rajonizace cestovního ruchu

Zdroj: mmr.cz, 2018

3.5 Destinační management a marketing

Palatková (2011) definuje pojem management následovně „*souhrn všech činností, které je třeba udělat, aby byla zabezpečena funkce organizace.*“ Dále označuje management jakožto nezávislé umění a společenskou funkci, jež jsou založeny na využití historie, kultury i tradic. Management by měl efektivně využívat silných stránek jedinců za účelem dosažení kolektivní výkonnosti a efektivnosti, čímž i poskytuje rozvoj a růst jednotlivým zaměstnancům podniku.

Dle Heskové (2006) se destinační management a marketing na regionální úrovni mohou stát zásadním elementem pro rozvoj zvolené oblasti. Především se jedná o soubor aktivit na předem zvolených úrovních řízení a koordinace, strategického plánování a spolupráce na využívání podpůrných fondů. Destinační marketing je možné zvažovat za podmínky funkčního destinačního managementu a vhodnou organizační strukturou. Marketing destinace vychází ze sestav pro konkrétní cílové trhy, přičemž využívá náležité prostředky marketingového mixu, čímž ovlivňuje poptávku.

Goeldner a Ritchie (2012) definují úspěšnou destinaci jakožto destinaci, která vhodně využívá destinační management pro svoji udržitelnost a konkurenceschopnost. Udržitelnost garantuje stabilitu kvality služeb destinace a konkurenceschopnost zajišťuje obstání na turistickém trhu s co nejvyšší efektivností a nejvyššími zisky.

3.6 Faktory rozvoje cestovního ruchu

Sektor cestovního ruchu je ovlivňován mnoha faktory, které je možno rozdělit do několika kategorií. Podle geografického a ekonomického úhlu pohledu je možno faktory rozlišit na lokalizační, realizační a selektivní (Hrala, 2013).

3.6.1 Lokalizační faktory

Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011) charakterizují lokalizační faktory jakožto základní element nezbytný k uspokojení poptávky cestovního ruchu. Jedná se o faktory, které jsou definovány územím, a tím pádem jsou téměř neměnné. Do této skupiny patří především přírodní podmínky, jako je klima, charakter terénu, vodní poměry či fauna a flóra. Dále do kategorie lokalizačních faktorů patří společenské atraktivity neboli ty, které vznikly lidskou činností, jako jsou například památky, gastronomie či zvyky a tradice. V tomto případě platí, že čím je fauna a flóra pestřejší, klima přívětivější a charakter terénu neobvyklejší, tím jsou předpoklady pro cestovní ruch v destinaci významnější a výhodnější při jeho hodnocení.

Lokalizační faktory určují, zda je zvolená destinace vhodná pro různé druhy aktivit. Z toho východiska je možné do jisté míry odhadnout, jaký typ cestovního ruchu se v dané lokalitě bude rozvíjet a zdali bude mít charakter spíše dlouhodobých či krátkodobých pobytů. Na základě vymezení vůči konkurenci mohou lokalizační faktory pomoci při odlišení jednotlivých území (Kotíková, 2013).

3.6.2 Selektivní faktory

Selektivní faktory se v mnohých literaturách nazývají také jako stimulační faktory, jelikož stimulují vznik a rozvoj cestovního ruchu. Selektivní faktory definují, zda ve zvolené lokalitě může docházet ke vzniku cestovního ruchu, zda do lokality přijedou turisté, jací a také kolik jich bude (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

Autoři Hrala (2013) či Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011) se shodují na rozdělení selektivních faktorů na objektivní a subjektivní faktory. Subjektivní faktory určují vnitřní motivaci účastníků cestovního ruchu k cestování. Ti se v rámci služeb cestovního ruchu rozhodují na základě těchto faktorů o svých spotřebitelských preferencích. Především se jedná o psychologické podněty, které ovlivňuje např. módnost, reklama, zkušenosti a doporučení či propagace cestovních kancelářů. Objektivní faktory se základně dělí následovně:

- **Politické faktory:** vyjadřují vnitropolitickou a bezpečnostní situaci (možnost volného pohybu osob) a charakter politického systému. Při politické stabilitě dochází k pozitivnímu rozvoji cestovního ruchu. Naopak při nepříznivé stabilitě (politické konflikty či válečné stavy) dochází k poklesu cestovního ruchu.
- **Ekonomické faktory:** mezi tyto faktory se řadí výše reálné mzdy, výše nere realizované kupní síly, míra investic na prezentaci zvolené destinace či čerpání prostředků z Evropských fondů. Vyjádření vztahu mezi cestovním ruchem a ekonomickými faktory lze za pomoci několika následujících ukazatelů: výdaje obyvatelstva na služby spojené s cestovním ruchem, podíl služeb cestovního ruchu na HDP, podíl pasivního cestovního ruchu apod.
- **Demografické faktory:** vyjadřují především demografické údaje ve zvolené destinaci. K těmto údajům patří především počet obyvatel, délka života, ekonomické postavení, míra vzdělání, mobilita apod. Lidský faktor v cestovním ruchu vystupuje ve dvou různých postojích. V případě nabídky vystupuje jakožto pracovní síla a poskytovatel služeb, a naopak na straně poptávky vystupuje jakožto účastník cestovního ruchu. Zvyšující se životní úroveň pozitivně ovlivňuje růst cestovního ruchu. Ekonomicky lépe zajištění obyvatelé cestují vícekrát za rok do luxusnějších a vzdálenějších destinací.
- **Administrativní podmínky:** k těmto faktorům se řadí různé zákony, právní předpisy, vyhlášky, daňová legislativa, nutnost očkování proti nemocem či pasové a vízové podmínky apod.

3.6.3 Realizační faktory

Dle Hraly (2013) jsou realizační faktory základním kamenem pro konečnou fázi při realizaci forem cestovního ruchu. Realizační faktory tvoří základní infrastrukturu služeb, mezi které patří ubytovací a stravovací služby.

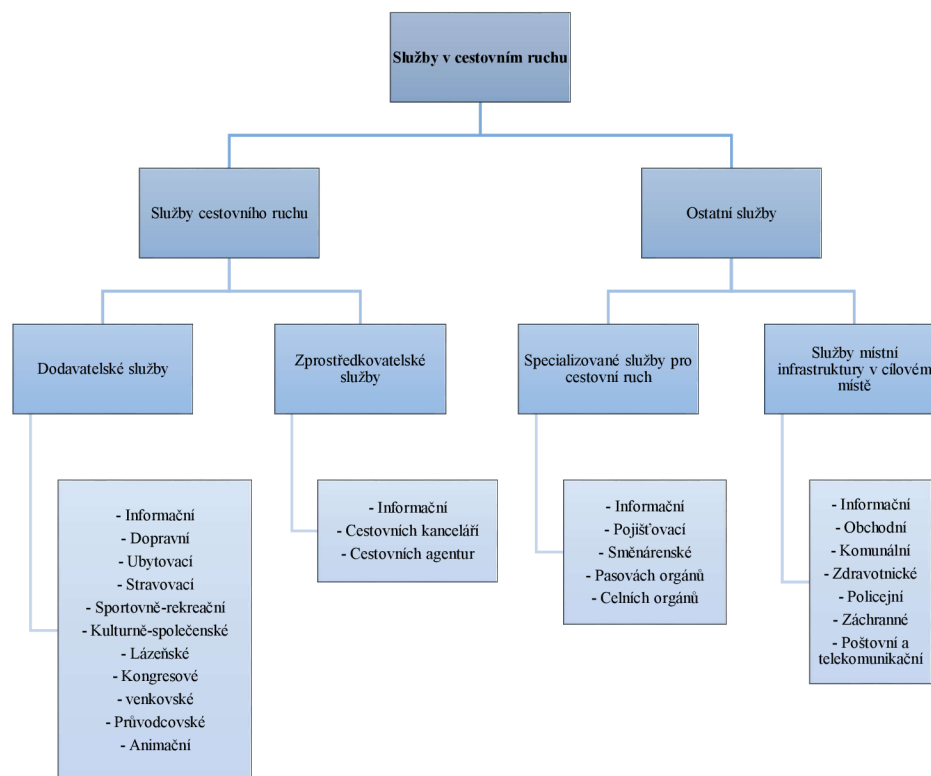
Realizační faktory vyjadřují dosažitelnost a využitelnost turisty ve zvolené lokalitě. K uskutečnění plné využitelnosti v rámci potenciálu cestovního ruchu je nezbytná dostačující kapacita a také kvalita služeb. Kapacita a kvalita následně slouží k sestavení vyhovujících turistických produktů. Kvalita služeb ve sledované oblasti také ovlivňuje ekonomickou udržitelnost a míru ekonomické přínosnosti. Úroveň realizačních faktorů je hodnocena podle různých kritérií či ukazatelů, mezi které patří např. počet a kapacita ubytovacích zařízení či občanská vybavenost (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

3.7 Služby v cestovním ruchu

Rozmanitost poskytovaných služeb v cestovním ruchu je opravdu pestrá a je možno ji roztrždit podle několika úhlů pohledu. Služby v cestovním ruchu jsou označovány za komplexní a jsou poskytovány podnikatelskými, ale i nepodnikatelskými subjekty v rekreačním prostoru a v místě poptávky (Jakubíková, 2012).

Hesková a kol (2011) člení služby v cestovním ruchu na základní a doplňkové podle jejich významu. Základní služby tvoří nepostradatelnou část pro cestovní ruch, zatímco doplňkové služby pouze doplňují základní služby. Základní služby se dělí do tří skupin, a to stravovací, ubytovací a dopravní. Mezi doplňkové služby patří směnářské, kulturně-společenské, sportovně-rekreační, lázeňské či informační a netvoří podmínky pro účast v cestovním ruchu. Struktura rozdělení služeb cestovního ruchu dle Heskové (2011) je zobrazena na následném obrázku.

Obrázek 2: Struktura služeb v cestovním ruchu

Zdroj: Hesková a kol., 2011

3.7.1 Ubytovací služby

Ubytovací služby vznikly za účelem poskytnutí ubytování účastníkovi mimo místo jeho trvalého bydliště, a to bez ohledu, zda se jedná o účastníka cestovního ruchu nebo osobu na služební cestě. Ubytovací služby se vyznačují dočasností a přechodností. S ubytovacími službami je spojováno uspokojení ostatních potřeb, které souvisí s přechodným pobytem či přenocováním. Mezi nejčastěji rozšiřovanou nabídku ubytovacích zařízení patří například wellness či pořádání slavností, konferencí nebo kongresů (Jakubíková, 2012). Na členění ubytovacích zařízení nahlíží mnoho autorů podobně, avšak každý trochu jiným pohledem. Na následující stránce je uvedeno několik příkladů dělení ubytovacích služeb dle Jakubíkové (2012):

- **Dle kategorií**
 - tradiční – hotely, penziony, apartmány, motely, byrotely,
 - doplňkové – chaty, bungalovy, kempy,
 - ostatní – ubytování ve školách, kolejích.

- **Dle časového využití**
 - celoroční – hotely, apartmány,
 - dvousezónní (využití v obou hlavních sezónách),
 - jednosezónní (využití pouze v jedné z turistických sezón).
- **Dle způsobu výstavby**
 - pevná – hotely, motely, apartmány apod.,
 - částečně pevná – montované chaty,
 - přenosná – stany,
 - pohyblivá – karavany, přívěsy, lůžkové vozy.

Rygllová, Burian a Vajčnerová (2011) uvádí, že byt' ubytování není téměř nikdy cílem cesty, nýbrž podmínkou k realizaci cestování, tak patří k největší části příjmů v cestovním ruchu. V nabídkách cestovních kanceláří se však ubytovací zařízení člení jednodušeji, a to z důvodu usnadnění volby cílového spotřebitele. Ubytovací zařízení jsou dělena na hromadná či individuální.

- **Hromadná ubytovací zařízení**

Dle definice Jakubíkové (2012) se za hromadné ubytovací zařízení považuje takové zařízení, které má minimálně 5 pokojů anebo 10 lůžek.

○ Hotel	○ Penzion
○ Hotel garni	○ Turistická ubytovna
○ Motel	○ Chatová osada
○ Botel	○ Kemp

- **Individuální ubytovací zařízení**

- Apartmány
- Chaty a chalupy
- Obytná auta a přívěsy

Z hlediska mezinárodní statistiky probíhá dělení ubytovacích zařízení podle dokumentu Světové organizace cestovního ruchu „Pojmy, definice a klasifikace cestovního ruchu – technický manuál“ z roku 1995.

Počty míst musí přesahovat určené minimum pro skupinu osob, která přesahuje jednu rodinnou jednotku. Dělení probíhá následovně:

a) Hotely a obdobná zařízení

- Hotely,
- obdobná ubytovací zařízení (penziony, ubytovací hostince apod.).

b) Specializovaná zařízení

- léčebná zařízení (lázně, sanatoria, rehabilitační ústavy apod.),
- pracovní a prázdninové tábory (archeologické, skautské apod.),
- veřejné dopravní prostředky (vlak, lodě apod.),
- konferenční a školicí centra (ubytování pouze pro účastníky akcí).

c) Jiná veřejná ubytovací zařízení

- prázdninová ubytovací zařízení (chatové osady, bungalovy apod.),
- místa pro turistické kempování,
- jiná veřejná zařízení (hostely, turistické ubytovny, studentské koleje apod.).

d) Ubytování v soukromí

- vlastní příbytek (rekreační chaty a chalupy apod.),
- ubytování poskytované zdarma přáteli nebo příbuznými,
- pronajímané pokoje v rodinných domech,
- bydlení pronajaté od soukromníků,
- jiné typy individuálního ubytování (např. ubytování na lodích na neoficiálním kotvišti) (Hlouška, 2007).

3.7.2 Stravovací služby

Rozvoj stravovacích služeb je úzce spjat s rozvojem segmentu ubytování, které je poskytováno v různorodých zařízeních. Gastronomická zařízení neboli stravovací provozovny se využívají především k uspokojení základních fyziologických potřeb člověka. Segmentace stravovacích zařízení spočívá v rozdělení podle specializace na určitou skupinu zákazníků. Ti se rozlišují podle způsobů vyjadřování chování, finančních možností či sociálních vrstev (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011).

V dnešní době se těší vysoké oblibě tzv. gastronomická turistika neboli cestování za jídlem a pitím. Mezi nejčastější formy tohoto cestování patří cesty za vínem a pivem nebo za lokálními specialitami, jež jsou typické pro zvolenou lokalitu. Mnohdy bývají

oblíbené návštěvy minipivovarů či návštěvy vinic s degustací v malých vinných sklepech (Rygllová, Burian a Vajčnerová, 2011).

3.7.3 Dopravní služby

Nedílnou součástí sektoru cestovního ruchu jsou dopravní služby, které pomáhají uskutečnění cestovního ruchu za pomoci přepravy na místo mimo trvalé bydliště. Pojem dopravní služby zahrnuje vlastní přepravu účastníků cestovního ruchu i jejich zavazadel, informace o dopravním spojení a jízdních řádech, rezervace míst v dopravních prostředcích, prodej cenin, reklamace apod. K dopravním službám patří i pohyb v cílové destinaci (Jakubíková, 2012).

Do dopravních služeb nepatří přeprava osob do zaměstnání či migrace. Dopravní služby se člení do několika kategorií, přičemž každý autor na toto dělení nahlíží trochu jiným způsobem. Dle Heskové (2011) se doprava člení na železniční, silniční, leteckou a vodní. Dále je možno rozlišovat místní dopravu v cílových destinacích cestovního ruchu. Přeprava je zpoplatňována a uskutečňována na základě daného plánu. Při využití dopravního prostředku je cestující zavázán k zakoupení dopravní ceniny (jízdenka, letenka, místenka apod.).

Jakubíková (2012) základní členění rozšiřuje o vertikální dopravu, kam patří lanovky či vleky, a dále o dopravu v terénu, mezi které je možno zařadit dopravu za pomoci zvířat. Při využívání dopravních prostředků dochází k určité zátěži pro životní prostředí, a tím i k ovlivnění kvality života. Mezi časté problémy spojené s dopravou patří čekání, zpoždění či zrušení spojů, což zapříčiňuje negativní vliv na spokojenost účastníků.

3.8 Vliv pandemie covid-19 na cestovní ruch

Již na počátku pandemie covid-19 mnoho odborníků předpokládalo pokles globálního ekonomického růstu. Tato pandemie byla poprvé identifikovaná v čínském městě Wu-Chan v prosinci roku 2019 a již v prvním čtvrtletí roku 2020 došlo k rozšíření do více než 200 zemí. Mezinárodní měnový fond v roce 2020 předpokládal pokles světového ekonomického růstu o 3 % (Haryanto, 2020).

Cestování je pro fungování cestovního ruchu nezbytné a jakýkoliv faktor, který cestování omezuje, má ohromný dopad na toto odvětví. Mezi další příklady omezení

cestování patří přírodní katastrofy (tsunami, zemětřesení, extrémní klima), teroristické aktivity či různá povstání (Shih-Shuo, 2021).

Po zásahu pandemie covid-19 zaznamenala Česká republika pokles návštěvnosti od roku 2020. Meziroční pokles počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních mezi lety 2019 a 2020 dosáhl snížení o 50,7 % a z toho počet nerezidentů poklesl o 74,4 %. Z důvodu již více než rok trvajících opatření proti koronaviru v prvním čtvrtletí roku 2021 došlo ke snížení počtu hostů o 91,1 % (ČSÚ, 2021). Tyto údaje jsou vyobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 1: Srovnání počtů ubytovaných hostů před a po pandemii covid-19

Rok	Celkem hostů	Komentář	Celkem přenocování	Komentář
1/2019	4,0 mil. hostů	Zvýšení o 1,8 %	10,8 mil. nocí	Zvýšení o 0,9 %
2/2019	5,8 mil. hostů	Zvýšení o 4,9 %	14,0 mil. nocí	Zvýšení o 3,8 %
3/2019	7,5 mil. hostů	Zvýšení o 2,6 %	20,9 mil. nocí	Zvýšení o 1,7 %
4/2019	4,7 mil. hostů	Zvýšení o 4,1 %	11,3 mil. nocí	Zvýšení o 4,5 %
1/2020	3,1 mil. hostů	Snížení o 22,2 %	8,9 mil. nocí	Snížení o 16,7 %
2/2020	988 tis. hostů	Snížení o 82,9 %	2,6 mil. nocí	Snížení o 81,7 %
3/2020	6,0 mil. hostů	Snížení o 20,7 %	17,4 mil. nocí	Snížení o 16,8 %
4/2020	663 tis. hostů	Snížení o 85,9 %	2,1 mil. nocí	Snížení o 81,3 %
1/2021	282 tis. hostů	Snížení o 91,1 %	1,1 mil. nocí	Snížení o 88,2 %
2/2021	1,6 mil. hostů	Zvýšení o 51,3 %	4,2 mil. nocí	Zvýšení o 56,1 %
3/2021	6,7 mil. hostů	Zvýšení o 12,5 %	19,4 mil. nocí	Zvýšení o 11,0 %
4/2021	3,0 mil. hostů	Zvýšení o 353,5 %	7,7 mil. nocí	Zvýšení o 362,4 %

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2021

Z tabulky je patrné, že celosvětová pandemie nepříznivě ovlivnila cestovní ruch v České republice. Výrazný pokles na počátku roku 2021 zapříčinila celoplošná opatření vyhlášená vládou. Mezi tato opatření patřilo například omezení cestování mezi okresy, zákaz nočního vycházení či limity vzdálení se od bydliště.

3.9 Potenciál cestovního ruchu v destinaci

Bína (2002) dělí podmínky pro hodnocení potenciálu destinace cestovního ruchu na dvě skupiny. Do první skupiny jsou zařazeny lokalizační podmínky, které se zabývají vývojem aktivit cestovního ruchu, polohou a možnostmi ve zvolené lokalitě. Tyto podmínky jsou vyjadřovány atraktivitou zdejší přírody a krajiny, zajímavostmi a také kulturními hodnotami.

Pro účely zkoumání lokalizačních podmínek jsou rozřazovány do přirozených segmentů tvořící homogenní aktivity cestovního ruchu. Podmínky jsou rozdělovány do následujících tří základních skupin (Bína, 2002):

- vhodné předpoklady území pro určitou aktivitu cestovního ruchu,
- stálá danost, která je atraktivní pro turisty a vyskytuje se v lokalitě,
- kulturní, sportovní a jiné akce.

Výše uvedené faktory jsou uvedené sestupně podle časové i prostorové neměnnosti. Bína (2002) však dále uvádí, že žádný z formalizovaných modelů nedokáže zcela přesně vystihnout lokalizační faktory.

Do druhé skupiny podmínek spadají realizační faktory, které umožňují realizaci individuálních potřeb účastníků cestovního ruchu. Dále se dělí na dopravní, materiálně-technické, stravovací, sportovní, zábavní a jiné podmínky. Realizační podmínky druhotně zrcadlí dělení lokalizačních podmínek, a tím pádem mají nižší primární vypovídací hodnotu. Při zahrnutí významného zastoupení lidského faktoru a iniciativy dochází k otočení situace a realizační podmínky mají vyšší důležitost než lokalizační.

3.9.1 Lokalizační podmínky složek cestovního ruchu

Bína (2002) dělí lokalizační podmínky, podle kterých je zhodnocen potenciál destinace cestovního ruchu do čtyř následujících úrovní:

- 0. stupeň – faktory v dané lokalitě nejsou obsaženy v žádné své podobě,
- 1. stupeň – bazický stupeň podmínek – daný fenomén lze v lokalitě pozorovat,
- 2. stupeň – míra výskytu faktorů je zvýšená,
- 3. stupeň – faktory se v lokalitě vyskytují v hojné míře.

V některých případech složky nelze rozdělovat na výše uvedené stupně, například vhodnost krajiny pro horolezectví, sportovní myslivost atd. Následně dochází pouze k rozhodnutí, zda se v dané lokalitě složky vyskytují anebo ne. Pro jednotlivé stupně byla sestavena hodnoticí tabulka, která je uvedena níže. Bodová stupnice tabulky je neměnná a je sestavena podle významnosti dílčích aspektů pro turisty.

Tabulka 2: Hodnocení lokalizačních podmínek cestovního ruchu

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	1	2	3
Přírodní pozoruhodnosti	10	20	45
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku	5	10	15
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku	10	15	20
Vhodnost krajiny pro sjezdové a zimní sporty	7	15	30
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	10	20	40
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu les/hory			
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	7	13	20
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku	3	7	15
Vhodnost krajiny pro horolezectví		2	
Vhodnost krajiny pro závěsné létání		2	
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost		2	
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov		2	
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků		1	
Kulturně historické památky a soubory	10	25	50
Skanzeny a muzea	5	15	35
Lázeňská funkce	5	15	35
Kongresy a konference	2	10	20
Kulturní akce	10	20	40
Sportovní akce	2	7	20
Církevní akce	2	4	10
Veletrhy a tematické trhy	5	20	40
Místní produkty	5	10	25
Příhraniční specifika	2	5	10

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

3.9.2 Zařazení území dle lokalizačních faktorů

Dle výše uvedené tabulky je následně popsána metoda zařazení území do lokalizačních faktorů pro zhodnocení potenciálu cestovního ruchu ve zvolené destinaci podle Bíny (2002).

Přírodní pozoruhodnosti

První stupeň definuje míru výskytu jednotlivých atraktivit vytvořených přírodou, a to především skalní formace či jiné přírodní výtvořky. Druhý stupeň charakterizuje výskyt výtvořků většího a širšího rázu. V třetím stupni jsou hodnoceny obce, na jejichž oblasti se vyskytují územní výtvořky celostátního až mezinárodního významu, které bývají často jediným důvodem k návštěvě lokality (jeskyně, skalní města a jiné).

Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku

První stupeň zahrnuje mírně členité pahorkatiny až vrchoviny, ve kterých se nachází vodní toky, lesy a zemědělské plochy. Krajina musí vykazovat rozmanitost a vyskytovat

se v ní turistické stezky. Druhý stupeň se vyznačuje vyšší členitostí, ve vyšší nadmořské výšce, s větším podílem lesů, luk a pastvin. Třetí stupeň charakterizuje především horské i podhorské oblasti. Na těchto územích se nachází lesy, turistické trasy, vyhlídky a rozhledny.

Vhodnost krajiny pro cykloturistiku

V prvním stupni se nachází rovinný reliéf ve vhodných zemědělských oblastech bez ekologického dopadu, ve kterých se vyskytuje malý podíl lesů a polní a vedlejší cesty vhodné pro cyklistiku. Druhý stupeň je charakteristický rovinnou až pahorkatou krajinou či vrchovinami s rozevřenými údolími. Do druhého stupně se dále řadí místa s větším zalesněním a vodními toky. Ve třetím stupni se nachází oblasti s nízkou hustotou osídlení, s vyšším podílem lesů a vysokou krajinnou estetikou.

Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty

První stupeň je krajina pouze z malé části vhodná pro provozování sjezdových zimních sportů. Nadmořská výška prvního stupně se obvykle pohybuje nad 500 m n. m., přičemž mohou být zahrnuty i oblasti s nižší nadmořskou výškou, pokud vykazují vhodné klimatické a krajinné podmínky. Druhý stupeň se nachází v nadmořských výškách okolo 800 metrů s vhodným terénem pro sjezdové sporty, který uspokojí i náročnější sportovce. Třetí stupeň představuje výrazně členitý terén s nadmořskou výškou nad 1 000 metrů. Lokalita má vhodné klimatické podmínky pro dlouhé udržení sněhové pokrývky.

Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku

Jednotlivé stupně podmínek jsou téměř totožné s uvedenými podmínkami pro sjezdové zimní sporty. Rozdíl je dán členitostí terénu, přičemž čím nižší členitost, tím vyšší vhodnost. Do této kategorie patří i lokality s vyšší členitostí terénu při existenci údolních či hřebenových tras. Svou roli v tomto případě hraje i množství lyžařských tras.

Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody

V této kategorii je při rozřazování k jednotlivým stupňům kladen velký důraz na rozsah a také na využitelnost vodních ploch. Důležitost je také kladena na regionální či až mezinárodní význam zvolené lokality a její možnost ubytování v okolí. Ke stupni jedna jsou zahrnuty obce s přírodními vodními plochami, kam spadají menší vodní plochy, ale i větší vodní plochy, u kterých dochází k využití pouze z části. K druhému stupni se řadí přehradní nádrže střední velikosti a rybníky s větší vodní plochou. K třetímu stupni

patří velké vodní plochy, především přehradní nádrže s celorepublikovým významem pro rekreaci.

Vhodnost krajiny pro rekreaci typu les/hory

Stupeň jedna zahrnuje především pahorkatiny, vzácně nížiny s vyšším podílem lesních ploch, hustota obyvatelstva dosahuje maximálně průměrnosti. Druhý stupeň je charakteristický nadmořskou výškou v rozmezí od 500 do 800 metrů s nadprůměrným zalesněním a nízkou hustotou osídlení. Patří sem i horské oblasti, pro které je typická ekologická zátěž. Ve třetím stupni se nachází oblasti horského rázu s nadmořskou výškou nad 900 metrů s rozsáhlým podílem lesů.

Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku

Pro přiřazování ke stupňům v kategorii venkovské turistiky je důležitým faktorem členitost krajiny, hustota osídlení, lesní cesty a vodní plochy. První stupeň je typický pro obce, které se nacházejí v mírně zvlněné krajině, popřípadě v rovinaté krajině. Vyskytuje se zde nízký podíl lesů a vysoký počet turistických tras. Ve druhém stupni je zahrnuto více vodních ploch a více lesů. Ve třetím stupni se nalézají obce rozptýlené v členitých horských oblastech.

Vhodnost krajiny pro vodní turistiku

Rozdělení v této kategorii probíhá podle vhodnosti, významnosti a využitelnosti vodních toků pro vodní turismus. První stupeň zahrnuje vodní toky vhodné pro turistiku, avšak méně využívané. Druhý stupeň obsahuje obce, které se nalézají v blízkosti řek vhodných pro vodní turistiku. Ve třetím stupni se nacházejí vodácky populární řeky v České republice.

Vhodnost krajiny pro horolezectví

Pro splnění podmínek k možnosti hodnocení se musí v oblasti nacházet dostatek skal, které jsou vhodné k horolezeckým výstupům či k horolezeckému výcviku.

Vhodnost krajiny pro závěsné létání

Lokalizační předpoklady této kategorie jsou splněny tehdy, pokud se ve zvolené oblasti vyskytují příkré svahy bez zalesnění s dostatečným sklonem terénu a následnou rovinou. Oblast by neměla být osídlena, pokryta dálnicemi a silnicemi a bez vodních ploch.

Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost

Stupeň je ohodnocen kladně, pokud lokalita nevykazuje známky vysokého podílu urbanizace a intenzivního zemědělství.

Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov

Kategorie získá kladné hodnocení v případě, že se v oblasti vyskytují rybářské revíry a zájem návštěvníků o turistické rybářské lístky. Do kategorie jsou zahrnuty všechny pstruhové i mimopstruhové revíry.

Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků

V těchto oblastech lze z břehu sezónně pozorovat hnízdění anebo páření vzácného druhu vodního ptactva.

Kulturně historické památky a soubory

Rozřaďování do jednotlivých úrovní probíhá podle výskytu památkových zón a rezervací. Do prvního stupně patří obce s vesnickou památkovou zónou. V druhém stupni nalezneme městské památkové zóny a také vesnické památkové zóny s vyšším významem. Ve třetím stupni jsou zahrnuty památky na seznamu UNESCO či národní kulturní památky.

Skanzeny a muzea

Tato kategorie je rozřaďována do následných úrovní na základě významnosti. V první úrovni se vyskytují skanzeny a muzea s regionálním významem, ve druhém stupni s nadregionálním významem a ve třetím stupni s celostátním a mezinárodním významem.

Lázeňská funkce

Podmínkou pro kladné hodnocení je kategorizace obcí jakožto lázeňské. V každém stupni je hodnocena významnost postavení v léčebném procesu a také kapacita lázeňského zařízení. V prvním stupni se nalézají všechny obce, které jsou klasifikovány jakožto lázeňské. Na druhém stupni jsou lázeňské obce se střední kapacitou a se zřetelnými lázeňskými čtvrtěmi.

Kongresy a konference

Jednotlivé stupně jsou rozlišovány dle významnosti jednotlivých kongresů a konferencí. Na prvním stupni se nacházejí regionální a místní, na druhém celostátní i nadregionální a na třetím stupni nejvýznamnější mezinárodní kongresy a konference.

Kulturní akce

Do prvního stupně patří pravidelně se opakující kulturní akce regionálního i místního významu. Druhý stupeň je tvořen dlouhodobě konanými akcemi s celostátním i nadregionálním významem. Na třetím stupni se nacházejí nejrozsáhlejší tradice, festivaly, oslavy, přehlídky apod., které mají celostátní až mezinárodní význam.

Sportovní akce

Vymezení lokalizačních podmínek pro sportovní akce je totožné jako u výše uvedených kulturních akcí.

Církevní akce

Kategorizace lokalizačních podmínek pro církevní akce probíhá taktéž podle hlediska významnosti církevních a poutních míst ve zvolené lokalitě.

Veletřhy a tematické trhy

Rozdělení do úrovní probíhá podle četnosti a významnosti konaných akcí, stejně tak jako v případě kulturních, sportovních a církevních akcí.

Místní produkty

Do prvního stupně patří řemeslné a tradiční produkty známé i mimo místo výroby. Druhý stupeň představují obce, jejichž produkty vytváří přímý cíl návštěvníků neboli turistickou atraktivitu. Třetí stupeň tvoří celostátně významné a turisticky atraktivní produkty.

Příhraniční specifika

V případě, že je kupní síla eura v sousedních státech vyšší vzhledem k české koruně, nastane vyšší přísun zahraničních turistů za české hranice z důvodu běžného obchodu či zábavy. První stupeň zahrnuje všechny obce, které jsou vzdálené od 10 do 15 km od hranic. Na druhém stupni se nacházejí obce, kterými procházejí silnice první a druhé

třídy a vedou k hraničním přechodům. Do třetího stupně spadají obce, které leží přímo na hraničních přechodech či v těsné blízkosti hranic.

Bodové rozpětí k zhodnocení potenciálu

Jelikož jsou pro každého turistu dílčí složky různě významné, tak byla k zhodnocení potenciálu cestovního ruchu vytvořena bodová metoda. Bodové hodnocení dle Bíny (2002) je rozděleno do následujících pěti zón:

- zóna základního potenciálu → 1 až 25 bodů,
- zóna zvýšeného potenciálu → 26 až 50 bodů,
- zóna vysokého potenciálu → 51 až 100 bodů,
- zóna velmi vysokého potenciálu → 101 až 200 bodů,
- zóna výjimečného potenciálu → 201 bodů a více.

4 Vlastní práce

Ve vlastní části diplomové práce je zpracována charakteristika zvolené destinace Národního parku Šumava dle metody lokalizačních kritérií Bíny (2002). Dále jsou provedeny výpočty ukazatelů intenzity cestovního ruchu a vyhodnocení dotazníkového šetření.

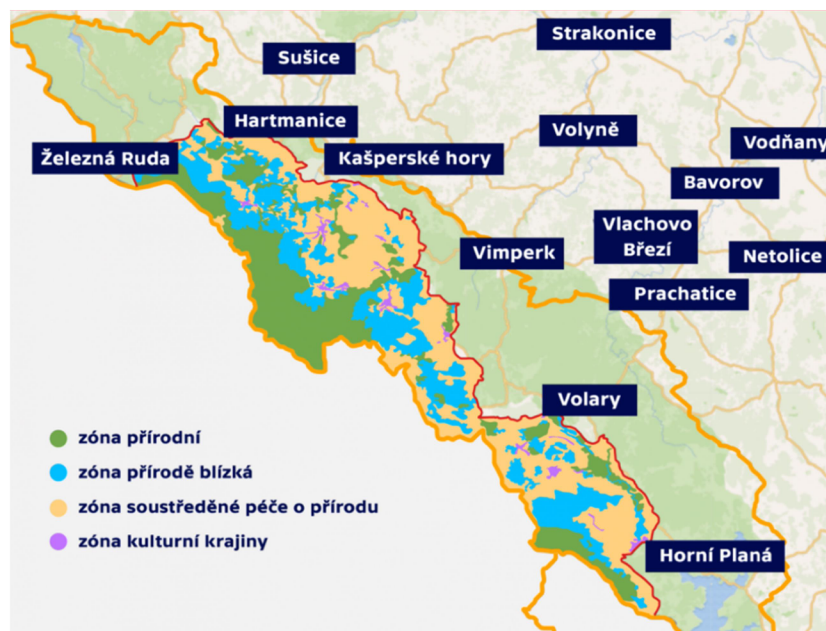
4.1 Charakteristika Národního parku Šumava

Národní park Šumava je výjimečné území nacházející se v Jihočeském kraji České republiky. Národním parkem byl vyhlášen v roce 1991. Rozkládá se podél státní hranice s Německem i Rakouskem, přičemž je největším ze čtyř českých národních parků. Svou rozlohou zabírá 68 064 ha půdy a leží v nadmořské výšce od 600 do 1 400 m. Nejvyšším bodem národního parku je vrchol Plechý na jižním okraji parku s 1 378 m n. m. V NP Šumava je 22 obcí, jejichž katastr leží na jeho území. Jedná se o obce: Horská Kvilda, Kvilda, Modrava, Prášily, Srní, Stožec, Borová Lada, Nová Pec, Nové Hutě, Rejštejn, Strážný, Želnavá, Čachrov, Hartmanice, Horní Planá, Horní Vltavice, Kašperské Hory, Lenora, Nicov, Stachy, Volary a Železná Ruda (npsumava.cz, 2021).

Území Národního parku Šumava je z hlediska ochrany přírody rozděleno do čtyř oblastí. Toto vymezení je platné od 1. března roku 2020 a nahradilo původní členění do tří zón z roku 1995. Nová zonace neslouží k regulaci vstupu veřejnosti, nýbrž k definování cíle a režimu území. Nejpřísnější oblastí je zóna přírodní, která se vymezuje na ucelených plochách s cílem zachování a umožnění nerušeného průběhu přírodních procesů bez lidského zásahu. Tato zóna se rozkládá na 27,7 % plochy NP Šumava. Druhé pásmo neboli zóna přírodě blízká se rozkládá na 24,5 % rozlohy národního parku. V této zóně se nacházejí především lesní ekosystémy, které mohou být v budoucnu převedeny do zóny přírodní. V této oblasti jsou zásahy člověkem do přírody přípustné v omezené míře, kdy si správci parku vyhrazují právo kácení kvůli napadání stromů kůrovcem. Celkem 46,6 % rozlohy NP Šumava zabírá zóna soustředěné péče, ve které jsou zahrnuty lesní či zemědělské pozemky, o které se v následujících desetiletích bude správa parku starat. Úkolem je zachování jedinečných, chráněných nebo ohrožených druhů a biotopů. Čtvrtá zóna kulturní krajiny se rozkládá na 1,2 % rozlohy NP Šumava. Patří sem veškerá sídla

vytvářející prostorově propojitelný celek, zastavěná území i pozemky určené k zastavění. Na následném obrázku je znázorněna nová zonace NP Šumava (npsumava.cz, 2020).

Obrázek 3: Nová zonace NP Šumava

Zdroj: npsumava.cz, 2021

Potenciál cestovního ruchu na Šumavě je determinován historickým vývojem v dané lokalitě. Současný národní park nebyl vždy chráněnou lokalitou a v minulosti se jeho bohatství natolik neoceňovalo, což se odráží v těžbě dřeva, zlata či stříbra. Ráz krajiny byl historicky ovlivňován především odlesňováním v doprovodu vzniku kulturního bezlesí, které probíhalo z důvodu dřevařství a také sklářství. Po historické těžbě se dochovaly v krajině nepatrné stopy v podobě malých důlních děl, šachet nebo štol. Stejně tak po rýžování v nivách zůstaly uměle navrstvené hromady – sejpy. I šumavské vodní toky byly upravovány za účelem vzniku malých vodních nádrží a plavebních kanálů pro plavení dřeva. Vodní energie byla využívána pro pohánění mlýnů, pil, brusíren či elektráren (Dohnal, 2011).

Historicky začalo území Šumavy prosperovat v 13. a 14. století při příchodu německy mluvících obyvatel, kteří přispěli k rozvoji horského osídlování. Následně v 16. století docházelo na území Šumavy k rozvoji sklářství, které se rychle rozšířilo po Evropě a svou pověstí předběhlo i benátské sklo. Na Šumavě se díky feudalismu zformovalo společenství obyvatel, které zahrnovalo jak šlechtu, tak i měšťany a sedláky. Vzhledem k tomu, že sedlákům patřilo nepatrné množství půdy, tak jejich povinnosti byly vzhledem ke šlechtě na úrovni minima (Vondruška, 2019).

V druhé polovině 19. století nastal úpadek šumavských živností a do místních obcí přišla velká chudoba, přičemž Šumava se v těchto dobách charakterizuje jakožto jedna z nejhudších oblastí v Čechách. Nacionalismus a ulpívání na domově zapříčinilo, že lidé raději žili ve svém rodném domě či lokalitě i za cenu bezmezného dřiny a bídy. Tyto okolnosti zapříčinily v počátcích 20. století stagnaci počtu obyvatel a v některých oblastech dokonce pokles počtů (Vondruška, 2019).

Historicky 1. světová válka i hospodářská krize v minulém století místní odlehlá sídla příliš nezasáhla díky stabilizovanému stavu. Zásadní změny v sídelní struktuře a hospodářství nastaly v roce 1938 při odsunu českých obyvatel a následně při poválečném odsunu Němců (ČVUT, 2008). Při poválečném osidlování Sudet se různé oblasti vyznačovaly odlišnou prioritou. Šumava, Český les a jihočeské pohraničí měly zůstat vysídlené z důvodu pravděpodobného budoucího bojiště se západním Německem. Odsun původního obyvatelstva mimo jiné zapříčinil zprerhání staletých kulturních vazeb, pokles zalidnění a zúžení rozsahu či zánik sídel – celkově na Šumavě zaniklo 30 osad a vesnic (Dohnal, 2011).

V současné době k obnově přirozených přírodních procesů dopomáhá skutečnost, že daná lokalita byla vyhlášena národním parkem a vybrané území je chráněno zónou přírodní. Cílem národního parku není pouze ochrana přírody, ale zároveň nalezení kompromisu pro návštěvníky ohledně přístupnosti místních atraktivit. NP Šumava tvoří turistické rozcestníky, informační tabule, naučné stezky, lavičky, altány aj. (Dohnal, 2011).

4.2 Lokalizační podmínky

K hodnocení potenciálu cestovního ruchu ve zvolené destinaci bylo použito metody vybraných kritérií lokalizačních podmínek dle Bíny (2002).

Přírodní pozoruhodnosti

Pramen Vltavy

Pramen řeky Vltavy patří k jednomu z nejnavštěvovanějších míst v NP Šumava. Nachází se na jihovýchodním úpatí Černé hory nedaleko státní hranice se Spolkovou republikou Německo. Tento pramen byl pozměněn do podoby studánky, která je obložena kamením, avšak jedná se pouze o symboliku a voda je do studánky přiváděna trubkami pod zemí z nedalekých vrchovišť. Skutečných pramenů řeky Vltavy je vícero a nachází se v nepřístupném terénu Černé hory. V roce 1923 byla v blízkosti pramene Vltavy

postavena chata Klubu Československých turistů, leč v průběhu 2. světové války byla chata přestavěna na německý zajatecký tábor. K prameni Vltavy je možné se dostat po modré turistické stezce z obce Kvilda anebo po červené stezce z obce Modrava (kudyznudy.cz, 2021).

Klostermannova vyhlídka u Srní

Klostermannova vyhlídka u šumavského Srní nabízí pohled do údolí řek Vydry a Křemelné. Vyhlídka se nalézá na naučné stezce Vchynicko-tetovského kanálu a svůj název nese po slavném českém spisovateli Karlu Klostermannovi, který napsal známý román Král Šumavy (kudyznudy.cz, 2021).

Mrtvý luh

Přírodní rezervace a údolní rašeliniště Mrtvý luh leží při soutoku Teplé a Studené Vltavy a patří do mezinárodně chráněných mokřadů. Mrtvý luh se nachází v zóně přírodní, není tedy veřejnosti přístupný. Mrtvý luh lze navštívit z přilehlé železniční trati, silnice spojující Novou Pec a Stožec anebo projet jím skrz na řece Vltavě (splouvání řeky Vltavy je popsáno níže). Mrtvý luh je porostlý borovicí blatkou, klečovitou i stromovou a břízou pýřitou i karpatskou. Rozkládá se na výměře 394 ha a název pochází z velkého množství mrtvých stromů, které vytvářejí tzv. „*mrtvý les*“, který vznikl po velkém požáru (jiznicechy.cz, 2021).

Povydří

Naučná stezka Povydří vede hlubokým údolím říčky Vydry v úseku, kde řeka vytváří divoké a balvanité koryto. Povydří se nachází v přírodní zóně národního parku chránící úsek řeky Vydry a přilehlé údolní svahy od Antýglu po Čeňkovu pilu. Stezka vede po vozové cestě původně určené ke svážení vytěženého dřeva. Stezka je typická velkým množstvím obřích žulových balvanů ležících v říčním korytě. Tyto balvany vytvářejí mnoho peřejí a malé vodopády. Řeka Vydra nemá svůj vlastní pramen, jelikož vzniká postupným soutokem potoků. Ani délkou nevyniká řeka Vydra, poněvadž po cca 20 km zaniká soutokem s říčkou Křemelná, čímž vzniká řeka Otava. Stezka začíná u Čeňkovy pily, nedaleko nad místem, kde se z řeky Vydry na soutoku s řekou Křemelná stává řeka Otava (naucnoustezkou.cz, 2009).

Stožecká skála a Vintířova skála

Stožecká skála je mohutná skalní přírodní památka se skalní stěnou vysokou 30 m. Skála dosahuje nadmořské výšky 976 m na hoře Stožec, pod kterou se rozkládá kamenné moře. Cestou ke skále se nachází ukázka lidové řezbářské práce – Stožecká kaple. Stožecká skála je vedena jako přírodní památka a chráněna z důvodu skalních výchozů a sutí i význačných geomorfologických útvarů. Chráněné území bývá v letním období nepřístupno z důvodu ochrany místní fauny (kudyznudy.cz, 2021).

Vintířova skála se nachází nad osadou Dobrá Voda. Skála ze žuly má tesané schody a je z ní výhled na malou kapličku sv. Vintíře. Na skálu lze dojít po modré turistické stezce z Dobré Vody u Hartmanic či po zelené turistické stezce z Roviny (popřípadě absolvovat celou naučnou stezku Hamižná) (kudyznudy.cz, 2021).

Trojmezi

Horské sedlo Trojmezi s nadmořskou výškou 1 324 m se nachází mezi dvěma vrcholy Plechý a Trojmezná. Protínají se zde státní hranice České republiky, Spolkové republiky Německo a Rakouské republiky. Hraniční místo bylo od roku 1756 vyznačené hraničním mezníkem, který byl v roce 1993 nahrazen trojbokým žulovým sloupkem s vyobrazením státních znaků a názvů jednotlivých států (kudyznudy.cz, 2021).

Jezero Laka, Plešné jezero, Prášílské jezero

Jezero Laka je nejmenší, nejmělčí a zároveň nejvýše položené jezero v české části NP Šumava. Jezero se nachází v nadmořské výšce 1 096 m, má rozlohu 2,78 ha a největší naměřená hloubka dosahuje 3,9 metrů. Na rozdíl od ostatních ledovcových jezer nemá Laka kamenité dno zanesené lesním kalem, nýbrž se na jeho dně nachází rašelina. Charakteristickým znakem jsou také plovoucí ostrůvky, které pozvolna zarůstají (sumavanet.cz, 2021).

Plešné jezero leží v nadmořské výšce 1 089 m pod horou Plechý. Vznik jezera zapříčinil ústup ledovce, který vyhloubil kar a vytvořil tak 40 m čelní morénu a 250 m vysokou jezerní stěnu. Rozloha jezera činí 7,5 ha a nejhlubší místo má 18,3 m. Plešné jezero nemá žádný přítok, nýbrž pouze odtok Jezerním potokem do řeky Vltavy (sumavanet.cz, 2021).

Prášílské jezero se nachází v nadmořské výšce 1 080 m na východním výběžku hory Poledník. Rozprostírá se na 3,75 ha, přičemž nejhlubší místo dosahuje maximálně 15 metrů. Voda z jezera odtéká do řeky Křemelné, přičemž dříve byla odváděná voda

používána k plavení dřeva (z tohoto důvodu byla hráz jezera uměle navýšena). S místem je spojeno mnoho tragických utonutí, kdy studentu Ottokarovi Kareisovi byl postaven kamenný pomník na hrázi jezera (kudyznudy.cz, 2021).

Chalupská slat', Jezerní slat', Modravské slatě, Tříjezerní slat'

Chalupská slat' se nachází severně od Borové Lady ve výšce 910 m v mělkém údolí Vydřího potoka. Velké rašelinné jezírko, uvnitř kterého se nacházejí plovoucí ostrůvky, je největším svého druhu v Čechách. Chalupská slat' začala vznikat před 8 až 10 tisíci lety po skončení doby ledové. V minulosti byla dotčena na zhruba 50 ha těžbou rašeliny, kdy je na těchto místech patrný nárůst břízy pýřité (sumavanet.cz, 2021).

Jezerní slat' s průměrnou hloubkou 2,5 m a rozlohou 103,5 ha se rozprostírá v nadmořské výšce 1 058 až 1 075 m a leží mezi obcemi Kvildou a Horskou Kvildou. Jezerní slat' je odvodňována potoky do řeky Teplé Vltavy a Vydry a dále do Otavy. V minulosti byla slat' těžena a odvodňována za pomoci umělých příkopů, nicméně od roku 1933 byla vyhlášena státní přírodní rezervací. Jezerní slat' je přístupná pomocí povalového chodníčku s vyhlídkovou věží (sumavanet.cz, 2021).

Modravské slatě jsou přírodní památkou a chrání nejrozsáhlejší komplex šumavských rašelinišť a slatí. Tyto slatě jsou jak přírodovědecky, tak i vodohospodářsky nejhodnotnější částí Šumavy a reprezentují nejzachovalejší úsek středohor střední Evropy. Celková rozloha Modravských slatí činí více jak 2 000 ha a leží v nadmořské výšce 1 010 až 1 367 m. Plocha je složena z několika menších rašelinišť v chráněné oblasti a k větší části není možný přístup a je tak možnost pozorovat přírodu pouze z dálky. Lokality však lze projít po vyznačených stezkách anebo s průvodci divočinou od NP Šumava (kudyznudy.cz).

Tříjezerní slat' se nazývá podle tří malých rašelinných jezírek asi 3 km severozápadně od Modravy. Nachází se v nadmořské výšce 1 062 m a rozkládá se na 5 ha, přičemž nejhlubší místo jezírek nepřesahuje 2 m. Tříjezerní slatí je možno projít či projet na kole po povalovém chodníku s naučnou stezkou vysvětlující vznik i vývoj slatí, která je v provozu již od roku 1979. V okolí Tříjezerní slatí se vyskytují typické vrchovištní rostliny jako například klikva bahenní, rosnatka okrouhlostá či kyhanka sivolistá (sumavanet.cz, 2021).

Jak již bylo popsáno výše, v NP Šumava se vyskytuje mnoho jednotlivých biotopů. Nalézají se zde:

- Kamenné moře na temenech horských hřbetů a na svazích, která vznikala rozpadem skalních výchozů. Kameny jsou pokryty lišejníky a žijí zde brouci střevlíci.
- Rašelinné smrčiny rostoucí v okolí pramenišť, rašelinišť a v zamokřených terénních sníženinách či na okrajích horských vrchovišť.
- Květnaté bučiny vyskytující se na slunečných jihozápadních a jižních svazích ve výškách od 800 do 900 m.
- Acidofilní neboli kyselé bučiny tvořící širokou zónu mezi květnatými bučinami a horskými smrčinami. V minulosti byla velká část těchto lesů vykácena a uměle nahrazena smrkovými monokulturami.
- Horské pastviny neboli bezlesé plochy vzniklé z pozůstatku pastvy v minulosti.
- Horské louky jsou zachovány výhradně ve vyšších, omezeně přístupných částech území a pouze na části své původní plochy. V těchto oblastech roste velký počet ohrožených i chráněných druhů šumavské flory.
- Horské olšiny nalézající se v nižších částech Šumavy s vysokou spodní hladinou vody.
- Horské smrčiny se nacházejí v nejvyšších polohách a v současnosti se území nechává k samovolnému vývoji. Přítomnost tlejícího dřeva pomáhá k obnově porostů a je ku prospěchu místní biodiverzity.
- Horské vrchoviště s menšími jezírky jsou typickým znakem centrální části Šumavy. Vrchoviště jsou zvláštním typem rašelinišť v horských oblastech.
- Údolní vrchoviště tvořené především z mechů, travin a nízkých keříků, které zakrývají rašelinu. Zejména se vyskytují v plochých údolích kolem toku větších řek.
- Vodní toky, které se vyskytují na území NP Šumava mají ve svém okolí vysokou rozmanitost biotopů. Na těchto místech se vyskytuje vydra říční, skorec vodní či pstruh potoční.
- Ledovcová jezera na území NP Šumava pocházející ze síly svahových ledovců, kdy některé karové stěny dosahují výšky až 300 m.
- Reliktní bory na skalách a sutích v území NP Šumava jsou původní již od konce doby ledové, kdy ustupovaly jiným dřevinám, až zůstala místa, kde jiné dřeviny

nemohly růst. Vyskytují se především na izolovaných stanovištích skalních ostrožen a balvanitých sutí.

- Suťové lesy, které jsou vázány na výrazně členitý reliéf, čímž si uchovávají značně přirozený ráz (npsumava.cz, 2021).

Z fyto geografického hlediska se území NP Šumava nachází ve středoevropské provincii středoevropské květenné oblasti. V nižších polohách se vykytuje oblast zonální vegetace středoevropského opadavého lesa. Nachází se zde především tři základní zonální vegetační jednotky: květnaté bučiny, horské bučiny a klimaxové smrčiny (Bufka, Černý a kol, 2020).

Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku

V NP Šumava je turistická aktivita velmi rozšířená a s přihlédnutím k ochraně přírody je i zároveň nejšetrnější. K orientaci v krajině slouží síť značených turistických stezek určených pro pěší i cyklisty. Skrz národní park vedou mnohé turistické stezky, ale i naučné stezky, po kterých je možné dostat se téměř ke všem jeho atraktivitám. Mezi nejznámější naučné stezky patří například Medvědí, Chalupská slat', LES, Tříjezerní slat' či Bezlesí atd. Na území celého NP Šumava jsou rozmístěny různorodé druhy turistické infrastruktury, mezi které patří např. odpočinkové sety laviček i stolů, turistické přístřešky, ukazatele a informační panely či rozhledny (npsumava.cz, 2021).

Vhodnost krajiny pro cykloturistiku

Skrz NP Šumava vede hustá síť se stovkami kilometrů cyklotras, které ve většině případů kopírují pěší trasy. Značené cyklotrasy vedou převážně mimo veřejné komunikace po lesních asfaltových cestách, ale i cestách s jiným nezpevněným povrchem. Cyklotrasy v NP Šumava jsou v severozápadní části značeny symbolem cyklisty na dřevěných směrovkách. Na zbytku území jsou značeny žlutými plechovými směrovkami podobně jako pěší trasy.

Dle pravidel pohybu cyklistů v NP Šumava mohou cyklisté jezdit pouze po vyznačených cyklotrasách. Zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, stanovuje pravidla pro jízdu na kole a platí i v národním parku. Pro pohyb v národním parku na elektrokolech platí tři základní pravidla. Návštěvníci mohou jezdit na vozidle, k jehož pohybu vpřed je potřeba lidská síla, výkon elektromotoru musí být maximálně 1 kW a konstrukční rychlost nesmí přesáhnout 25 km/h (sumavanakole.cz, 2021).

Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty

V NP Šumava se nachází pouze 3 malé skiareály, a to na Kvildě, ve Strážném a v Českých Žlebech z důvodu geomorfologického rozložení. Na Kvildě mohou lyžaři využít 2 hlavních veřejných vleků, 2 menších veřejných vleků, 2 neveřejných vleků lyžařské školy s dětským pojízdným kobercem, malý snowpark či lyžařskou školu. Svou polohou a nízkým sklonem sjezdovek je skiareál Kvilda ideálním místem pro začátečníky, rodiny s dětmi či lyžařské kurzy (skikvilda.cz, 2021). Druhou možností sjezdového lyžování v NP Šumava je ve Strážném vlek Kaplička a Kunžvart. Obě sjezdovky jsou mírného sklonu a pravidelně upravované rolbou, přičemž svojí délkou nepřesáhnou 300 m, převýšením nepřesáhnou 50 m (skiarealstrazny.cz, 2021). Skiareál České Žleby nabízí 2 vleky s kapacitou 650 osob, dále nabízí 5 sjezdovek v délce 400 až 600 m (skizleby.cz, 2021). Dalšími možnostmi jednotlivých sjezdovek na území NP Šumava jsou:

- Srní: sjezdovka s délkou 400 m,
- Modrava: sjezdovka s délkou 290 m.

Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku

Jádrem národního parku jsou rozsáhlé Šumavské pláně s náhorní rovinou s průměrnou nadmořskou výškou kolem 1 000 m. Tyto pláně tvoří ideální podmínky k rozvoji běžeckého lyžování, které je zde považováno za prioritní zimní sportovní aktivitu, a tím pádem je i podporováno. Nachází se zde nejrozsáhlejší síť udržovaných lyžařských tratí v České republice. Celková síť lyžařských tras nabízí 450 km – z toho 250 km v NP Šumava, přičemž rolbou je udržováno 320 km – z toho v NP Šumava 200 km. Síť lyžařských tras v národním parku je označována jako „Bílá stopa“ a její úpravu koordinuje Regionální rozvojová agentura Šumava. Na internetu je možné získat aktuální informace o sjízdnosti všech lyžařských tras (bilastopa.cz, 2021). Mapa lyžařských tratí je uvedena v příloze.

Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody

V NP Šumava se nachází tři jezera ledovcového původu, která vznikala táním ledovců na konci období třetihor. Jezera Laka, Plešné a Prášílské se nacházejí v klidových územích národního parku. Do těchto ledovcových jezer i rašelinných jezírek (slatě) je zakázán vstup, koupání v nich ale i plavba po nich (npsumava.cz, 2021).

Vhodnost krajiny pro rekreaci typu les/hory

Při velkoplošné inventarizaci přirozené obnovy lesů NP Šumava v letech 2002 a 2014 bylo zjištěno, že na 80 % plochy lesa probíhá přirozená obnova. Spolu s parkem Bavorský les na území Německa vytváří jednu z nejrozlehlejších souvisle zalesněných ploch ve střední Evropě. Celková zalesněná plocha NP Šumava tvoří cca 80 % z území (npsumava.cz, 2021). V kontextu širších vztahů fytogeografického hlediska leží NP Šumava ve středoevropské květenné oblasti temperátního pásma Evropy. Nižší polohy spadají do oblasti zonální vegetace středoevropského opadavého lesa. Jádrem NP Šumava jsou Šumavské pláně s rozsáhlou náhorní rovinnou s nadmořskou výškou cca 1 000 m. Z plání vybíhá k severozápadu Železnorudská hornatina, která je od jihovýchodního hraničního hřbetu Trojmezenské hornatiny s Boubínským hřbetem a Želnavské hornatiny oddělen širokou Vltavickou brázdou. V období čtvrtohor vznikly na území mrazové sruby, skalní hradby a balvanité sutě. Rozsáhlá a mírně vyklenutá náhorní i údolní vrchoviště jsou zcela specifickými útvary (npsumava.cz, 2020).

Hustota zalidnění v NP Šumava se pohybuje na velmi nízkých hodnotách. Dle výpočtů hustoty zalidnění údajů z ČSÚ (2021) za 22 obcí, které katastrálně leží na území národního parku, je za posledních 5 let v průměru 22,43 obyvatel na kilometr čtvereční. Oblíbenost v rámci sportu i rekreace zapříčinila mimo jiné vznik velkého množství ubytovacích zařízení. Tyto ubytovací služby jsou situovány především v zastavěných územích obcí na území národního parku.

Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku

Území NP Šumava představuje zajímavou venkovskou architekturu s bohatou nabídkou tradičních lidových tradic a zvyků a místem s mnoha technickými i historickými památkami. Místní obce jsou rozptýlené po krajině v členité podhorské a horské krajině. Rozmanitost krajiny byla dána horotvornými pochody, erozí, zvětráváním a odnosem. Krajina NP Šumava se vyznačuje vysokou mírou zalesnění, skrze které vedou turisticky značené stezky. V NP Šumava se nachází mnoho pramenů, potoků, říček i řek, přičemž celé území parku spadá do Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) podle zákona č. 138/197 Sb., o vodách (npsumava.cz, 2021).

Vhodnost krajiny pro vodní turistiku

Zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, (dále jen ZOPK) stanovuje základní ochranné podmínky pro národní parky. § 16 odst. 2 ZOPK:

„Na celém území národních parků je zakázáno: n) provozovat horolezecké sporty, splouvání vodních toků nebo jiné vodní sporty mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody“ (zakonyprolidi.cz, 2021). Povolené úseky pro vodní turistiku platí na úsecích řek Vltava, Otava a Vydra. Ostatní toky v NP Šumava nejsou povolené k splouvání dle návštěvního řádu (pro toky v CHKO Šumava platí běžná vodácká pravidla). V příloze jsou uvedeny letáky pro pravidla splouvání řek v NP Šumava.

Regulace splouvání řeky Vltavy

Základním pravidlem dle návštěvního řádu je datum pro jednotlivé úseky, minimální výše hladiny řeky a splutí pouze na kajaku nebo kánoi. Na úseku Borová Lada – Polka je možno splouvat pouze od 15. 3. do 31. 5. pouze o víkendech od 8:00 do 18:00 hod. Úsek Polka – Lenora není nijak regulován, jelikož se nachází na území CHKO Šumava. Pro splutí úseku Lenora – Soumarský most je stanoven minimální stav vody pro splutí 45 cm na vodočetné lati na Soumarském mostě. V úseku Soumarský most – Pěkná platí pro splutí základní limit minimální výšky hladiny na vodočetné tyči na Soumarském mostě 50 cm (při poklesnutí pod 50 cm se úsek pro daný den uzavírá). Tento úsek je jako jediný v NP Šumava zpoplatněný a registrovaný. Možné je splouvat v období od 1. 5. do 31. 10. A pouze za omezeného počtu splouvajících lodí podle výše hladiny (následně s průvodcem od NP Šumava). Na úseku Pěkná – Nová Pec je možno splouvat od 1. 5. do 31. 10. každý den od 8:00 do 20:00 hod. (npsumava.cz, 2021).

Regulace splouvání řeky Otavy

Řeka má povolený úsek pro splouvání od Čěnkovy pily po Rejštejn. Minimální výška hladiny řeky není stanovena a stejně tak druh plavidla. Splutí je povolené denně od 8:00 do 20:00 hod. a to od 15. 3. do 31. 10. Trasa měří 5,1 km a je určena především pro zkušené vodáky s vhodným vybavením. Tento povolený úsek řeky tvoří hranici klidového území NP Šumava, a proto je zakázáno vystupovat na levém břehu (npsumava.cz, 2021).

Regulace splouvání řeky Vydry

Povolený úsek pro zkušené vodáky měří 4,8 km od Modravy až po Antýgl. Povolenými plavidly jsou pouze kánoe a kajaky od 1. 3. do 31. 5. v čase od 8:00 do 18:00 hodin (npsumava.cz, 2021).

Vhodnost krajiny pro horolezectví

Zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, stanovuje základní ochranné podmínky pro národní parky. § 16 odst. 2 ZOPK:

„Na celém území národních parků je zakázáno: n) provozovat horolezecké sporty, splouvání vodních toků nebo jiné vodní sporty mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody“ (zakonyprolidi.cz, 2021).

Vhodnost krajiny pro závěsné létání

Zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, stanovuje základní ochranné podmínky pro národní parky. § 16 odst. 1 ZOPK:

„Na celém území národních parků je zakázáno: l) létat v rozporu s podmínkami stanovenými v opatření obecné povahy vydaném podle jiného právního předpisu (§ 44 odst. 3 zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví), kromě letů pro zajištění bezpečnosti státu, ochrany osob, majetku nebo veřejného pořádku a letů pro potřeby orgánů ochrany přírody.“ (zakonyprolidi.cz, 2021)

Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost

Společné lovy jsou podle zákona o ochraně přírody zakázány v lokalitách s výskytem tetřeva hlušce, rysa ostrovida a vlka obecného. Za rok 2020 bylo v honitbách na území Národního parku Šumava uloveno 637 jelenů evropských, 32 srnců obecných, 278 prasat divokých, 2 jeleni sika, 131 lišek. Celkem se na území NP Šumava nachází 9 honiteb, a to ÚP Prášily, ÚP České Žleby, ÚP Stožec, ÚP Srní, ÚP Borová Lada a Slatě, které jsou ve vlastnictví NP Šumava. Honitby Povydrí, Chlum a Chlumský les se nachází svojí většinou v NP Šumava, avšak mají jiného vlastníka (npsumava.cz, 2021).

V roce 2018 se uspořádání honiteb přeskládalo a vznikly 3 výše zmíněné nové honitby, a to ÚP Srní, ÚP Borová Lada a Slatě. Vlastní honitba ÚP Srní čítá rozlohu 8 365 ha, z čehož 7 121 ha jsou honební pozemky ve vlastnictví Správy NP Šumava a 1 244 ha jsou honební pozemky jiných vlastníků navržené k přičlenění. Honitba Slatě čítá rozlohu 11 467 ha, z čehož 10 779 ha jsou honební pozemky ve vlastnictví Správy

NP Šumava a 688 ha jsou honební pozemky jiných vlastníků navržené k přiřazení. Poslední honitba Slatě čítá rozlohu 9 646 ha, z čehož 9 657 ha jsou honební pozemky ve vlastnictví Správy NP Šumava a 11 ha jsou honební pozemky jiných vlastníků navržené k přiřazení (npsumava.cz, 2018).

Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov

NP Šumava nabízí mnoho řek a říček či jiných vodních ploch pro sportovní rybolov, a to především pstruhová pásma. Při muškaření se loví převážně pstruh obecný říční, pstruh duhový americký, lipan podhorní a siven americký. Vyhlášeným místem k muškaření v NP Šumava patří řeky Teplá Vltava, Otava, Křemelná a Vydra. Tyto řeky jsou od roku 2020 (do roku 2020 probíhala užší regulace) regulovány Správou NP Šumava a rybaření v přírodních zónách (bez zásahu člověka) národního parku je regulováno. Zákaz rybolovu se týká řek Křemelné, Studené Vltavy, Teplé Vltavy (od Polky až po Kvildu) a Otavy (horní část od vtoku Pěkného potoka po soutok Křemelné s Vydrou). Dále platí omezení v úseku Teplé Vltavy v 12kilometrovém úseku 33P a 20kilometrovém úseku 33 různá omezení podle ročního období a denní doby (muskareni-sumava.cz, 2021).

Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků

Na území Národního parku Šumava je možno pozorovat vysoké množství vodních ptáků. Rašeliniště tvoří významnou část parku, přičemž na mnoha místech se místní populace ptactva nijak nevymyká běžně rozšířeným druhům. Na Chalupské slati u Borových Lad či ve Vltavském luhu byl spatřen výskyt vzácného druhu vodního ptáka vodouše kropenatého. Mezi méně vzácné druhy žijící v rašeliništích patří potápka malá, kachna divoká, polák chocholačka a čejka chocholátá. Stavy bekasiny otavní jsou v nižším počtu z důvodu rozlehlého vysoušení krajiny (npsumava.cz, 2021).

V okolí rychle tekoucích horských říčních potoků a říček sídlí v NP Šumava konipas horský a skorec vodní. V nižších podhorských oblastech je možné pozorovat ledňáčka říčního. U břehu řek je dále možno pozorovat rákosníka zpěvného, cvrčilku říční, kachnu divokou, čírku obecnou, volavku popelavou, potápku malou a jiné (penzionkvilda.cz, 2021).

Kulturně historické památky a soubory

Oblast Národního parku Šumava překypuje kulturními památkami. V následující tabulce jsou uvedeny nejznámější z územních kulturních památek. V tabulce jsou zobrazeny pouze stavební památky. Mimo jiné patří ke kulturním památkám několik nádrží, např. Černohorská, Ptačí, Luzenská, Roklanská, Javoří, Rokytská, Studená a Novohuťská.

Tabulka 3: Nejznámější kulturní památky na území NP Šumava

Památka	Lokalita v NPS	Popis
Kostel sv. Štěpána	Kvilda	Novostavba gotického kostela
Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova	Nové Hutě	Druhý nejvýše položený kostel v ČR
Kostel sv. Jakuba	Želnavá	Významná dominanta Želnavy z 18. stol.
Kostel sv. Bartoloměje	Rejštejn	Zbarokizovaná středověká sakrální stavba
Kostel Nejsvětější Trojice	Srní	Pozdně barokní stavba z počátku 19. stol.
Kaple poutní Panny Marie, tzv. Mariánská	Stožec	Kaple stojí pod vrcholem Stožecké skály. Původní zděná kaple nyní tvoří presbytář.
Kaple sv. Kříže	Prášíly	Malá sakrální kaple z 19. století – bývalá pohřební kaple
Kaple Panny Marie	Rejštejn	Návesní sakrální stavba z 1. pol. 19. stol.
Boží muka	Rejštejn	Drobná kamenná boží muka z 19. stol.
Roklanská chata	Modrava	Horská chata z 30. let 20. století
Klostermannova chata	Modrava	Pozoruhodná turistická chata z 20. stol.
Pila	Modrava	Pila z první pol. 19. stol. určená k výrobě rezonančního dříví
Dehtářská pec	Rejštejn	Dochovalá pec sloužící k získávání dehtu, který souvisel se suchou destilací dřeva
Čeňkova pila	Rejštejn	Průtočná vodní elektrárna na řece Vydra z roku 1912.
Dřevěné vantroky	Rejštejn	Nadzemní dřevěné koryto o délce cca 126 m
Vchynicko-tetovský plavební kanál	Modrava; Srní	Technická památka spojující Vydru a Křemelnou. Vybudována podle Josefa Rosenauera pro plavení dřeva.
Schwarzenberský plavební kanál	Stožec-Nová Pec	Jedna z největších a nejrozsáhlejších technických památek na Šumavě. Jedná se o plavební kanál propojující dvě povodí.
Hradlový most	Srní	72 metrů dlouhý dřevěný most na řece Vydře. Zachycoval plavené dříví a usměrňoval ho do plavebního kanálu.
Zřícenina hradu Kunžvart	Strážný	Hrad vybudovaný k ochraně zlaté stezky
Zlatá stezka	Stožec, Strážný	Pozůstatky nejjižnějších částí Zlaté stezky v České republice
Sejpy	Horská Kvilda	Pozůstatky po středověkém rýžování zlata
Dobrá	Dobrá	Dřevorubecká osada s roubenkami

Zdroj: vlastní zpracování dle pamatkovykatalog.cz, 2021

Skanzeny a muzea

Na území NP Šumava lze nalézt pouze jeden skanzen, a tím je osada Dobrá založená v roce 1816. Jedná se o ojediněle dochovaný lidový skanzen roubených domů, které jsou postavené v jednotném stylu a jedné řadě v oblasti Volar (npsumava.cz, 2021). V Prášílech se nacházel archeopark, který se zaměřoval na rekonstrukci života Keltů. Archeopark

se nacházel na území patřící obci Prášily, která se rozhodla atrakci zbourat z důvodu ohrožení požárem (archeoparkprasily.cz, 2021).

Muzeí se však na teritoriu NP Šumava nachází mnohem více. Ve Volarech se nachází Volarské muzeum se stálými expozicemi pochodu smrti, Zlaté stezky či střípky z historie a staré fotografie Volar (mestovolary.cz, 2021). Nedaleko Volar, v Soumarském Mostě, se nachází malé soukromé muzeum lehkého opevnění s dobovým vybavením všeho druhu. Objekt se nazývá „Řopík“ – odvozeno ze zkratky ŘOP čili Ředitelství opevňovacích prací (muzeumsmropik.wbs.cz, 2021). Dalším blízkým muzeem je Sklářské muzeum v Lenoře zaměřené na sklářskou tradici s expozicí historického skla. Muzeum je umístěno v budově obecního úřadu a provoz řídí obec Lenora. Vystavené exponáty z let 1880–1980 pochází především z lenorské sklárny (prodejskla.cz, 2021).

V obecním muzeu na Kvildě je možné nalézt stálou expozici historie Kvildy a Bučiny týkající se životního stylu a práce místních obyvatel. V minulosti se na dnešním území Kvildy nacházel těžce přístupný hvozd, který tvořil přirozenou hranici mezi Českou republikou a Bavorskem. V muzeu se nachází popis historie obce od první písemné známky o Kvildě, z roku 1345 (muzeumkvilda.cz, 2021).

Za zmínku rozhodně stojí i Muzeum historických motocyklů v Železné Rudě, které je jednou ze tří poboček Muzea historických motocyklů Zděňka Bálka. Muzeum se nalézá v budově bývalého loveckého zámečku, který se řadí k nejstarším stavbám v centrální části Šumavy (zeleznaruda.cz, 2021). V Čachrově se nachází Muzeum železničních drezín, přičemž muzeum drezíny vystavuje, ale i provozuje při historických železničních oslavách i různých výročích. V Horní Plané se nachází měšťanský dům ze 17. století, ve kterém se narodil a žil Adalbert Stifter. Muzeum je věnováno tomuto muži – spisovateli, malíři a básníkovi a jeho vtahu k Šumavě (muzeatregionu.prechentskemuseum.cz, 2021).

Lázeňské funkce

Jediné lázně nacházející se na území NP Šumava jsou ve Volarech v Městském hotelu Bobík. Pro návštěvníky nabízejí konopné lázně s různými zábalami či masáží konopnými oleji (hotelbobik.cz, 2021). Ostatní hotely či jiná ubytování na území NP Šumava nenabízejí lázeňské služby, ale pouze wellness služby.

Kongresy a konference

V prostorách hotelu Šumava v obci Srní pravidelně probíhá odborná konference na téma aktualit šumavského výzkumu (Ekolist.cz, 2004; sumavanet.cz, 2010). Dále

v těchto prostorách v minulosti proběhla „Klostermannovská“ literární konference s mezinárodní účastí. V prostorách konferenčního sálu obce Modrava proběhla dvoudenní mezinárodní konference na téma „Tetřev hlušec“. V obci Volary v minulosti již několikrát proběhla odborná konference na téma „Volary a pochod smrti“. Veškeré kongresy pořádané na území NP Šumava počtem nepřesáhly více jak 200 účastníků.

Kulturní akce

Pravidelně pořádaný filmový festival o zvířatech a přírodě „NaturVision“ podporovaný Jihočeským krajem se koná na Šumavě, konkrétně ve Vimperku a také v informačním středisku na Kvildě. Kromě filmů ze všech koutů světa nabízí účastníkům i komentované vycházky do přírody národního parku (npsumava.cz, 2021).

V roce 2019 uspořádala Správa NP Šumava v kooperaci s německou organizací ochrany přírody BUND a NP Bavorský les v Novém Údolí přeshraniční letní festival. Festival se zaměřoval na přeshraniční spolupráci na obnovu šumavských mokřadů (parlamentnilisty.cz, 2019). Roku 2015 se u Prášil uskutečnil Bavorský balet v divočině pod širým nebem, dále v roce 2016 se uskutečnilo divadlo pod širým nebem. Obecně lze říci, že se na území kulturní akce nevyskytují pravidelně.

Tradiční bezpečnostně-preventivní akce Bezpečná Šumava prezentuje všechny složky integrovaného záchranného systému (IZS) na území NP Šumava. Návštěvníci mohou vidět ukázky činností a techniky jednotlivých složek IZS a jejich součinnost při zajišťování bezpečnosti (pozary.cz, 2021).

Sportovní akce

Národní park Šumava nabízí nepřeberné množství sportovních akcí, jelikož zdejší krajina umožňuje jejich pořádání po celý rok. Tradiční Šumavský skimaraton byl v roce 2021 uspořádán již po 36., avšak v tomto roce pouze individuálním závodem z důvodu pandemie covid-19. Šumavský skimaraton je dvoudenní závod rozdělený do tří kategorií pro muže, ženy a týmy s tratěmi cca 45 km a 23 km. Další kategorie nese název Šumavská Pohoda, což je 8kilometrová vyjíždka pro každého, kdo se chce zúčastnit (skimaraton.cz,2021). Zadovská 30 je dvoudenní závod pořádaný skupinou ČEZ SkiTour a vede od Churáňova do centra národního parku. Jak již název napovídá, jedná se o 30kilometrový závod na běžkách (ski-tour.cz,2021). Skiroll Classics je závod pořádaný na kolečkových lyžích po silnicích procházejících národním parkem Šumava. Jedná se o dvoudenní závod probíhající v letním období (skisumava.cz, 2021).

Běžecský závod Vltava Run se každoročně pořádá po celé republice a první úseky štafet probíhají územím národního parku. Jedná se o štafetový závod podél řeky Vltavy ze Šumavy až do Prahy. Celková délka trati bývá v průměru přes 360 km, kdy týmy tvoří skupiny po 6 až 12 lidech. Vltava Run je velice oblíbený závod s poměrně malou kapacitou a registrační místa bývají velmi rychle vyprodána (vltavarun.cz, 2021).

Církevní akce

Pořádání či organizování církevních nebo jiných veřejných akcí mimo místa pro ně vyhrazená je na území NP Šumava zakázáno. Tento zákaz však neplatí v zastavěném a zastavitelném území obcí, přičemž akce je možno pořádat v době od 9 do 18 hodin z důvodu nerušení klidu zvířat. Celkem se v NP Šumava nachází 12 míst a jejich nejbližších okolí vyhrazených pro konání veřejných církevních akcí (npsumava.cz, 2021).

Veletrhy a tematické trhy

Na území Národního parku Šumava nejsou pořádány žádné veletrhy. Pouze Správa NP Šumava pořádá mimo území parku veletrh či se jich účastní. Tematické trhy probíhají v NP Šumava pouze v rámci poutí a akcí místních obcí.

Místní produkty

Mezi tradiční místní produkty z NP Šumava patří skleněné výrobky jako například ze sklárny v Rejštejně či Lenoře. Na náměstí v Kašperských Horách se nachází Muzeum Šumavy, ve kterém je možné nalézt expozici šumavského skla se stálou expozicí šumavského sklářství od počátků až do poloviny 20. století. V muzeu se nachází secesní vázy, skleněné nádoby na šňupací tabák či lidové malby na sklo z Kvildy. Kostel sv. Vintíře v Dobré vodě je spjat s moderním sklářským uměním svými skleněnými plastikami, skleněným oltářem, Betlémem či křížovou cestou (kudyznudy.cz, 2021).

Na Šumavě se pivo vařilo již ve středověku, kdy bylo nedílnou součástí každodenní stravy místních lidí. Na území Národního parku Šumava dnes pivo vaří řada pivovarů. Pivovar dnes můžeme nalézt v Kašperských Horách (Kašperskohorský pivovar), na Kvildě (Pekárna), na Modravě (Lyer), v Srní (Zlatý Srnec), v Železné Rudě (Belveder – Šumavský pivovar) či ve Volarech (Gabretus-Bobík) (atlaspiv.cz, 2021).

Příhraniční specifika

Téměř všechny obce v NP Šumava se nacházejí v blízkosti státní hranice s Německem i s Rakouskem a tento fakt značí potenciální ekonomický přínos pro turismus.

Přímo u státní hranice s Německem leží obec Bučina a obec Strážný na silnici vedoucí k hraničnímu přechodu. V Národním parku Šumava je hlavní hraniční přechod pro motorová vozidla právě u Strážného (hraniční přechod u Železné Rudy se již nenachází na území NP Šumava). Na společných hranicích s Německem a Rakouskem se nalézá celkem 16 přechodových bodů (2 přechodové body byly zpřístupněny pouze v letech 2009–2010) a 9 přechodů. Trasy určené pro přechod jsou označeny standardizovaným značením Klubu českých turistů a také společným česko-bavorským logem (npsumava.cz, 2021). V lokalitě národního parku je vysoká pravděpodobnost, že obyvatelé Německa budou chtít do této oblasti jezdit za zábavou či nákupy.

4.2.1 Vyhodnocení lokalizačních podmínek

Na základě zjištěných dat v analyzovaných kategoriích bylo provedeno bodové ohodnocení potenciálu cestovního ruchu v oblasti NP Šumava. Tabulka vyhodnocení lokalizačních podmínek je uvedena níže:

Tabulka 4: Vyhodnocení lokalizačních podmínek pro NP Šumava

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	1	2	3
Přírodní pozoruhodnosti			45
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku			15
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku			20
Vhodnost krajiny pro sjezdové a zimní sporty	7		
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku			10
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	10		
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory			20
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku			20
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku			15
Vhodnost krajiny pro horolezectví		-	
Vhodnost krajiny pro závěsné létání		-	
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost		2	
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov		2	
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků		1	
Kulturně historické památky a soubory			50
Skanzeny a muzea			35
Lázeňská funkce	-	-	-
Kongresy a konference	2		
Kulturní akce		20	
Sportovní akce			20
Církevní akce		4	
Veletřhy a tematické trhy	5		
Místní produkty			25
Příhraniční specifika			10
Celkem			338

Zdroj: vlastní zpracování dle Biny, 2021

Celkem získala sledovaná oblast 338 bodů dle hodnocení Bíny (2002) a řadí se tak do zóny výjimečného potenciálu cestovního ruchu. V určitých kategoriích, například horolezectví či závěsné létání, nebylo možné skupinu hodnotit, jelikož jsou tyto aktivity na území NP Šumava ze zákona zakázané. Stejně tak kategorie vodní turistiky, sportovní rybolov či církevní akce jsou omezené zákonem.

4.3 Ukazatele intenzity cestovního ruchu

Pro výpočty následujících ukazatelů byly použity centrální obce v NP Šumava a obce se zastavěným územím na hranici NP Šumava dle následné tabulky. Do výpočtů byly zahrnuty obce Horská Kvilda, Kvilda, Modrava, Prášíly, Srní, Stožec, Borová Lada, Nová Pec, Nové Hutě, Rejštejn, Strážný a Želnavá. Data potřebná k výpočtům jsou čerpána z veřejné databáze Českého statistického úřadu.

Obrázek 4: Katastrální obce v NP Šumava za rok 2012

	Údaje z roku 2012	Výměra v ha celkem	Výměra ha v NPŠ	% z celkové výměry obce v NP	% obce z celkové výměry NP	Kraj	Okres
Centrální obce	Horská Kvilda	2 991	2 991	100	4,39	Plzeňský	Klatovy
	Kvilda	4 517	4 517	100	6,64	Jihočeský	Prachatice
	Modrava	8 164	8 164	100	11,99	Plzeňský	Klatovy
	Prášíly	11 227	11 227	100	16,49	Plzeňský	Klatovy
	Srní	3 349	3 349	100	4,92	Plzeňský	Klatovy
	Stožec	10 476	10 476	100	15,39	Jihočeský	Prachatice
Obce se zastavěným územím na hranici NP	Borová Lada	6 889	3 311	48,06	4,86	Jihočeský	Prachatice
	Nová Pec	6 638	5 178	78,01	7,61	Jihočeský	Prachatice
	Nové Hutě	2 323	1 236	53,21	1,82	Jihočeský	Prachatice
	Rejštejn	3 044	2 560	84,1	3,76	Plzeňský	Klatovy
	Strážný	4 959	4 569	92,14	6,71	Jihočeský	Prachatice
	Želnavá	1 034	672	64,99	0,99	Jihočeský	Prachatice
Obce s větší částí mimo území NP	Čachrov	8 819	1 666	18,89	2,45	Plzeňský	Klatovy
	Hartmanice	6 224	1 708	27,44	2,51	Plzeňský	Klatovy
	Horní planá	9 924	1 498	15,09	2,2	Jihočeský	Krumlov
	Horní Vltavice	5 876	461	7,85	0,68	Jihočeský	Prachatice
	Kašperské Hory	4 412	1 450	32,86	2,13	Plzeňský	Klatovy
	Lenora	1 779	80	4,5	0,12	Jihočeský	Prachatice
	Nicov	1 378	148	10,74	0,22	Jihočeský	Prachatice
	Stachy	2 813	216	7,68	0,32	Jihočeský	Prachatice
	Volary	10 765	1 217	11,31	1,79	Jihočeský	Prachatice
	Železná Ruda	7 982	1 370	17,16	2,01	Plzeňský	Klatovy

Zdroj: vlastní zpracování dle npsumava.cz, 2021

Míra turistické penetrace (TPR – Tourist Penetration rate)

Zvolený ukazatel vyjadřuje poměr mezi počtem dnů, které za jeden rok ve zvolené destinaci stráví turisté a místní obyvatelé. Ukazatel míry turistické penetrace v letech

2012–2020 vykazoval v průměru hodnotu 0,55. Pro tento výpočet byla použita rovnice č. 1 dle Páskové a Zelenky (2011).

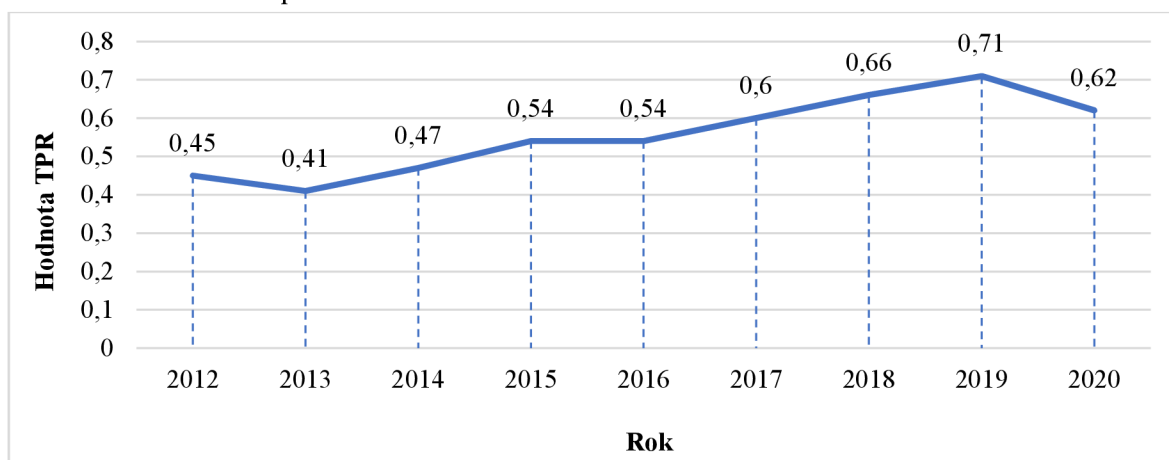
Tabulka 5: Míra turistické penetrace v obcích NP Šumava v letech 2012–2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Průměrná délka pobytu turistů	5,3	5,2	5,3	5,4	5,5	5,3	5,5	5,5	6,0
Počet turistů	78 527	71 703	79 769	90 866	90 200	103 660	108 443	115 599	93 074
Počet rezidentů	78 527	71 703	79 769	90 866	90 200	103 660	108 443	115 599	93 074
Počet dní v roce	366	365	365	365	366	365	365	365	366
TPR	0,45	0,41	0,47	0,54	0,54	0,60	0,66	0,71	0,62

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Na následujícím grafu je patrný růst míry turistické penetrace ve zvolených obcích NP Šumava v letech 2012–2020. Pokles hodnot byl zaznamenán pouze v letech 2013 a 2020. V počátečním roce se na území NP Šumava nacházelo 0,45 turistů na 100 místních obyvatel. Nejvyšší hodnoty ukazatel dosahoval v roce 2019 s 0,71 turisty na 100 místních obyvatel.

Graf 1: Míra turistické penetrace v obcích NP Šumava v letech 2012–2020

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Hustota výskytu turistů (TDR – Tourist Density ratio)

Zvolený ukazatel intenzity cestovního ruchu poměruje průměrný roční počet strávených dní v destinaci turisty vůči rozloze zvoleného území. Výsledek je zobecněný, kdy byla použita data o turistech a rezidentech pro zvolené obce a rozloha byla použita pro celý NP Šumava. Ve zvoleném období od roku 2012 do roku 2020 vykazovala v průměru hodnotu 2 osoby ve zvolených obcích z celkové rozlohy NP Šumava. Základ

výpočtu ukazatele hustoty výskytu turistů byl proveden dle Páskové a Zelenky (2011), viz rovnice č. 2.

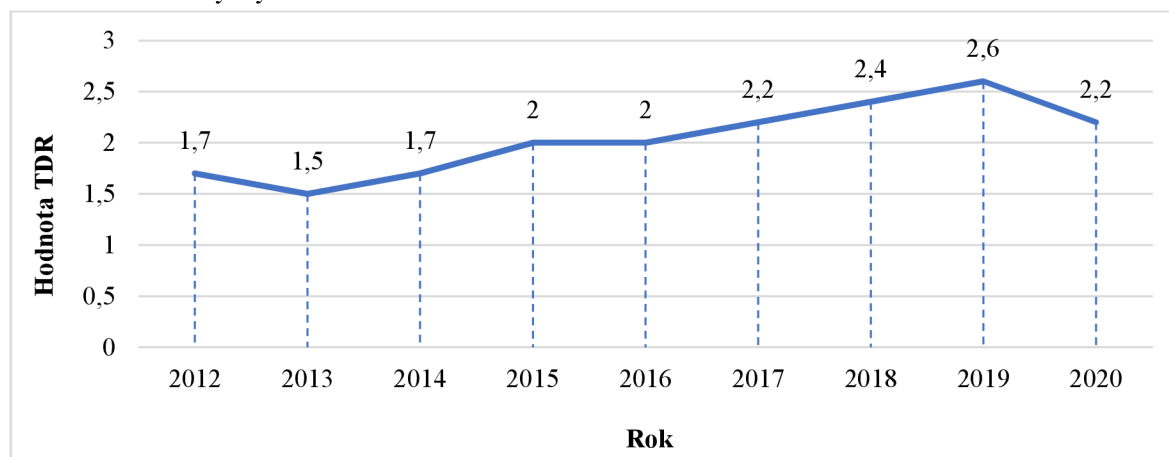
Tabulka 6: Hustota výskytu turistů v obcích NP Šumava v letech 2012–2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Průměrná délka pobytu turistů	5,3	5,2	5,3	5,4	5,5	5,3	5,5	5,5	6,0
Počet turistů	78 527	71 703	79 769	90 866	90 200	103 660	108 443	115 599	93 074
Celková plocha destinace v km ²	680	680	680	680	680	680	680	680	680
Počet dní v roce	366	365	365	365	366	365	365	365	366
TDR	1,7	1,5	1,7	2,0	2,0	2,2	2,4	2,6	2,2

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Výsledné hodnoty vykazují, že v oblasti NP Šumava docházelo v letech 2012–2020 k téměř trvalému růstu, který byl poznamenán pouze v letech 2013 a 2020. V roce 2012 se v oblasti NP Šumava pohybovalo 1,7 turistů na km², přičemž v roce 2019 před pandemií nemoci covid-19 se ve zkoumané oblasti vyskytovalo 2,6 turistů na km².

Graf 2: Hustota výskytu turistů v obcích NP Šumava v letech 2012–2020

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Míra turistické intenzity (TIR – Tourist intensity rate)

Tento ukazatel vyjadřuje počet turistů ve zvolené lokalitě na 100 rezidentů. Ve sledovaném období od roku 2012 do roku 2020 dosahovala míra turistické intenzity 3 714 turistů na 100 stálých obyvatel. Výpočty míry turistické intenzity byly provedeny na základě rovnice č. 3 dle Páskové a Zelenky (2002).

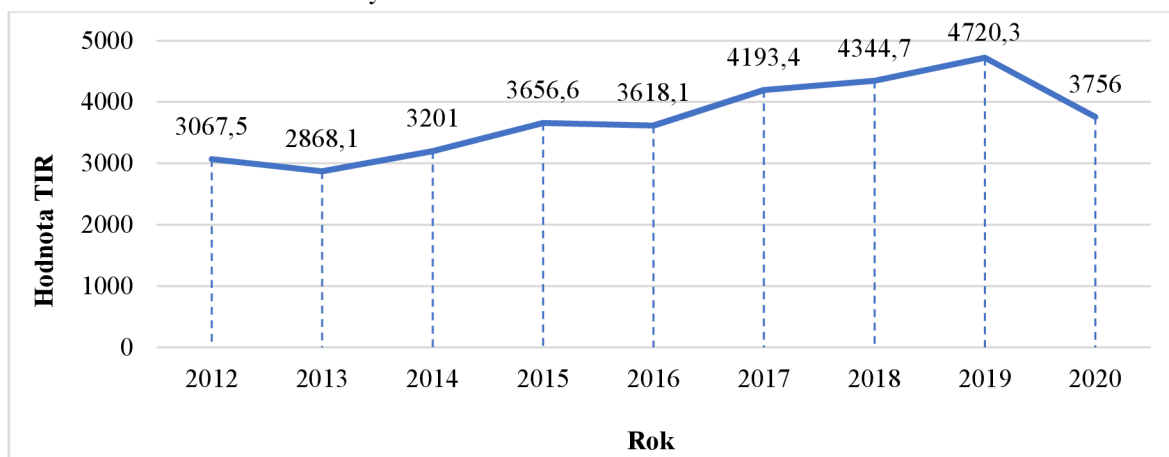
Tabulka 7: Míra turistické intenzity v obcích NP Šumava v letech 2012–2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet turistů	78 527	71 703	79 769	90 866	90 200	103 660	108 443	115 599	93 074
Počet rezidentů	2 560	2 500	2 492	2 485	2 493	2 472	2 496	2 449	2 478
TIR	3 067,5	2 868,1	3 201,0	3 656,6	3 618,1	4 193,4	4 344,7	4 720,3	3 756,0

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Dle následujícího grafu je kromě roku 2013 a 2020 zřetelný každoroční růst počtu turistů na 100 rezidentů ve sledovaných obcích. V roce 2019 se ve sledovaných obcích NP Šumava vyskytlo o 1 652,8 více turistů na 100 místních obyvatel než v roce 2012. Pandemie nemoci covid-19 zapříčinila mezi lety 2019 a 2020 pokles o 964,3 turistů na 100 místních obyvatel.

Graf 3: Míra turistické intenzity v obcích NP Šumava v letech 2012–2020

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Defertova funkce (TF – Defert tourist function rate)

Pearce (1995) představil Defertovu funkci zatížení území, která indikuje míru intenzity cestovního ruchu ve zvolené destinaci. Funkce může nabývat hodnot od 0 do nekonečna, přičemž čím vyšší hodnoty nabývá, tím je oblast považována za turisticky významnější. Výsledek Defertovy funkce může nabývat následujících hodnot:

- TF < 4 → Téměř žádná turistická aktivita
- TF = 4–10 → Nevýrazná turistická aktivita
- TF = 10–40 → Území s významnou, ale nepřevažující funkcí cestovního ruchu
- TF = 40–100 → Převážně turistické území
- TF = 100–500 → Významné středisko cestovního ruchu
- TF > 500 → Hyperturistické středisko

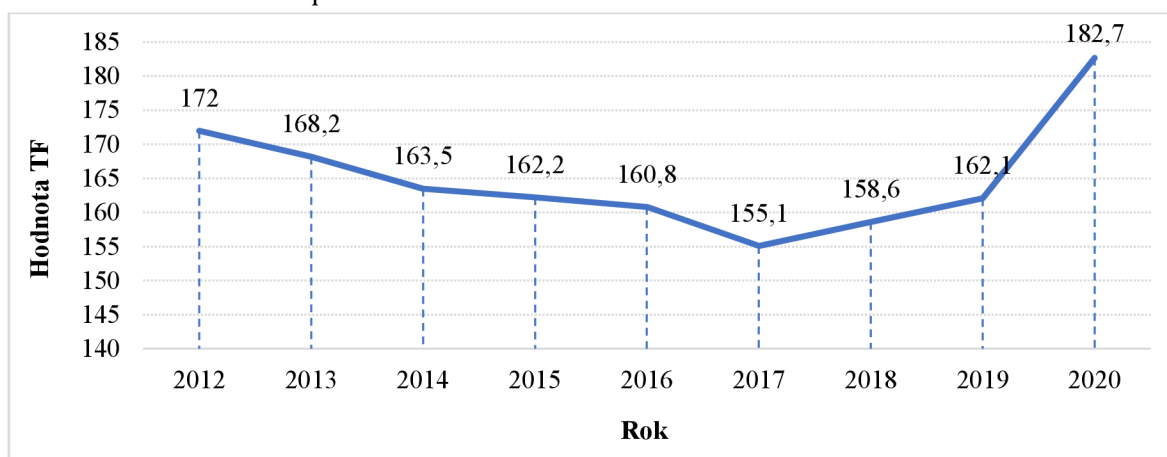
Tabulka 8: Defertova funkce pro obce v NP Šumava za období 2012–2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet stálých lůžek HUZ	4 404	4 206	4 075	4 031	4 009	3 834	3 958	3 971	4 528
Počet rezidentů	2 560	2 500	2 492	2 485	2 493	2 472	2 496	2 449	2 478
Defertova Funkce	172,0	168,2	163,5	162,2	160,8	155,1	158,6	162,1	182,7

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Výsledky Defertovy funkce značí, že se zvolené obce NP Šumava vyskytují na území významného střediska cestovního ruchu. K výpočtům Defertovy funkce byla použita rovnice č. 4 dle Páskové a Zelenky (2002). Na základě výpočtů lze konstatovat, že ve vybraných obcích v období od roku 2012 do roku 2020 připadalo v průměru 165 lůžek na 100 obyvatel. Z následujícího grafu je patrné, že ve sledovaném období vykazuje Defertova funkce postupné klesání. Mezi lety 2017 a 2019 dochází k pozvolnému stoupání a v roce 2020 již prudce stoupá.

Graf 4: Defertova funkce pro obce v NP Šumava za období 2012–2020

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Index turistického zatížení území (TL – impact of tourism activities on the locality)

Tento ukazatel znázorňuje, kolik lůžek se ve zvolené destinaci nachází na 1 km² dané destinace, a tím vypovídá o míře zatížení území cestovním ruchem. Výsledky jsou zobecněny, jelikož byla použita data o počtech stálých lůžek v HUZ pro zvolené obce a rozloha pro celý NP Šumava. Na základě zjištěných dat se ve vybraných obcích NP Šumava ve sledovaném období od roku 2012 do 2020 vyskytovalo v průměru 6 lůžek na 1 km². K základu výpočtů indexu turistického zatížení bylo využito rovnice č. 5 dle Páskové a Zelenky (2002).

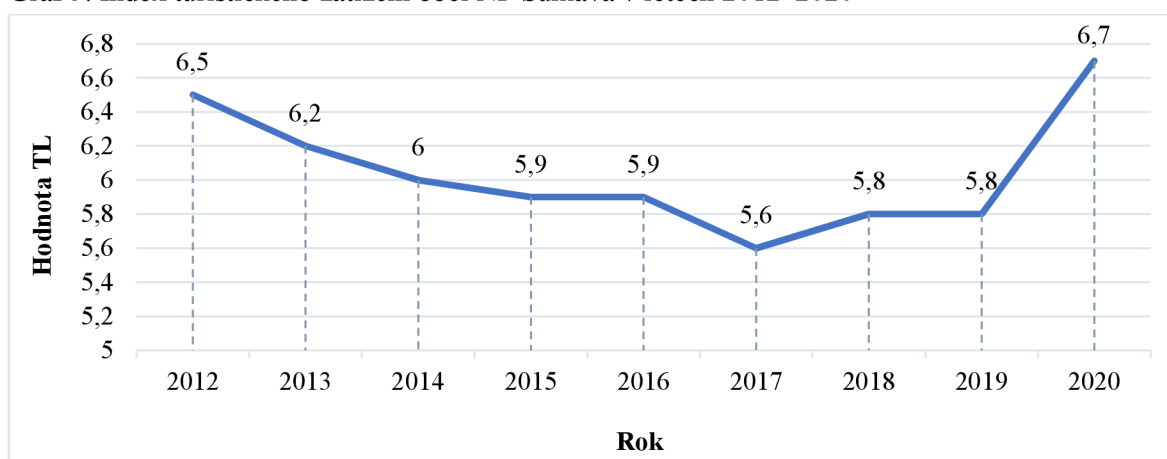
Tabulka 9: Index turistického zatížení obcí NP Šumava v letech 2012–2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet stálých lůžek HUZ	4 404	4 206	4 075	4 031	4 009	3 834	3 958	3 971	4 528
Celková rozloha destinace v km ²	680	680	680	680	680	680	680	680	680
Index turistického zatížení	6,5	6,2	6,0	5,9	5,9	5,6	5,8	5,8	6,7

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Z následujícího grafu je patrné, že hodnoty indexu turistického zatížení se vyznačovaly konstantním průběhem, v roce 2020 skokově narostly. Mezi lety 2012 a 2020 počet lůžek na 1 km² destinace vzrostl o 0,2 lůžek.

Graf 5: Index turistického zatížení obcí NP Šumava v letech 2012–2020

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

4.4 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření bylo provedeno z důvodu zjištění preferencí, povědomí a zkušeností o sledované oblasti. Dotazník byl zacílen na obyvatele České republiky, přičemž nebylo určeno žádné jiné omezení.

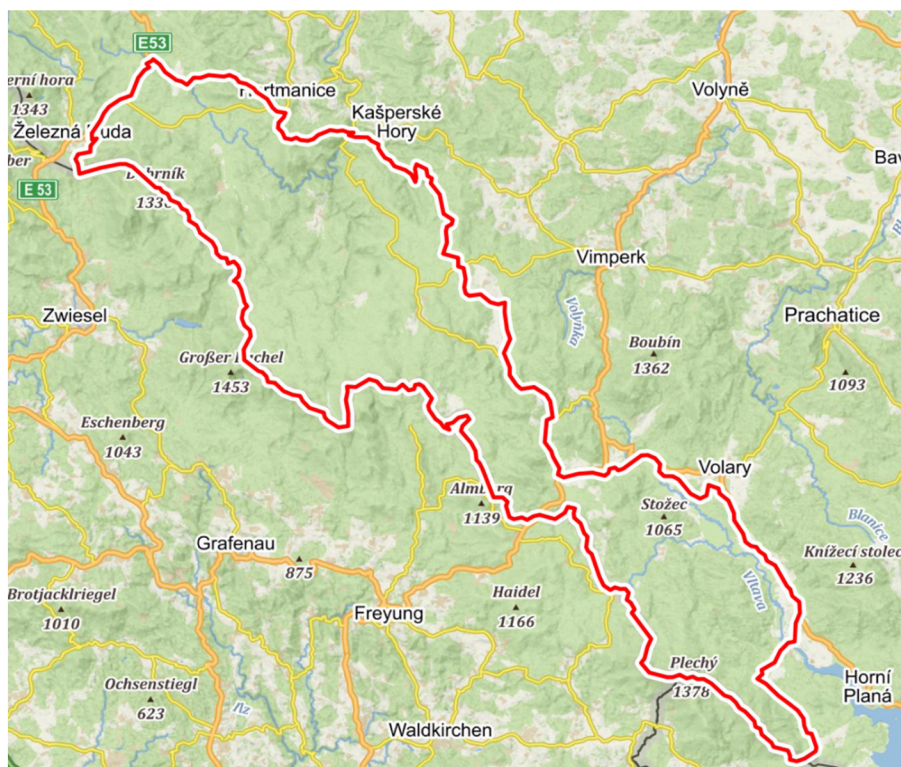
Dotazník byl sestaven celkově z 38 otázek, z čehož 37 otázek bylo povinných, uzavřených a polouzavřených s volbou jedné či více odpovědí a s možností vypsání vlastní odpovědi. Jedna z otázek byla otevřená, avšak nepovinná. Otázky byly rozděleny do čtyř různých sekcí, a to podle výběru odpovědí respondentů. První sekce otázek byla určena pro místní obyvatele a druhá sekce pro respondenty, kteří lokalitu již navštívili. Třetí sekce pro potenciální návštěvníky, kteří oblast nenavštívili, ale měli by o návštěvu zájem. Poslední čtvrtá sekce byla určena pro respondenty, kteří neznají NP Šumava a ani nejví zájem o návštěvu dané oblasti.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 1 252 respondentů. Sběr dat probíhal pomocí elektronického formuláře na webových stránkách www.vyplnto.cz a dotazovaní mohli odpovídat v průběhu měsíce července roku 2021. Distribuce dotazníku probíhala pomocí sociálních sítí, cestovatelských webů a pomocí elektronické korespondence. Svým sdílením na sociálních sítích pomohly organizace jako Národní Park Šumava, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky a Cestovadlo.cz. Výsledky jsou interpretovány pomocí tabulek s absolutními a relativními hodnotami a grafickým zobrazením s procentuálním zastoupením jednotlivých odpovědí.

1. Otázka

Národní park Šumava vznikl v roce 1991 a je největším ze čtyř národních parků na území České republiky. Rozkládá se na více než 68 tis. ha půdy. Na území Národního parku Šumava katastrálně leží 22 obcí, mezi které patří: Horská Kvilda, Kvilda, Modrava, Prášíly, Srní, Stožec, Borová Lada, Nová Pec, Nové Hutě, Rejštejn, Strážný, Želnavá, Čachrov, Hartmanice, Horní Planá, Horní Vltavice, Kašperské Hory, Lenora, Nicov, Stachy, Volary, Železná Ruda. Území Národního parku Šumava je vyznačeno na obrázku. Znáte tuto oblast?

Obrázek 5: Oblast Národního parku Šumava

Zdroj: mapy.cz, 2021

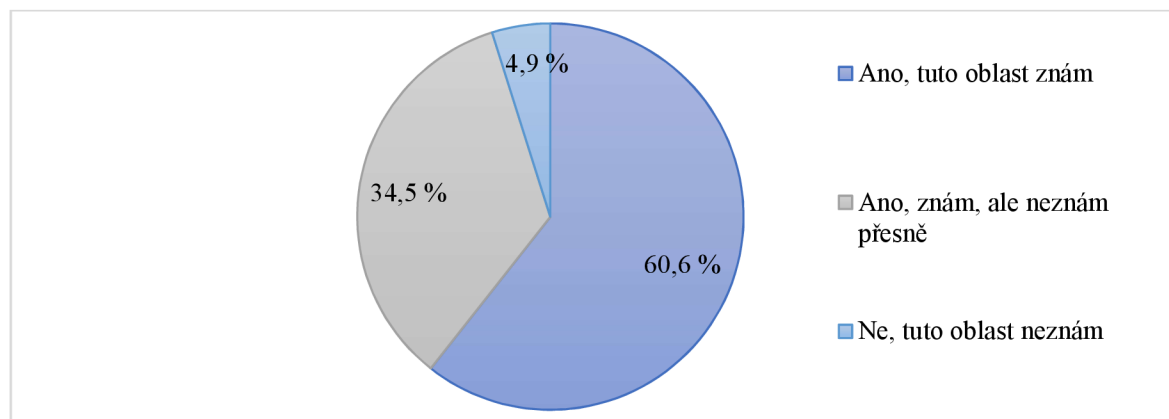
První uzavřená otázka s větvením zjišťuje, zda respondenti sledovanou oblast Národního parku Šumava znají. Z důvodu možného zmatení respondentů jsou v otázce vyjmenovány všechny obce nacházející se na území a zároveň je graficky znázorněna mapa. Z celkového počtu respondentů (n = 1 252) uvedlo 759 (60,6 %) dotazovaných, že oblast zná velmi dobře, 432 (34,5 %) respondentů uvedlo, že nezná přesné informace o oblasti. Dále 61 (4,9 %) dotazovaných zvolilo, že oblast neznají. Za pomoci první otázky byla provedena základní segmentace respondentů. Ti respondenti, kteří zvolenou oblast neznají, byli přesměrováni do vlastní sekce otázek, konkrétně k otázce č. 27. Respondenti, kteří uvedli, že oblast znají, pokračovali ve vyplňování druhé otázky. Celkem uvedlo 1 191 (95,1 %) respondentů, že oblast znají či o ní slyšeli a 61 (4,9 %) respondentů, že oblast neznají.

Tabulka 10: Znalost oblasti zvolené destinace

n = 1 252	Absolutní počet	Relativní počet
Ano, tuto oblast znám	759	60,6 %
Ano, znám, ale neznám přesně	432	34,5 %
Ne, tuto oblast neznám	61	4,9 %
Celkem	1 252	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2021

Graf 6: Znalost oblasti zvolené destinace

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

2. Otázka

Navštívil/a jste již někdy NP Šumava? Pokud ano, tak kolikrát?

V druhé uzavřené otázce byli respondenti upozorněni, aby si ji řádně přečetli a správně zvolili svou kategorii. V této části dochází k větvení dotazníku na 4 různé segmenty. První sekci jsou turisté, kteří Národního park Šumava již navštívili. Druhou sekci jsou místní obyvatelé, kteří žijí v NP Šumava či v jeho okolí. Třetí sekci jsou

potenciální turisté, kteří oblast sice znají, ale nikdy ji nenavštívili, avšak mají o návštěvu zájem. Čtvrtou sekci jsou respondenti, kteří oblast sice znají, ale nikdy ji nenavštívili a ani se na návštěvu nechystají. Pro respondenty, kteří se zařadili do sekce turistů, kteří NP Šumava již navštívili, pokračuje dotazník otázkou č. 7. Pro skupinu místních obyvatel pokračuje dotazník následující třetí otázkou. Potenciální turisté pokračují do své sekce na otázku č. 28 a respondenti, kteří se nechystají NP Šumava navštívit byli přesměrováni k otázce č. 32.

Za pomoci druhé otázky byla provedena přesná segmentace počtů zúčastněných dotazníku. Z celkového počtu 1 252 dotazovaných se dotazníku se zúčastnilo 834 (66,6 %) turistů, kteří NP Šumava již navštívili, 209 (16,7 %) místních obyvatel, 130 (10,4 %) potenciálních návštěvníků a 18 (1,4 %) respondentů, kteří o návštěvu nejeví zájem. Dále 61 (4,9 %) dotazovaných, kteří oblast neznají.

V druhé otázce respondenti nejčastěji volili odpověď, že NP Šumava navštívili 5× a více. Z čehož vyplývá, že daná lokalita své návštěvníky ohromí natolik, že se rádi vracejí zpátky. Celkem 491 (39,2 %) ze všech respondentů navštívilo oblast více než 5×, 247 (20,7 %) odpovídajících navštívilo NP Šumava 2× až 4× a pouze 96 (8,1 %) turistů navštívilo oblast pouze 1×.

Místní obyvatelé podle svých odpovědí navštěvují NP Šumava často. Celkem 194 (15,5 %) ze všech dotazovaných odpovědělo, že park navštívilo více než 4×. Z tohoto údaje vyplývá, že 92,8 % místních obyvatel navštěvuje park pravidelně. Pouze 15 (1,2 %) respondentů místních obyvatel uvedlo, že NP Šumava navštívili 1× až 3×.

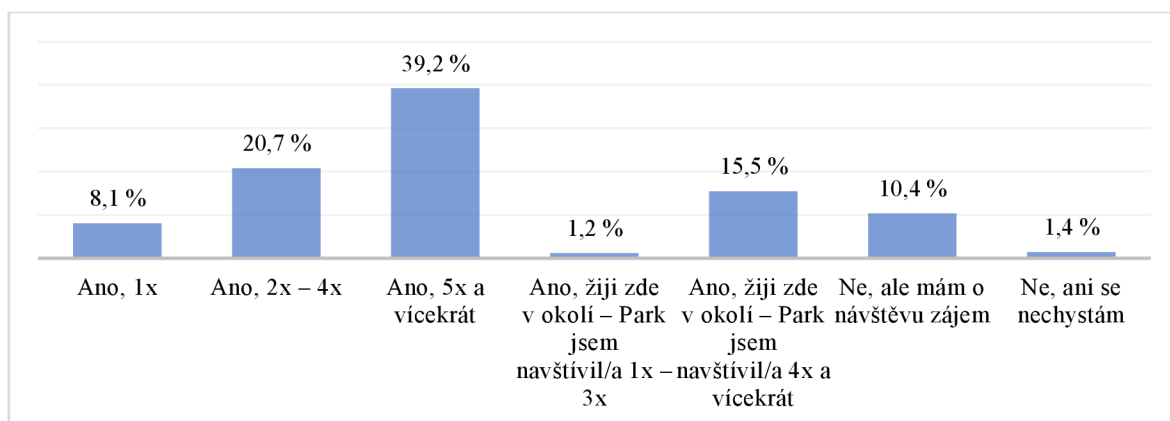
Celkem 130 (10,4 %) respondentů zvolilo možnost odpovědi, že oblast nikdy nenavštívili, ale o její návštěvu mají zájem. Pouhých 18 (1,4 %) dotazovaných uvedlo, že NP Šumava nenavštívili a ani nemají o návštěvu zájem.

Tabulka 11: Návštěvnost NP Šumava

n = 1 191	Absolutní počet	Relativní počet
Ano, 1×	96	8,1 %
Ano, 2× – 4×	247	20,7 %
Ano, 5× a více	491	39,2 %
Ano, žiji zde v okolí – Park jsem navštívil/a 1× – 3×	15	1,2 %
Ano, žiji zde v okolí – Park jsem navštívil/a 4× a více	194	15,5 %
Ne, ale mám o návštěvu zájem	130	10,4 %
Ne, ani se nechystám	18	1,4 %
Celkem	1 191	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 7: Návštěvnost NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

3. Otázka

Pokud jste odpověděli, že v dané lokalitě či v její blízkosti žijete, co Vás vede k návštěvě NP Šumava?

Třetí polouzavřená otázka s možností dopsání vlastní odpovědi byla zobrazována pouze respondentům spadajících do skupiny místních obyvatel. Počty zaznamenaných odpovědí s důvody k návštěvám NP Šumava jsou znázorněny v následující tabulce. Z výsledků odpovědí je jasné, že většinu místních obyvatel láká k návštěvě fenomén místní přírody. Druhým nejčastěji zvoleným důvodem je rekreace a odpočinek a následně sportovní vyžití.

Tabulka 12: Důvody návštěvy NP Šumava místními obyvateli

n = 209	Absolutní počet	Relativní počet
Krajina jako celek (fenomén)	172	26,3 %
Rekreace a odpočinek	113	17,3 %
Přírodní památka	107	16,4 %
Sportovní vyžití	79	12,1 %
Kulturní památky	39	6,0 %
Návštěva rodiny nebo přátel	32	4,9 %
Práce	30	4,6 %
Pozorování divoké zvěře	29	4,4 %
Aktivita pořádané NPS (splouvání Vltavy, průvodci divočinou, výukové programy apod.)	18	2,8 %
Stravovací zařízení	15	2,3 %
Kulturní akce	14	2,1 %
Žiji zde (součást každodenního života)	6	0,9 %
Celkem	654	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

4. Otázka

Jak nahlížíte na návštěvnost turistů v NP Šumava?

Prostřednictvím čtvrté otázky byl zjišťován pohled místních obyvatel na návštěvnost turistů v NP Šumava. V této části museli respondenti zvolit jednu nebo více možností z uvedených odpovědí. K následnému vlastnímu vyjádření dostali prostor až v páté otázce.

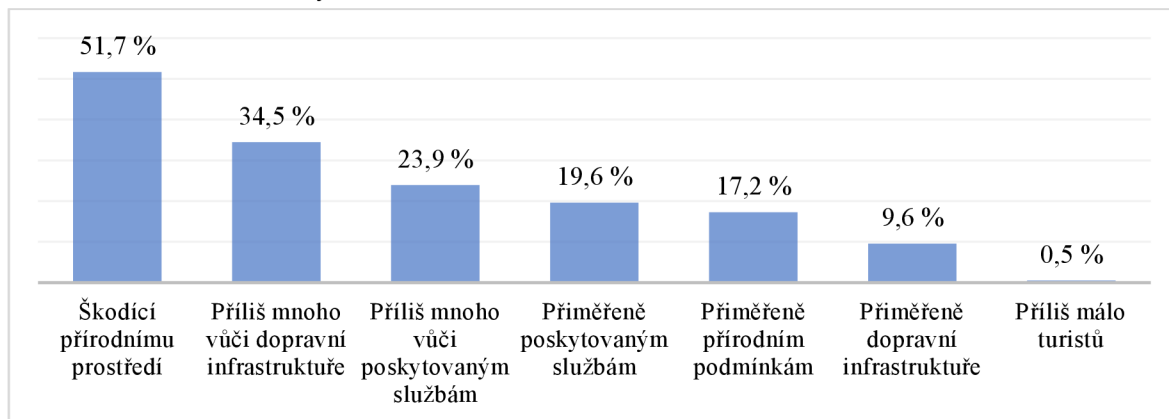
Nejčastěji, ve 108 (51,7 %) případech, respondenti uváděli, že návštěvnost turistů škodí přírodnímu prostředí. Neúměrné množství turistů vůči dopravní infrastruktuře či poskytovaným službám uvedli respondenti 72× (34,5 %) a příliš mnoho vůči poskytovaným službám uvedli 50× (23,9 %). Přiměřeně poskytovaným službám zvolili respondenti 41× (19,6 %), přiměřeně přírodním podmínkám zvolili 36× (17,2 %) a přiměřeně dopravní infrastruktuře zvolili 20× (9,6 %). Celkem bylo zaznamenáno 230 (70,1 %) odpovědí s negativním názorem na množství turistů v NP Šumava a 97 (29,6 %) odpovědí ohledně přiměřenosti množství turistů. Pouze jeden (0,3 %) dotazovaný odpověděl, že se v NP Šumava nachází příliš málo turistů. Z odpovědí lze vyčíst, že místním obyvatelům počty turistů buďto vadí, nebo jim jejich počty připadají přiměřené.

Tabulka 13: Názor místních obyvatel na návštěvnost NP Šumava

n = 209	Absolutní počet	Relativní počet
Škodící přírodnímu prostředí	108	51,7 %
Příliš mnoho vůči dopravní infrastruktuře	72	34,5 %
Příliš mnoho vůči poskytovaným službám	50	23,9 %
Přiměřeně poskytovaným službám	41	19,6 %
Přiměřeně přírodním podmínkám	36	17,2 %
Přiměřeně dopravní infrastruktuře	20	9,6 %
Příliš málo turistů	1	0,5 %
Celkem	328	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 8: Názor místních obyvatel na návštěvnost NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

5. Otázka

Uveďte, prosím, důvod Vaší předchozí odpovědi.

V této části dotazníku dostali místní obyvatelé prostor k vyjádření se ohledně jejich názorů na návštěvnost NP Šumava. Otázka byla záměrně zvolena jako dobrovolná s možností napsání odpovědi vlastními slovy. Byly zaznamenány pouze 2 odpovědi, které značily, že se v NP Šumava nenachází příliš turistů. Respondenti často v jedné odpovědi uváděli více než jen jednu negativitu.

Více než jedna čtvrtina (33; 25,8 %) odpovědí místních obyvatel se týkala nepřiměřeného počtu turistů nacházející se v NP Šumava, s tímto faktem je spojeno následujících 32 (25,0 %) odpovědí, které zaznamenaly, že místním obyvatelům vadí nepořádek po turistech. V 26 (20,3 %) odpovědích uvedli místní obyvatelé problém spojený neukázněností návštěvníků. Na neukázněnost turistů navazuje také ničení přírody, na což bylo napsáno celkem 21 stížností (16,4 %). Často zaznamenanou odpovědí (15; 11,7 %) bylo příliš mnoho aut a s tím spojen fakt přeplněných parkovišť a přilehlých silnic. Veškeré odpovědi místních obyvatel jsou zaznamenány v následující tabulce.

Tabulka 14: Dobrovolné vyjádření místních obyvatel k návštěvnosti NP Šumava

n = 209	Absolutní počet	Relativní počet
Příliš mnoho turistů (přelidněnost)	33	25,8 %
Nepořádek po turistech (odpadky)	32	25,0 %
Neukázněnost turistů	26	20,3 %
Ničení přírody turisty	21	16,4 %
Příliš mnoho aut (přeplněná parkoviště i silnice)	15	11,7 %
Vystupování mimo značené trasy	6	4,7 %
Exkrementy po turistech	5	3,9 %
Hluk způsobený turisty	5	3,9 %
Koupání v chráněných jezerech	4	3,1 %
Příliš mnoho elektrokol	3	2,3 %
Příliš mnoho nových staveb	2	1,6 %
Celkem	128	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

6. Otázka

Jsou Vaše finanční příjmy získávány z turismu v NP Šumava?

Šestá otázka byla uzavřenou otázkou s volbou pouze jedné možnosti z odpovědí. Touto otázkou končí sekce zobrazovaná pouze místním obyvatelům a při volbě jakékoliv z odpovědí pokračovali respondenti otázkou č. 11. Tato otázka byla položena z důvodu zjištění, zda místní obyvatelé, kterým připadají počty turistů v NP Šumava přiměřené, pracují v cestovním ruchu, a tím pádem jsou rádi za jejich počty. Avšak 189 (89,5 %)

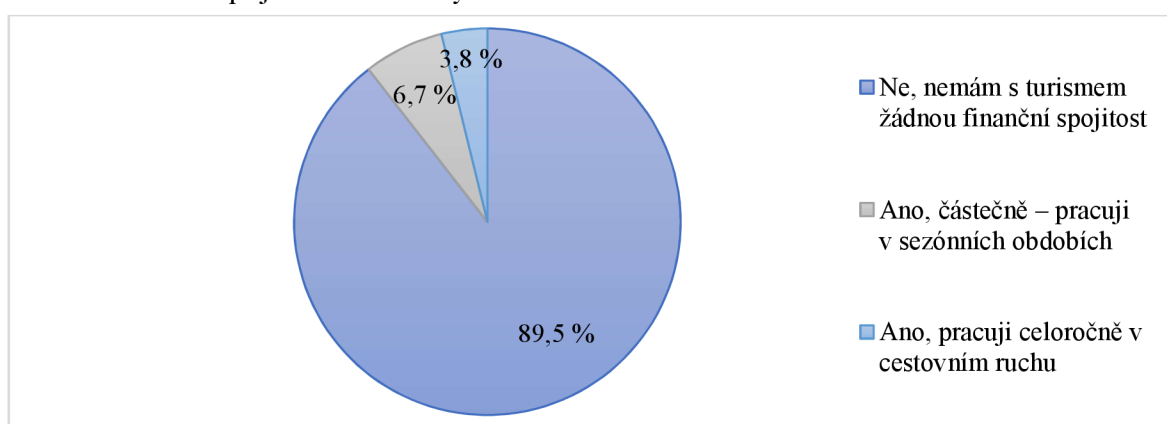
respondentů z řad místních obyvatel nemá s turismem žádnou spojitost. Celkem 14 (6,7 %) dotazovaných místních obyvatel pracuje v cestovním ruchu pouze sezónně a pouze 8 (3,8 %) dotazovaných pracuje v cestovním ruchu celoročně.

Tabulka 15: Souvislost příjmů místních obyvatel s cestovním ruchem

n = 209	Absolutní počet	Relativní počet
Ne, nemám s turismem žádnou finanční spojitost	187	89,5 %
Ano, částečně – pracuji v sezónních obdobích	14	6,7 %
Ano, pracuji celoročně v cestovním ruchu	8	3,8 %
Celkem	209	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 9: Souvislost příjmů místních obyvatel s cestovním ruchem

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

7. Otázka

Uveďte, prosím, jaké důvody Vás vedou k návštěvě NP Šumava?

Sedmá otázka se zobrazila pouze respondentům spadajících do skupiny turistů, kteří NP Šumava již navštívili. Otázka se dotazovaným zobrazila jakožto polouzavřená s možností dopsání vlastní odpovědi a s libovolným počtem zaškrtnutí z důvodů k návštěvě. Celkem 655× (27,7 %) byla důvodem návštěvy krajina jako celek. Druhým nejčastěji zvoleným důvodem je rekreace a odpočinek, a to v 587 (24,8 %) případech. Dále respondenty lákají k návštěvě NP Šumava její přírodní památky – v 424 (17,9 %) případech. Celkem 221× (9,3 %) zvolili respondenti návštěvu NP Šumava z důvodu sportovních aktivit a 165× (7,0 %) kvůli jeho kulturním památkám. Veškeré odpovědi jsou zaznamenány v tabulce na následující straně.

Tabulka 16: Důvod turistické návštěvy NP Šumava

n = 834	Absolutní počet	Relativní počet
Krajina jako celek (fenomén)	655	27,7 %
Rekreace a odpočinek	587	24,8 %
Přírodní památky	424	17,9 %
Sportovní vyžití	221	9,3 %
Kulturní památky	165	7 %
Návštěva rodiny nebo přátel	93	3,9 %
Pozorování divoké zvěře	89	3,8 %
Aktivita pořádané NPŠ (splouvání Vltavy, průvodci divočinou, výukové programy apod.)	71	3,0 %
Služební cesta	22	0,9 %
Stravovací zařízení	11	0,5 %
Kulturní akce	10	0,4 %
Vzpomínky/láska k Šumavě	6	0,3 %
Vědecký výzkum/monitoring	4	0,2 %
Geocaching	2	0,1 %
Jiné	8	0,3 %
Celkem	2 368	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

8. Otázka

Jak dlouho trval/bude trvat Váš pobyt v NP Šumava? V případě více návštěv lze zvolit více možností.

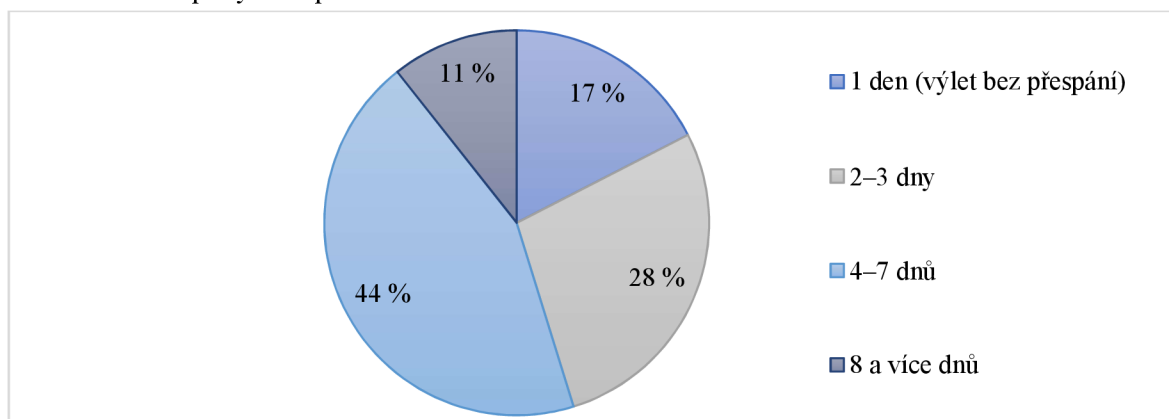
Osmá otázka dotazníku určená turistům byla zaměřena na sledování počtů dní, které strávili v NP Šumava. Z důvodu opakovaných návštěv mohli respondenti zvolit více než jednu ze čtyř nabízených možností. Nejčastěji respondenti tráví v NP Šumava od 4 do 7 dní, a to v 480 (44,1 %) situacích. Druhou nejčastější volbou délky pobytu jsou 2 až 3 dny, a to celkem ve 302 (27,8 %) zaškrtnutých odpovědích. Na třetím místě se umístily pobyty bez přespání – v 90 (17,5 %) případech. Více než 8 dní v NP Šumava stráví turisté pouze ve 116 (10,7 %) případech. Tento fakt je zapříčiněn velice častou nabídkou místních ubytovatelů, která zahrnuje pouze týdenní pobyty v jejich zařízeních.

Tabulka 17: Délka pobytu respondentů v NP Šumava

n = 834	Absolutní počet	Relativní počet
1 den (výlet bez přespání)	190	17,5 %
2–3 dny	302	27,8 %
4–7 dnů	480	44,1 %
8 a více dnů	116	10,7 %
Celkem	1 088	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 10: Délka pobytu respondentů v NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

9. Otázka

Chtěl/a byste v budoucnu opět navštívit NP Šumava?

Otázka č. 8 byla zaměřena na spokojenost turistů při návštěvě NP Šumava, z čehož vyplývá, zda by rádi park navštívili opětovně. Respondenti mohli vybírat ze tří možných odpovědí, přičemž mohli zvolit pouze jednu možnost.

V této otázce celkem 778 (93,2 %) dotazovaných turistů plánuje opět návštěvu. Jen 46 (5,5 %) turistů si další návštěvou NP Šumava není jisto a pouhých 11 (1,3 %) turistů neplánuje další návštěvu.

Tabulka 18: Budoucí návštěvnost NP Šumava

n = 834	Absolutní počet	Relativní počet
Ano, plánuji návštěvu	778	93,2 %
Ne, neplánuji návštěvu	11	1,3 %
Nejsem si jist/a	46	5,5 %
Celkem	835	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

10. Otázka

Vyskytla se během Vaší návštěvy NP Šumava nějaká skutečnost, kterou byste chtěl/a změnit či zlepšit? Co by to mělo být?

Otázka č. 10 pro respondenty ze sekce turistů byla polouzavřená s možností dopsání vlastní odpovědi. Dotazovaní mohli zvolit, že se při jejich návštěvě nevyskytla žádná nepříjemná skutečnost, přičemž tuto možnost zaškrtno 674 (79,7 %) respondentů. Zbylí dotazovaní zvolili možnost napsání svého názoru.

Celkem bylo zaznamenáno 30 (3,5 %) odpovědí se stížností na neukáznenost ostatních návštěvníků a 28 (3,3 %) responsí s nespokojeností ohledně přílišného počtu

návštěvníků NP Šumava. Následně se vyskytlo 27 (3,2 %) odpovědí, které zdůrazňují nečistotu v NP Šumava – tento nepořádek však pramení z neukázněnosti turistů a zároveň souvisí s častou (5; 0,6 %) reakcí na nedostatek košů v NP Šumava. Celkem bylo zaznamenáno 12 (1,4 %) odpovědí se stížností na nekvalitní a často drahé pohostinství. Stížností na místní hromadnou dopravu bylo pouze 10 (1,2 %), což je pozoruhodné, jelikož v otázce č. 21 (zaměřená na dopravní obslužnost) bylo zaznamenáno 145 odpovědí negativního rázu. Veškeré odpovědi jsou znázorněny v následující tabulce.

Tabulka 19: Nespokojenost turistů se skutečností v NP Šumava

n = 834	Absolutní počet	Relativní počet
Ne, nevyskytla	674	79,7 %
Neukázněnost návštěvníků	30	3,5 %
Příliš mnoho turistů	28	3,3 %
Nepořádek v NP Šumava	27	3,2 %
Nekvalitní pohostinství/málo možností	12	1,4 %
Nedostačující hromadná doprava	10	1,2 %
Mnoho cyklistů – oddělení tras s pěšími turisty	8	0,9 %
Těžba dřeva	7	0,8 %
Málo veřejných toalet	5	0,6 %
Nedostatečné značení tras	5	0,6 %
Málo odpadkových košů	5	0,6 %
Příliš mnoho nových staveb (nejen komerčních)	4	0,5 %
Příliš mnoho aut	4	0,5 %
Příliš mnoho elektrokol (omezit trasy pro elektrokola)	4	0,5 %
Málo odpočívadel podél tras	3	0,4 %
Jiné	12	1,4 %
Celkem	846	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

11. Otázka

Jaké roční období je podle Vás vhodné pro návštěvu/pobyt v NP Šumava?

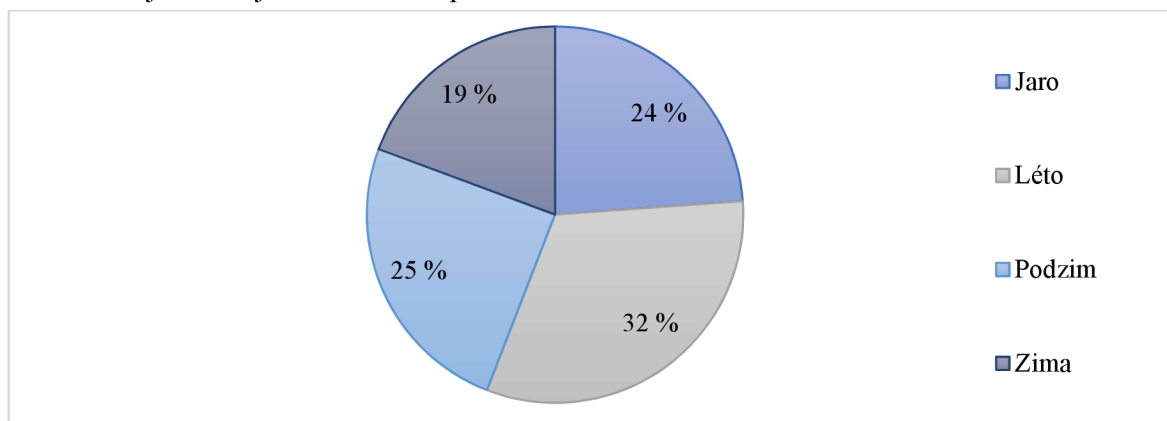
Otázka č. 11 byla určena pro respondenty jak z řad turistů, tak místních obyvatel. Jednalo se o uzavřenou otázku, přičemž respondent musel zvolit alespoň jednu z vybraných odpovědí. Možnost navštívit NP Šumava v létě zvolili respondenti celkem 791× (31,8 %), tím se stala letní sezóna nejoblíbenější variantou. Druhým nejčastěji zaškrtnutým obdobím se stal podzim s 611 (24,6 %) odpověďmi. Na třetí pozici se umístila návštěva na jaře s 589 (23,7 %) zvolenými odpověďmi. Přestože se cestovní ruch v NP Šumava zaměřuje téměř pouze na letní a zimní sezónu, tak možnost návštěvy v zimě byla vybrána nejméně – a to pouze 495× (19,2 %) a tím se oblíbenost návštěvy v zimě umístila na posledním místě.

Tabulka 20: Nejoblíbenější roční období pro návštěvu NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Jaro	589	23,7 %
Léto	791	31,8 %
Podzim	611	24,6 %
Zima	495	19,2 %
Celkem	2 486	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 11: Nejoblíbenější roční období pro návštěvu NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

12. Otázka

S kým jste strávil/a či trávíte pobyt v NP Šumava?

Dvanáctá, polouzavřená otázka s volbou alespoň jedné z možností a s možností dopsání vlastní odpovědi byla určena pro místní obyvatele i turisty. Nejčastěji, v 53,5 % (863) případů, tráví respondenti svůj čas v NP Šumava v rodinném doprovodu. Druhou nejčastější volbou společníka pro trávení času v parku je okruh přátel, a to v 31,8 % (513) případech. Pouze 147 (9,1 %) odpovědi od respondentů stráví svůj čas v NP Šumava o samotě. Celkem 60 (3,7 %) respondentů uvádělo jako společnost pro trávení pobytu v NP Šumava své pracovní kolegy. Veškeré uvedené odpovědi jsou zpracovány, viz tabulka.

Tabulka 21: S kým tráví respondenti pobyt v NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
S rodinou	863	53,5 %
S přáteli	513	31,8 %
Sám	147	9,1 %
S pracovními kolegy	60	3,7 %
S partnerem/partnerkou	13	0,8 %
Se spolužáky	10	0,6 %
Se psem	3	0,2 %
Jiný způsob	3	0,2 %
Celkem	1 612	100 % (100,01 %)

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

13. Otázka

Jaké z těchto lokalit jste již navštívil/a?

Prostřednictvím třinácté, polouzavřené otázky s možností vypsání vlastní odpovědi byla sledována vytiženost vybraných lokalit. Respondenti mohli zvolit více možností, ale i dopsat jiné jimi navštívené lokality pro sledování vytiženosti. Bohužel, i když byli respondenti předem seznámeni s danou oblastí a často uvedli, že lokalitu znají velmi dobře, tak ve svých odpovědích uváděli lokality mimo území NP Šumava. Tyto chybné odpovědi, ale i odpovědi s nízkou četností výskytu jsou zahrnuty do řádku „jiné“ na konci tabulky.

Nejčastěji navštěvovanou atraktivitu v NP Šumava je pramen řeky Vltavy se 706 (12,4 %) zvolenými odpověďmi. Na druhém místě se umístil Schwarzenberský plavební kanál s počtem 636 (11,2 %) odpovědí a na třetím místě Plešné jezero s 626 (11,0 %) odpověďmi (avšak ve vlastních odpovědích navštívilo nejvyšší horu české části Šumavy, Plechý, pouze 30 respondentů). Mezi vysoce oblíbenými návštěvními místy je Jezerní slat' s 620 (10,9 %) odpověďmi, Prášílské jezero s 590 (10,4 %) odpověďmi, Tříjezerní slat' s 562 (9,9 %) odpověďmi a Chalupská slat' s 504 (8,8 %) odpověďmi. Jezero Laka získalo celkem 481 (8,4 %) odpovědí, Soumarské rašeliniště 444 (7,8 %) odpovědí a Stožecká kaple 331 (5,8 %) odpovědí. Mezi vlastními odpověďmi se velice často objevovaly obce v NP Šumava – Modrava, Srní, Borová Lada, Kvilda, Bučina a jejich okolí.

Tabulka 22: Návštěvnost lokalit v NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Pramen Vltavy	706	12,4 %
Schwarzenberský plavební kanál	636	11,2 %
Plešné jezero	626	11,0 %
Jezerní slat'	620	10,9 %
Prášílské jezero	590	10,4 %
Tříjezerní slat'	562	9,9 %
Chalupská slat'	504	8,8 %
Jezero Laka	481	8,4 %
Soumarské rašeliniště	444	7,8 %
Stožecká kaple	331	5,8 %
Jiné	199	3,5 %
Celkem	5 699	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

14. Otázka

Víte, která z těchto turistických atrakcí se nenachází v NP Šumava, ale nachází se v CHKO Šumava?

Tato otázka byla respondentům položena z výzkumného důvodu, zda respondenti opravdu znají oblast. Dotazovaní mohli zvolit minimálně 1, ale maximálně 3 odpovědi. Mezi správné odpovědi patří následující: hrad Kašperk, Boubínský prales, Černé a Čertovo jezero – zbylé tři lokality se nachází v NP Šumava.

Z výsledků je patrné, že respondenti ve valné většině vědí, které vyjmenované lokality se nenacházejí v NP Šumava. Hrad Kašperk byl zvolen 515× (31,7 %), Boubínský prales v 491 případech (30,2 %) a Černé a Čertovo jezero v 269 případech (16,6 %). U odpovědi Čeňkova pila při celkovém počtu 172× (10,6 %) respondenti pravděpodobně váhali a stejně tak u volby Stožecké kaple se 122 (7,5 %) zvolenými odpověďmi. Odpověď Jezerní slat' byla zvolena 55× (3,4 %).

Tabulka 23: Povědomí o památkách mimo NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Hrad Kašperk	515	31,7 %
Boubínský prales	491	30,2 %
Černé a Čertovo jezero	269	16,6 %
Čeňkova pila	172	10,6 %
Stožecká kaple	122	7,5 %
Jezerní slat'	55	3,4 %
Celkem	1 624	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

15. Otázka

Ohodnoťte prosím kvalitu následujících atraktivit v NP Šumava na stupnici od 1 do 5 jako ve škole (1 – výborná kvalita; 5 – nedostatečná kvalita).

V této otázce respondenti hodnotili zvolené atraktivity v NP Šumava na Likertově stupnici. Bodové hodnocení bylo možné přiřadit od 1 do 5, přičemž 1 = výborná kvalita a 5 = nedostatečná kvalita. Hodnocení bylo přístupné jak pro turisty, tak pro místní obyvatele čili pro 1 043 dotazovaných. Respondenti hodnotili kulturní památky v NP Šumava nejčastěji známkou 2 (385 responsí – 36,9 %) a následně známkou 1 (342 responsí – 32,8 %). Neutrálně tuto otázku zodpovědělo 215 (20,6 %) respondentů, 59 (5,7 %) dotazovaných shledává kulturní památky v NP Šumava za dostatečné a 42 (4,0 %) respondentů hodnotilo známkou 5. V průměru získaly kulturní památky hodnocení 2,1 a rozptyl vyjadřuje hodnotu 1,1.

Přírodní památky získaly o poznání lepší hodnocení než kulturní památky. Nejčastěji volili respondenti známku 1 (762 responsí – 73,1 %), známku 2 zvolilo celkem 112 (10,7 %) dotazovaných. Průměrnou hodnotu, známku 3, zvolilo celkem 26 (2,5 %) respondentů a dostatečné hodnocení zvolilo 25 (2,4 %) dotazovaných. Přírodním památkám přiřadilo nedostatečné hodnocení celkem 118 (11,3 %) dotazovaných. Celkově přírodní památky získaly průměrné hodnocení 1,7 s rozptylem 1,8.

Zábavní a sportovní zařízení v NP Šumava hodnotili respondenti nejčastěji známkou 2 (352 responsí – 33,7 %), dále pak známkou 1 (301 responsí – 28,9 %) a následně známkou 3 (272 responsí – 26,1 %). Dostatečné hodnocení bylo zvoleno v 86 (8,2 %) případech a nedostatečné hodnocení zvolili respondenti pouze v 32 (3,1 %) případech. Celkově tak získaly zábavní a sportovní zařízení nejnižší hodnocení, a to v průměru 2,3 s rozptylem 1,1. Tento výsledek odráží fakt, že hlavním lákadlem NP Šumava je příroda a kulturní památky.

Tabulka 24: Hodnocení atraktivit v NP Šumava

n = 1 043	1	2	3	4	5	Průměr	Rozptyl
Kulturní památky	342	385	215	59	42	2,1	1,1
Přírodní památky	762	112	26	25	118	1,7	1,8
Zábavní a sportovní zařízení	301	352	272	86	32	2,3	1,1

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

16. Otázka

Uvítal/a byste v NP Šumava další atraktivity či služby? Například nová sportoviště, kulturní akce aj.? Pokud ano, jaké konkrétně?

Prostřednictvím otázky č. 16 byly zkoumány atraktivity a služby, které respondentům nejčastěji chybí nebo shledávají nedostatečnými v NP Šumava. Respondenti odpovídali na polouzavřenou otázku, ve které mohli vyjádřit svůj vlastní názor napsáním vlastní odpovědi. Celkem 979 (90,5 %) respondentům připadají atraktivity i služby dostačující. Častým jevem v dobrovolných odpovědích byly odpovědi následujícího rázu: „NP Šumava je o přírodě a tímto se z něj stává pouze turistická atrakci.“ Těchto odpovědí bylo celkem 37 a byly započítány do předem určené odpovědi: „Ne, atraktivity a služby mi připadají dostačující.“

Nejvíce respondentům v NP Šumava schází dostatek kulturních akcí, a to v 12 (1,1 %) případech odpovědí. Dále byl často zmiňován nedostatek naučných stezek, i těch, které by byly zaměřené pro děti – celkem 12 (1,1 %) odpovědí. Skutečnost, že se NP Šumava zaměřuje málo na rodiny s dětmi, odráží i fakt, že dotazovaným často schází

dětská hřiště. Tento jev se projevil u 11 (1,0 %) odpovědí. V dnešní době má však stále více dotazovaných zájem o zpřístupnění lokalit se zákazem vstupu, a to i za cenu v doprovodu průvodce ze strany NP Šumava. Veškeré odpovědi jsou znázorněny v následující tabulce.

Tabulka 25: Doporučení pro nové atraktivity v NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Ne, atraktivity a služby mi připadají dostačující	979	90,5 %
Kulturní akce	12	1,1 %
Více naučných stezek (či dětských stezek)	12	1,1 %
Více dětských hřišť	11	1,0 %
Zpřístupnit uzavřené lokality (s průvodcem)	10	0,9 %
Nová koupaliště či bazény	9	0,8 %
Nová sportoviště či upravit stávající	8	0,7 %
Zvýšit kvalitu restauračních zařízení	7	0,7 %
Zřídít wellness	5	0,5 %
Lepší cyklostezky (dostupnost pro silniční kola)	4	0,4 %
Vhodnější spoje autobusů a cyklobusů	4	0,4 %
Vhodnější využití stávajících atraktivit	4	0,4 %
Jiné	17	1,6 %
Celkem	1 082	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

17. Otázka

Na škále od 1 do 5 (kdy 1 – nejméně, 5 – nejvíce), prosím, zvolte, jak turisticky významnou destinaci shledáváte NP Šumava?

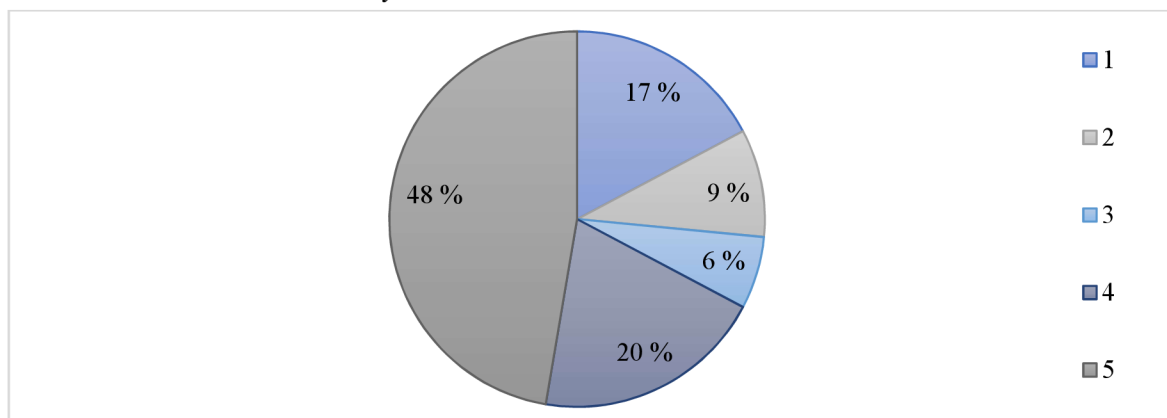
Za pomoci sedmnácté otázky byl zkoumán názor dotazovaných turistů i místních obyvatel na turistickou významnost NP Šumava. Hodnocení probíhalo na Likertově stupnici od 1 do 5, kdy 1 = nejméně významná destinace a 5 = nejvíce významná destinace. Nejčastěji volili respondenti nejvyšší hodnocení, a to v 494 (47,3 %) případech. Druhou nejčastější volbou byly 4 body, a to u 208 (19,9 %) odpovědích. Neutrálními 3 body hodnotilo NP Šumava pouze 65 (6,2 %) respondentů. Hodnocení 2 bodů zvolilo 97 (9,3 %) dotazovaných a 180 (17,2 %) zvolilo nejnižší možný počet bodů. V průměru získal NP Šumava hodnocení 3,8 bodů, přičemž rozptyl vykazuje hodnotu 2,1 a směrodatná odchylka je 1,5. Výsledné hodnocení je vyobrazeno v následující tabulce.

Tabulka 26: Hodnocení turistické významnosti NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
1	180	17,2 %
2	97	9,3 %
3	65	6,2 %
4	208	19,9 %
5	494	47,3 %
Celkem	1 044	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 12: Hodnocení turistické významnosti NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

18. Otázka

Jak jste se do NP Šumava dopravil/a nebo dopravujete?

V polouzavřené otázce č. 18 respondenti volili z několika odpovědí, či dopisovali vlastní reakci. V 943 (53,0 %) případech se dotazovaní dopravují do NP Šumava pomocí osobního automobilu. Tato volba odpovědi odráží fakt nedostatečných spojů hromadné dopravy mezi kraji či spojů z větších měst. Druhou nejčastější volbou s 320 (18,0 %) odpověďmi byla doprava pomocí hromadné dopravy, a to konkrétně vlakem. Autobus při své cestě do NP Šumava využili respondenti v 217 (12,2 %) případech. Často se dotazovaní do NP Šumava dostávají za pomoci vlastních nohou a možnost jít pěšky zvolili ve 137 (7,7 %) případech a za pomoci kola či koloběžky v 131 (7,4 %) odpovědích. Jednostopá vozidla k dopravě použijí respondenti pouze v 26 (1,5 %) případech. Tato skutečnost reflektuje nedostatek rozšíření dotazníku do uzavřené komunity motorkářů, jelikož NP Šumava je jinak oblíbenou destinací mnoha výletů příznivců jednostopých vozidel. Výsledky otázky jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 27: Doprava do NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Osobní automobil	943	53,0 %
Vlak	320	18,0 %
Autobus	217	12,2 %
Pěšky	137	7,7 %
Jízdní kolo/koloběžka	131	7,4 %
Motocykl/Skútr	26	1,5 %
Jiné	4	0,2 %
Celkem	1 778	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

19. Otázka

Jaký dopravní prostředek jste využíval/a či využíváte při pobytu v NP Šumava?

V této otázce bylo zjišťováno, jaký prostředek využívají respondenti při pobytu v NP Šumava. Nejčastěji se zde respondenti pohybují pěšky, a to v 761 (31,2 %) případech. Použití osobního automobilu pro dopravu v NP Šumava deklarovali dotazovaní v 673 (27,6 %) odpovědích. Vlastní nohy při jízdě na kole pro pohyb v parku využijí dotazovaní v 416 (17,1 %) případech. Hromadnou dopravu celkem využili respondenti v 508 situacích a z toho v 286 (11,7 %) autobus či cyklobus a v 222 (9,2 %) vlak. Koloběžku využili dotazovaní v 34 (1,4 %) případech. Motocykl či skútr využili respondenti v 22 (0,9 %) odpovědích. V zimním období využili respondenti běžky či lyže v celkem 19 (0,8 %) případech. Výsledky viz následující tabulka.

Tabulka 28: Pohyb po NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Pěšky	761	31,2 %
Osobní automobil	673	27,6 %
Jízdní kolo	416	17,1 %
Autobus/cyklobus	286	11,7 %
Vlak	222	9,1 %
Koloběžka	34	1,4 %
Motocykl/skútr	22	0,9 %
Běžky/lyže	19	0,8 %
Jiné	5	0,2 %
Celkem	2 438	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

20. Otázka

Jste spokojen/a s dopravní obslužností na území NP Šumava?

Otázka č. 20 byla zvolena jakožto větvící a uzavřená s volbou jedné ze tří možných odpovědí. Pokud respondenti odpověděli, že jsou spokojeni s dopravní obslužností v NP Šumava, tak přeskočili na otázku č. 22. V případě, že dotazovaní byli nespokojeni či jen

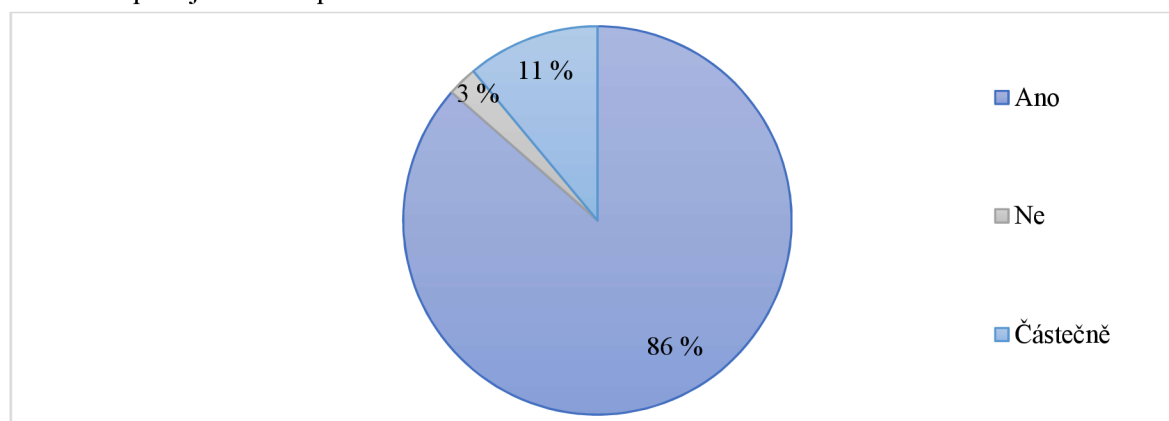
částečně, museli následně zodpovědět příští otázku č. 21 a vyjádřit svůj názor. Celkem 902 (86,5 %) respondentů vyjádřilo svou spokojenost s dopravní obslužností, 115 (11,0 %) respondentů zvolilo částečnou spokojenost a 26 (2,5 %) respondentů zvolilo možnost nespokojenosti. Výsledky jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 29: Spokojenost s dopravní obslužností v NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Ano	902	86,5 %
Ne	26	2,5 %
Částečně	115	11,0 %
Celkem	1 043	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 13: Spokojenost s dopravní obslužností v NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

21. Otázka

Pokud jste odpověděli, že nejste či jste jen částečně spokojeni, uveďte, prosím, proč?

Tato otázka byla zobrazována pouze respondentům, kteří v předchozí otázce uvedli, že jsou jen částečně spokojeni s dopravní obslužností, nebo jsou nespokojeni. Účelem bylo zjistit důvod jejich nespokojenosti za pomoci napsání odpovědi vlastními slovy. Respondenti ve svých odpovědích často neuváděli pouze jeden důvod, ale rovnou více důvodů. Nejčastějším důvodem k nespokojenosti respondentů byl nedostatek autobusových spojení, s čím souvisejí i dlouhé prodlevy mezi spoji. Tento důvod byl uveden ve 40 (27,6 %) případech. Druhým nejčastějším důvodem v 33 (22,8 %) odpovědích byla uváděna nedostatečná návaznost spojů hromadné dopravy, a to jak vlakových, tak i autobusových. Velmi častým důvodem k nespokojenosti respondentů je vynechávání spojů ve všední dny či mimo sezónu – tuto odpověď uvedli dotazovaní v 17 (11,7 %) odpovědích. V celkem 11 (7,6 %) reakcích vyjádřili respondenti svou

nespokojenost s nedostatečností zastávek mimo turisticky vytižené oblasti. Celkem 8 (5,5 %) odpovědí uvádělo nespokojenost s dopravním značením silnic pro motorová vozidla či s jejich poškozením nebo nedostatečnou šíří vozovky. Celkem 7 (4,8 %) odpovědí reflektovalo brzký odjezd posledního autobusu v jízdnicích řádech. Dále 7 (4,8 %) odpovědí vyjadřuje vysokou obsazenost parkovišť v NP Šumava (často i jejich vysoké ceny). Všechny odpovědi jsou zaznamenány v následující tabulce.

Tabulka 30: Důvod nespokojenosti s dopravní obsluhností

n = 141	Absolutní počet	Relativní počet
Málo autobusových spojení/dlouhé prodlevy	40	27,6 %
Nedostatečná návaznost spojů (vlak i autobus)	33	22,8 %
Určité spoje autobusů či cyklobusů pouze v sezóně/o víkendech	17	11,7 %
Autobusy jezdí pouze po turisticky vytižených oblastech (do jiných vesnic zajíždí např. 1 denně)	11	7,6 %
Špatné dopravní značení/rozbité a úzké silnice	8	5,5 %
Vysoká obsazenost parkovišť	7	4,8 %
Poslední autobus jede příliš brzo	7	4,8 %
Jiné	22	15,2 %
Celkem	145	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

22. Otázka

Jaký typ ubytování jste využil/a při svém pobytu v NP Šumava?

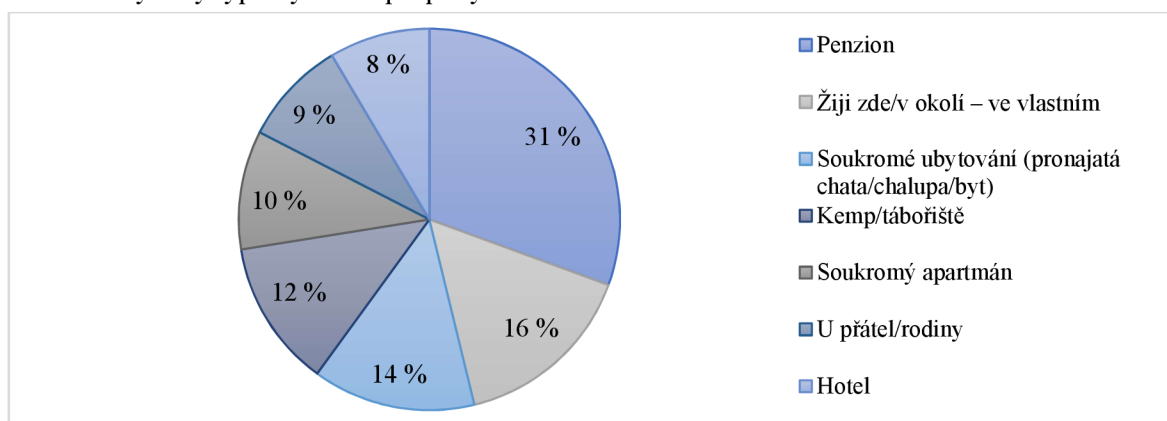
U uzavřené otázky č. 23 museli respondenti zvolit pouze jednu z nabízených možností z důvodu následného větvení dotazníku. Respondenti, kteří odpověděli, že žijí ve vlastním bydlení v NP Šumava či okolí, byli přesměrováni na otázku č. 24. Celkem tuto možnost zvolilo pouze 163 (15,6 %) dotazovaných (zbylých 43 dotazovaných si pravděpodobně otázku přečetli špatně, a proto napsali odpověď, že žijí ve vlastním, v následující otázce, kterou by jinak měli přeskočit). Nejčastěji respondenti volili ubytování v penzionu, a to v 319 (30,6 %) případech, a soukromé ubytování v chatě či chalupě zvolilo 144 (13,8 %) dotazovaných. Ubytování v kempu nebo tábořišti zvolilo 130 (12,5 %) respondentů, v soukromém apartmánu bydlelo 105 (10,1 %) dotazovaných, u přátel či rodiny 93 (8,9 %) dotazovaných a 89 (8,5 %) respondentů zvolilo pro své ubytování hotel. Struktura zaznamenaných odpovědí je znázorněna v následující tabulce i grafu.

Tabulka 31: Využitý typ ubytování při pobytu v NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Penzion	319	30,6 %
Žiji zde/v okolí – ve vlastním	163	15,6 %
Soukromé ubytování (pronajatá chata/chalupa/byt)	144	13,8 %
Kemp/tábořiště	130	12,5 %
Soukromý apartmán	105	10,1 %
U přátel/rodiny	93	8,9 %
Hotel	89	8,5 %
Celkem	1 043	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 14: Využitý typ ubytování při pobytu v NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

23. Otázka

Jakým způsobem jste si zajistil/a své ubytování v NP Šumava? V případě více návštěv lze zvolit více možností.

Polouzavřená otázka č. 23 s možností dopsání vlastní odpovědi byla určena primárně pro turisty přijíždějící do NP Šumava, avšak 46 místních obyvatel si nepozorně přečetlo předchozí otázku a byla jim vygenerována i tato otázka. Jejich odpovědi jsou započteny do řádku „Jiné“ v posledním řádku tabulky.

Nejčastější volbou pro zajištění ubytování volili respondenti přímou komunikaci s ubytovacím zařízením, a to v 550 (49,0 %) případech. Přes známé či rodinu si zajistili respondenti ubytování 241× (21,5 %) a pomocí online vyhledávače v 231 (20,6 %) případech. Přes cestovní agenturu si zařizovali respondenti celkem 15× (1,3 %) a přes cestovní kancelář celkem 11× (1,0 %). Nouzové nocoviště využili respondenti v 8 (0,7 %) případech a své vlastní obytné či osobní auto využili v 5 (5,6 %) případech.

Tabulka 32: Způsob zajištění ubytování v NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Přímou komunikací s ubytovacím zařízením	550	49,0 %
Přes známé/rodinu	241	21,5 %
Přes online vyhledávač	231	20,6 %
Přes cestovní agenturu	15	1,3 %
Přes cestovní kancelář	11	1,0 %
Nouzové nocoviště	8	0,7 %
Ve vlastním autě/obytném voze/stanu	5	0,5 %
Jiné	62	5,6 %
Celkem	1 123	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2021

24. Otázka

Jak hodnotíte možnosti ubytování v NP Šumava? Hodnocení proved'te na škále od 1 do 5 jako ve škole (1 – mnoho možností vyhovující kvality a 5 – naprosto nedostatečné).

Za pomoci otázky č. 24 byl zjišťován názor respondentů z řad turistů i místních obyvatel na ubytovací možnosti v NP Šumava. Hodnocení probíhalo na Likertově stupnici od 1 do 5, kdy 1 = mnoho možností vyhovující kvality a 5 = naprosto nedostatečné.

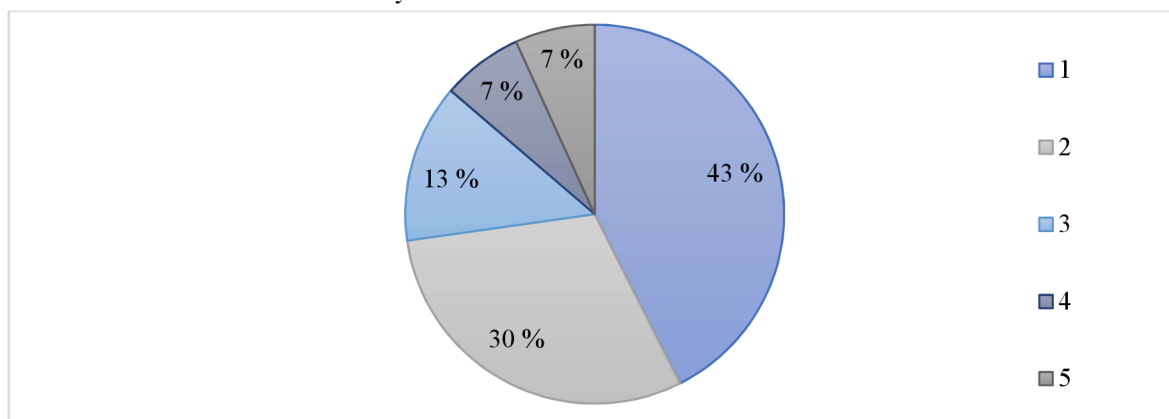
Nejčastěji respondenti shledávají možnosti ubytování v NP Šumava jakožto mnoho možností vyhovující kvality, a to v 444 (42,6 %) případech. Celkem 315× (30,2 %) byly ubytovací možnosti v NP Šumava ohodnoceny známkou 2. Neutrálně se vyjádřilo 141 (13,5 %) respondentů, 72 (6,9 %) respondentů shledávají možnosti dostatečnými a 71 (6,8 %) respondentů naprosto nedostatečnými. Průměrné hodnocení respondentů vykazuje hodnotu 1,95, přičemž rozptyl je 1,05 a směrodatná odchylka 1,03. Hodnoty získané z dotazníku jsou zaznamenány v následující tabulce a grafu.

Tabulka 33: Hodnocení možnosti ubytování v NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
1	444	42,6 %
2	315	30,2 %
3	141	13,5 %
4	72	6,9 %
5	71	6,8 %
Celkem	1 043	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 15: Hodnocení možnosti ubytování v NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

25. Otázka

Jaký typ stravování jste při svém pobytu v NP Šumava využíval/a či využíváte?

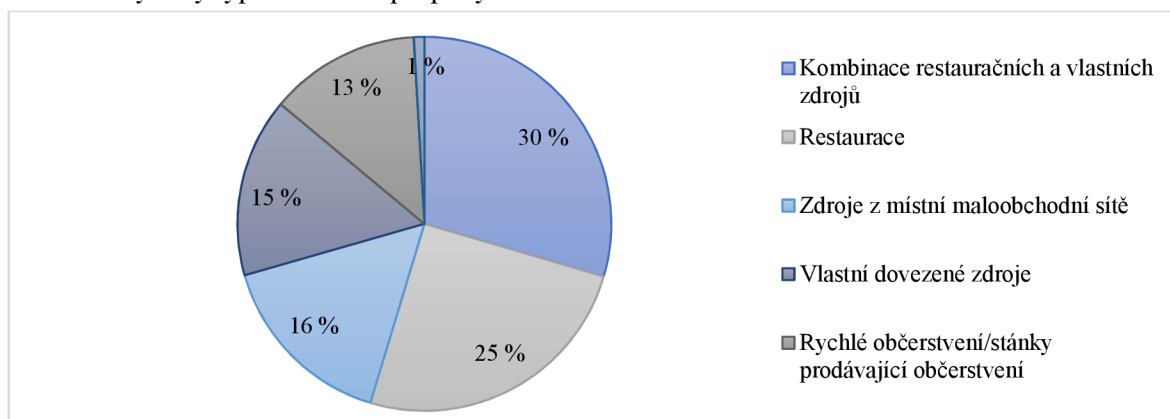
V této otázce vybírali respondenti z celkem 6 možných variant a mohli zvolit jednu nebo více možností. V 616 (29,5 %) případech volili respondenti kombinaci restauračních a vlastních zdrojů, v 524 (25,1 %) odpovědích uvedli jako volbu restaurace. V 331 (15,9 %) odpovědích jako zdroj příjmu potravy zvolili respondenti zdroje z místní maloobchodní sítě. Vlastní dovezené zdroje použili respondenti při pobytu v NP Šumava 323× (15,5 %) a rychlé občerstvení či stánky prodávající občerstvení využili celkem 272× (13,0 %). Pouze v 19 (0,9 %) případech zvolili dotazovaní možnost využití motorestu. Získané odpovědi jsou zaznamenány v další tabulce a grafu.

Tabulka 34: Využitý typ stravování při pobytu v NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
Kombinace restauračních a vlastních zdrojů	616	29,5 %
Restaurace	524	25,1 %
Zdroje z místní maloobchodní sítě	331	15,9 %
Vlastní dovezené zdroje	323	15,5 %
Rychlé občerstvení/stánky prodávající občerstvení	272	13,0 %
Motorest	19	0,9 %
Celkem	2 085	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 16: Využitý typ stravování při pobytu v NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

26. Otázka

Jak hodnotíte možnosti stravování v NP Šumava? Hodnocení proveďte na škále od 1 do 5 jako ve škole (1 – mnoho možností vyhovující kvality a 5 – naprosto nedostatečné).

Prostřednictvím otázky č. 26 byl zjišťován názor respondentů ze skupin turistů i místních obyvatel na možnosti stravování v NP Šumava. Hodnocení probíhalo na Likertově stupnici od 1 do 5, kdy 1 = mnoho možností vyhovující kvality a 5 = naprosto nedostatečné kvality. Touto otázkou končila sekce zobrazovaná pouze místním obyvatelům a turistům, následující otázky byly zobrazeny pouze potenciálním turistům. Veškeré odpovědi, které respondenti v otázce č. 26 zvolili, přesměřovaly turisty i místní obyvatele na otázku č. 33.

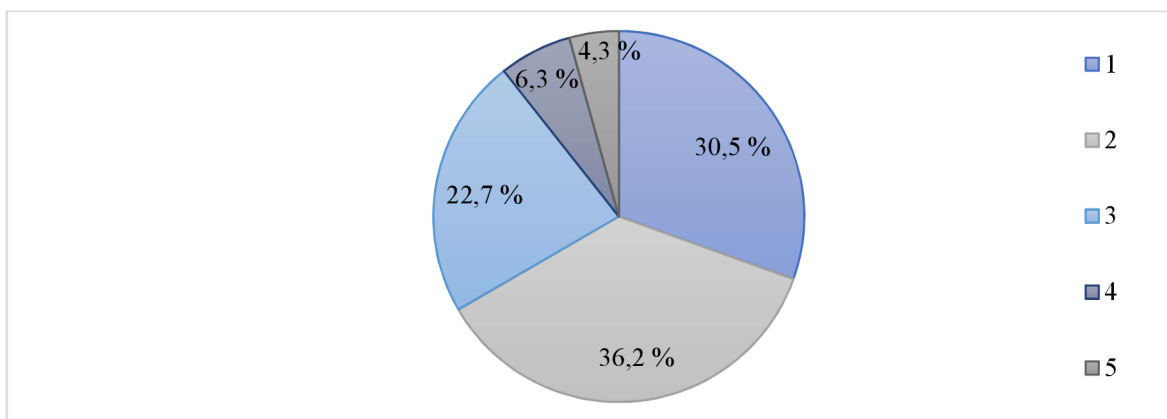
Nejčastěji hodnotili respondenti možnosti stravování v NP Šumava známkou 2, a to v 377 (36,2 %) případech. Druhým nejčtenějším hodnocením volili respondenti známkou 1, v 318 (30,5 %) případech. Neutrální známku 3 zvolilo 237 (22,7 %) respondentů. Nedostatečné hodnocení zvolilo 66 (6,3 %) respondentů a 45 (4,3 %) dotazovaných zvolilo hodnocení známkou 5.

Tabulka 35: Hodnocení možnosti stravování v NP Šumava

n = 1 043	Absolutní počet	Relativní počet
1	318	30,5 %
2	377	36,2 %
3	237	22,7 %
4	66	6,3 %
5	45	4,3 %
Celkem	1 043	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2021

Graf 17: Hodnocení možnosti stravování v NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

27. Otázka

Pokud tuto oblast neznáte, měl/a byste zájem o její poznání a návštěvu?

Dotazník zobrazoval 27. otázku pouze respondentům, kteří uvedli, že oblast NP Šumava neznají. Celkem se jednalo o 61 respondentů, kteří museli na tuto uzavřenou, větvící se otázku odpovědět. Pokud respondenti projevili zájem o návštěvu NP Šumava, tak pokračovali otázkou č. 28. Tímto způsobem odpovědělo celkem 55 (90,2 %) respondentů. Pokud však respondenti neprojevili zájem o poznání NP Šumava, tak byli následně přesměrováni na otázku č. 32. Tato situace nastala u 6 (9,8 %) respondentů.

Tabulka 36: Zájem o poznání NP Šumava

n = 61	Absolutní počet	Relativní počet
Ano, zájem mám	55	90,2 %
Ne, zájem nemám	6	9,8 %
Celkem	61	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

28. Otázka

Jakým způsobem byste se do NP Šumava plánoval/a dopravit?

V otázce č. 28 bylo zjišťováno, jak by se respondenti plánovali dopravit do NP Šumava. Nejčastější úvahou o volbě dopravy byl jednoznačně osobní automobil, a to v 157 (56,9 %) případech odpovědí. V 97 případech by dotazovaní zvolili hromadnou dopravu, přičemž spíše převažoval vlak, a to v 61 (22,1 %) případech, a v 36 (13,0 %) situacích by využili autobusové dopravy. Pomocí jízdního kola či pěší chůze by se do parku dopravili dotazovaní v 9 (3,3 %) situacích. Motocykl by využili respondenti ve 4 (1,4 %) situacích.

Tabulka 37: Pravděpodobná volba dopravy do NP Šumava

n = 185	Absolutní počet	Relativní počet
Osobní automobil	157	56,9 %
Vlak	61	22,1 %
Autobus	36	13,0 %
Jízdní kolo	9	3,3 %
Pěšky	9	3,3 %
Motocykl	4	1,4 %
Celkem	276	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

29. Otázka

Jaký typ ubytování v NP Šumava byste pravděpodobně zvolil/a?

V této otázce bylo zjišťováno, jakým způsobem by se respondenti pravděpodobně ubytovali v NP Šumava. Nejčastěji zaškrtnutou odpovědí bylo ubytování v penzionu, v 106 (29,3 %) případech. Teoreticky v 74 (20,4 %) případech by se dotazovaní ubytovali v hotelu a v 63 (17,4 %) případech v soukromém ubytování. Kemp nebo tábořiště by využili respondenti v 59 (16,3 %) situacích a soukromý apartmán v 50 (13,8 %) případech. Ubytování u přátel či u své rodiny by dotazovaní zvolili pouze v 10 (2,8 %) situacích.

Tabulka 38: Pravděpodobná volba ubytování v NP Šumava

n = 185	Absolutní počet	Relativní počet
Penzion	106	29,3 %
Hotel	74	20,4 %
Soukromé ubytování (pronajatá chata/chalupa)	63	17,4 %
Kemp/tábořiště	59	16,3 %
Soukromý apartmán	50	13,8 %
U přátel/rodiny	10	2,8 %
Celkem	362	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

30. Otázka

Jaký typ stravování v NP Šumava byste pravděpodobně využíval/a?

Celkem 78 (38,9 %) respondentů by zvolilo kombinaci restauračních zařízení a vlastních zdrojů a 71 (38,4 %) dotazovaných by navštěvovala pouze restaurační zařízení. Zdroje z místní maloobchodní sítě by využilo 20 (10,8 %) respondentů, rychlé občerstvení či stánky prodávající občerstvení by zvolilo 12 (6,5 %) dotazovaných a pouze 10 (5,4 %) dotazovaných by se stravovalo z vlastních dovezených zdrojů.

Tabulka 39: Pravděpodobná volba stravování v NP Šumava

n = 185	Absolutní počet	Relativní počet
Kombinace restauračních zařízení a vlastních zdrojů	78	38,9 %
Restaurace	71	38,4 %
Zdroje z místní maloobchodní sítě	20	10,8 %
Rychlé občerstvení/stánky prodávající občerstvení	12	6,5 %
Vlastní dovezené zdroje	10	5,4 %
Celkem	185	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

31. Otázka

S kým byste do NP Šumava pravděpodobně vyrazil/a?

V této otázce byla 185 potenciálním turistům předložena otázka ohledně doprovodu při pobytu v NP Šumava. Otázka nabízela pouze 3 možnosti, ze kterých si dotazovaný musel vybrat právě jednu. V této části dotazníku dochází k dalšímu větvení, kdy při jakékoliv zvolené odpovědi byli respondenti přesunuti na otázku č. 32. S rodinou by návštěvu NP Šumava zvolilo 118 (63,8 %) dotazovaných, s přáteli 64 (34,6 %) respondentů a pouze 3 (1,6 %) dotazovaní by vyrazili samotní.

Tabulka 40: Pravděpodobný doprovod v NP Šumava

n = 185	Absolutní počet	Relativní počet
S rodinou	118	63,8 %
S přáteli	64	34,6 %
Sám	3	1,6 %
Celkem	185	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

32. Otázka

Jaký je důvod Vašeho nezájmu o návštěvu NP Šumava?

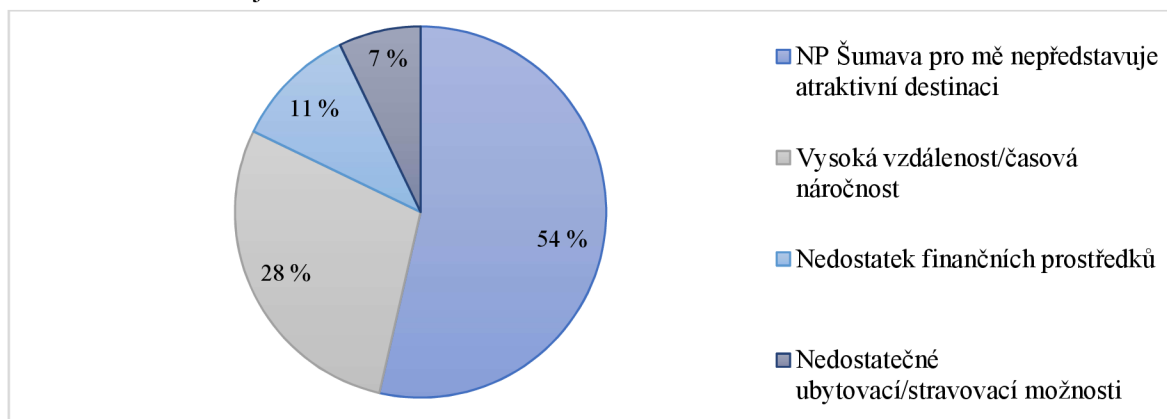
Tato otázka se zobrazila vyfiltrovaným respondentům z 2. (18 dotazovaných) a 27. (6 dotazovaných) otázky, přičemž se jednalo celkem o 24 respondentů. Těmto respondentům se zobrazila polouzavřená otázka, kdy respondent musel zvolit buďto předem danou odpověď, nebo dopsat vlastní. Ve vlastních odpovědích dotazovaní uváděli i více než jen jednu možnost. Nejčastějším důvodem, a to v 15 (53,6 %) situacích, pro respondenty NP Šumava nepředstavuje atraktivní destinaci. Vysoká vzdálenost či časovou náročnost zvolili respondenti jako důvod v 8 (28,6 %) případech. Dostatek finančních prostředků chybí respondentům ve 3 (10,7 %) situacích a nedostatečné ubytovací či stravovací možnosti neuspokojí respondenty ve 2 (7,1 %) situacích.

Tabulka 41: Důvod nezájmu o návštěvu NP Šumava

n = 24	Absolutní počet	Relativní počet
NP Šumava pro mě nepředstavuje atraktivní destinaci	15	53,6 %
Vysoká vzdálenost/časová náročnost	8	28,6 %
Nedostatek finančních prostředků	3	10,7 %
Nedostatečné ubytovací/stravovací možnosti	2	7,1 %
Celkem	28	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 18: Důvod nezájmu o návštěvu NP Šumava

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

33. Otázka

Kde obecně získáváte informace ohledně cestování po České republice?

Otázka č. 33 a veškeré následující otázky již byly zobrazovány všem respondentům. V této polouzavřené otázce musel respondent zvolit jednu z nabízených odpovědí, či napsat svoji vlastní. Nejčastěji čeští respondenti vyhledávají informace o cestování po České republice na různých webových stránkách, tuto možnost zvolili respondenti v 925 (29,5 %) případech. Získávání informací pomocí sociálních sítí volí respondenti v 839 (26,8 %) situacích a od rodiny a přátel v 593 (18,9 %). Informační centra jakožto studnici informací využijí respondenti v 316 (10,1 %) situacích a tištěnou literaturu v 312 (10,0 %) případech. Televizi či rádio jako zdroj informací využijí respondenti ve 134 (4,3 %) případech. Jinou volbu zdrojů informací či nehledání informací zvolí respondenti v 13 (0,4 %) situacích.

Tabulka 42: Informace o cestování po České republice

n = 1 252	Absolutní počet	Relativní počet
Internet – různé webové stránky (blogy, cestopisy apod.)	925	29,5 %
Internet – sociální sítě (Facebook, Instagram apod.)	839	26,8 %
Rodina a přátelé	593	18,9 %
Informační centra	316	10,1 %
Tištěná literatura – cestopisy, časopisy, knihy, průvodce	312	10,0 %
Televize/rádio (rozhlas)	134	4,3 %
Jiné/nehledám	13	0,4 %
Celkem	3 132	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

34. Otázka

Kde nejradyji trávíte dovolenou?

Otázka č. 34 se týkala preferencí při volbě pobytu dovolené. Respondenti odpovídali na uzavřenou otázku s možností pouze jedné odpovědi. Nejčastěji dotazovaní tráví svou dovolenou jak v tuzemsku, tak i v zahraničí, a to 693 (55,4 %) respondentů. Dovolenu v tuzemsku upřednostní 455 (36,3 %) dotazovaných a do zahraničí vycestuje nejradyji 104 (8,3 %) respondentů.

Tabulka 43: Preference typu dovolené

n = 1 252	Absolutní počet	Relativní počet
V tuzemsku i zahraničí	693	55,4 %
V tuzemsku	455	36,3 %
V zahraničí	104	8,3 %
Celkem	1 252	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

35. Otázka

Jaké je Vaše pohlaví?

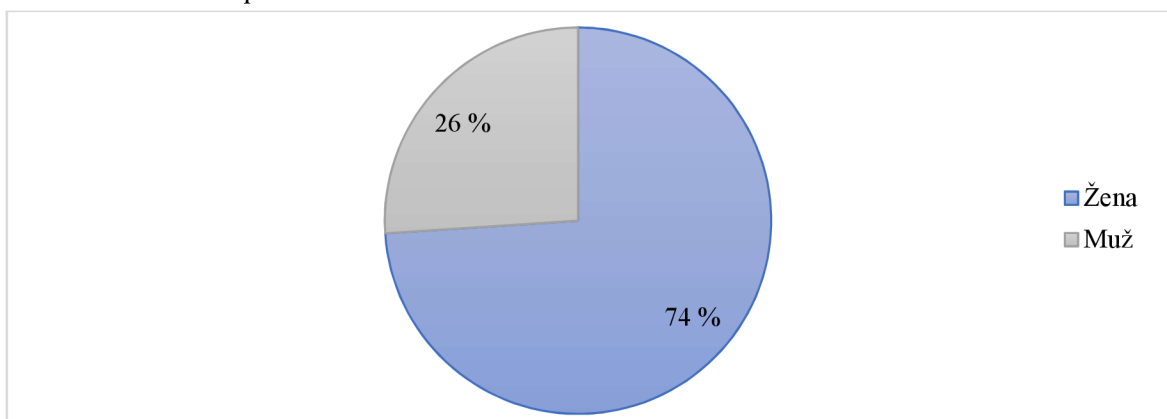
Z celkového počtu 1 252 dotazovaných vyplnilo dotazník více žen než mužů. Tato otázka čítá 926 (74,0 %) odpovědi od žen a 326 (26,0 %) responsí od mužů.

Tabulka 44: Pohlaví respondentů

n = 1 252	Absolutní počet	Relativní počet
Žena	926	74,0 %
Muž	326	26,0 %
Celkem	1 252	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 19: Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

36. Otázka

Kolik je Vám let?

Prostřednictvím otázky č. 36 byl zjišťován věk respondentů za pomoci uzavřené otázky s možností volby pouze jedné z odpovědí. Z hlediska určení věku byly nepočetnější skupiny respondentů ve věkové kategorii 19–25 let (341 osob, 27,2 %), 26–35 let (285 osob, 22,8 %) a 36–45 let (260 osob, 20,8 %). Další početnou skupinou jsou kategorie 46–55 let (197 osob, 15,7 %), 56–65 let (115 osob, 9,2 %) a 66 let a více (49 osob, 3,9 %). Pouze 5 osob (0,4 %) patřilo do věkové kategorie méně než 18 let.

Tabulka 45: Věk respondentů

n = 1 252	Absolutní počet	Relativní počet
Méně než 18 let	5	0,4 %
19–25 let	341	27,2 %
26–35 let	285	22,8 %
36–45 let	260	20,8 %
46–55 let	197	15,7 %
56–65 let	115	9,2 %
66 let a více	49	3,9 %
Celkem	1 252	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

37. Otázka

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

V předposlední, uzavřené otázce musel respondent uvést své doposud nejvyšší dosažené vzdělání. V nabídce odpovědí mohl zvolit pouze jednu z nabízených možností. Nejpočetnější skupinu respondentů tvoří vysokoškolsky vzdělaní lidé, celkem 588 (47,0 %) respondentů. Dále 518 (41,4 %) osob se středoškolským vzděláním

ukončeným maturitou, se středoškolským vzděláním bez maturity zodpovědělo 65 respondentů (5,2 %). Se středoškolským vzděláním s výučním listem vyplnilo dotazník 53 (4,2 %) respondentů. Vyšší odborné vzdělání uvedlo 16 (1,3 %) respondentů a 12 (1,0 %) respondentů dosáhlo pouze základního vzdělání.

Tabulka 46: Vzdělání respondentů

n = 1 252	Absolutní počet	Relativní počet
Základní	12	1,0 %
Středoškolské bez maturity	65	5,2 %
Středoškolské s výučním listem	53	4,2 %
Středoškolské s maturitou	518	41,4 %
Vyšší odborné	16	1,3 %
Vysokoškolské	588	47,0 %
Celkem	1 252	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

38. Otázka

V jakém kraji momentálně žijete?

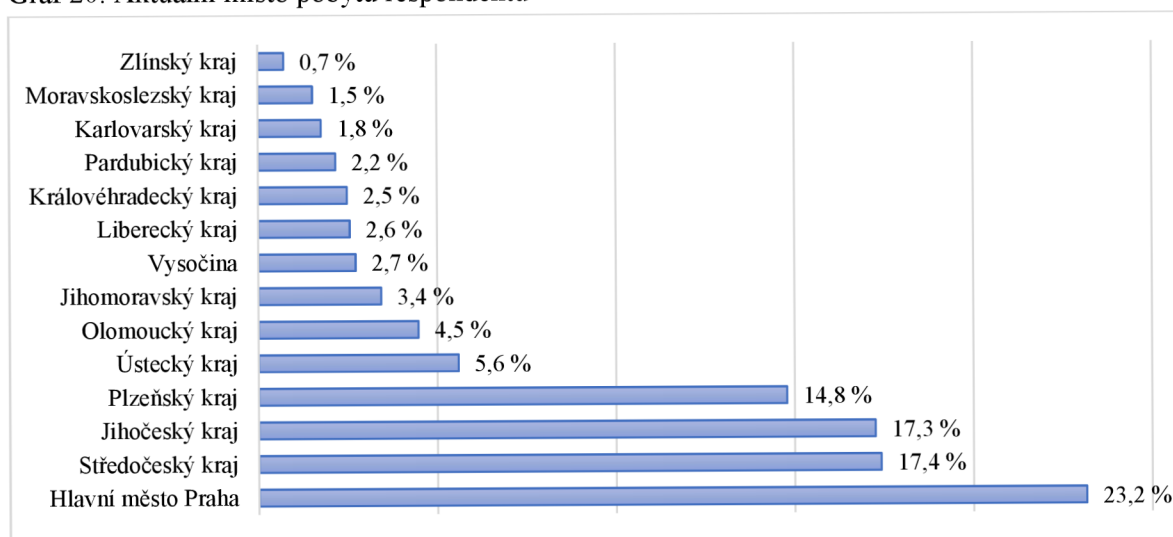
Poslední otázka dotazníku byla opět uzavřená s možností volby pouze jedné odpovědi. Nejpočetnější skupinou byli respondenti z hlavního města Prahy, a to 290 (23,2 %). Ze Středočeského kraje zodpovědělo dotazník 218 (17,4 %) osob. Z Jihočeského kraje vyplnilo dotazník 216 (17,3 %) osob a z Plzeňského kraje 185 (14,9 %) osob. Zbylé kraje jsou v nižším počtu zastoupení, a i s ostatními jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 47: Aktuální místo pobytu respondentů

n = 1 252	Absolutní počet	Relativní počet
Hlavní město Praha	290	23,2 %
Středočeský kraj	218	17,4 %
Jihočeský kraj	216	17,3 %
Plzeňský kraj	185	14,9 %
Ústecký kraj	70	5,6 %
Olomoucký kraj	56	4,5 %
Jihomoravský kraj	43	3,4 %
Vysočina	34	2,7 %
Liberecký kraj	32	2,6 %
Královéhradecký kraj	31	2,5 %
Pardubický kraj	27	2,2 %
Karlovarský kraj	22	1,8 %
Moravskoslezský kraj	19	1,5 %
Zlínský kraj	9	0,7 %
Celkem	1 252	100 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

Graf 20: Aktuální místo pobytu respondentů

Zdroj: vlastní zpracování, 2021

5 Výsledky a diskuse

Na základě vyhotoveného zhodnocení potenciálu destinace dle metody Bíny (2002), zrealizovaného dotazníkového šetření vztaženého ke zvolené oblasti a vypočtených ukazatelů intenzity cestovního ruchu jsou prostřednictvím syntézy informací zpracovány doporučení vedoucí ke zlepšení atraktivity a zvýšení návštěvnosti v Národním parku Šumava.

5.1 Zhodnocení výsledků a diskuse

Hodnocení potenciálu destinace cestovního ruchu byla stanovena za pomoci ohodnocení lokalizačních podmínek Bíny (2002), kdy v závěru došlo k zařazení destinace do zóny potenciálu cestovního ruchu. Zprvu byly charakterizovány individuální složky potenciálu cestovního ruchu, které byly posléze přiřazeny do stupňů definujících bodová hodnocení pro jednotlivá kritéria. Ze zpracovaných poznatků vyplývá, že Národní park Šumava spadá do zóny výjimečného potenciálu se sumárním skóre 338 bodů, což značí, že lokalizační podmínky ve sledované destinaci dosahují vysoké úrovně.

Potenciál destinace disponuje krajinou plnou přírodních pozoruhodností, a to především množstvím ledovcových jezer a rašelinných slatí. Na území se vyskytuje vysoký počet jednotlivých biotopů od kamenných moří, smrčín a bučin, vrchovišť, vodních toků až po louky a pastviny. Lokalita se vyznačuje vysokou vhodností pro pěší a horskou turistiku, ale i cykloturistiku díky širokému značení turistických i naučných stezek. Správa Národního parku Šumava zajišťuje pro turisty mnohé druhy turistické infrastruktury jako např. odpočinkové sety laviček se stoly, turistické přístřešky nebo ukazatele a informační panely. Území NP Šumava je téměř z 80 % zalesněno a z geografického hlediska spadá do oblasti zonální vegetace středoevropského opadavého lesa. Z hlediska hustoty zalidnění vykazuje lokalita velmi nízké hodnoty – v průměru 22,43 obyvatel na 1 km². Místní obce jsou roztroušené po členité podhorské krajině.

Díky jádru šumavských plání s náhorní rovinou o průměrné nadmořské výšce kolem 1 000 m, nabízí NP Šumava ideální podmínky pro provozování lyžařské turistiky. V daném území se nachází nejrozsáhlejší síť udržovaných lyžařských tratí v celé České republice. Tímto geomorfologickým rozložením nevytváří krajina mnoho možností

ke sjezdovému lyžování. Na území se nacházejí výlučně malé skiareály pouze lokálního významu, které jsou především vhodné pro začátečníky, rodiny s dětmi či lyžařské kurzy.

Na území Národního parku Šumava je dle § 16 odst. 2 ZOPK zakázáno provozovat vodní sporty mimo místa k tomu vyhrazená. Tyto povolené sekce se nalézají na určených úsecích řek Vltavy, Otavy a Vydry. Veškeré splouvání na místních řekách je regulováno přísnými pravidly, která se mimo jiné řídí výškou hladiny řeky, typem plavidla, denní dobou, měsícem v roce aj. Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov je opět omezena zákony o ochraně přírody a místa vhodná pro rybolov jsou regulována. Naopak tím, že se v NP Šumava nachází mnoha jezírek a vodních toků, je lokalita vhodná k pozorování vodních ptáků. Vyskytuje se zde například vzácný druh vodouše kropenatého, ale i jiné méně vzácné ptactvo jako např. potápka malá, polák chocholačka, čejka chocholátá či kachna divoká. V nižších oblastech je dokonce možné pozorovat ledňáčka říčního, cvrčilku říční či volavku popelavou aj. Zákon o ochraně přírody a krajiny však bez výjimky zakazuje na území NP Šumava horolezecké sporty a provozování závěsného létání.

Naopak svou vysokou mírou hustoty zalesnění krajiny nabízí NP Šumava mnoho možností pro sportovní myslivost. V oblasti se nalézá celkem 9 honiteb, přičemž 6 z nich patří do vlastnictví NP Šumava (ÚP Prášíly, ÚP České Žleby, ÚP Stožec, ÚP Srní, ÚP Borová Lada a Slatě) a 3 honitby se nalézají na území NP Šumava, avšak mají jiného vlastníka (Povydrí, Chlum a Chlumský les).

Z důvodu vhodnosti místní krajiny pro sportování v průběhu celého roku je účastníkům cestovního ruchu nabízeno hojné množství různých sportovních akcí. V létě se zde pořádají např. běžecké závody (Vltava Run), závody na kolečkových lyžích (Skiroll Classics). V zimě se zde naopak pořádají především závody na běžkách, a to Šumavský skimaraton, Šumavská pohoda anebo Zadovská 30.

Území se vyznačuje bohatou historií a ta se odráží ve vysokém počtu kulturních památek, jako jsou různé kaple či kostely, plavební kanály, zbytky Zlaté stezky či pozůstatky po lidovém řemesle aj. V lokalitě se nalézá pouze jeden skanzen, ale zato řada muzeí. Historie je zkoumána z hlediska umu místních sklářů v muzeu v Lenoře, na Soumarském Mostě se odráží historie 2. světové války v podobě Muzea lehkého opevnění (ŘOP), na Kvildě je možné zkoumat historii místních obcí a v Železné Rudě naopak historické motocykly či v Čachrově Muzeum železničních drezín. Kulturní akce konané na území NP Šumava se zaměřují především na ochranu krajiny, zvířat a o přírodu obecně. Naopak se každoročně na území parku uskutečňují odborné konference na téma

aktualit šumavského výzkumu fauny a flóry. Mezi typické produkty pocházející z území NP Šumava patří skleněné výrobky ze skláren v Rejštejně či v Lenoře nebo produkty místních pivovarů na Modravě (Lyer), v Srní (Zlatý Srnec) či např. na Kvildě (Pekárna).

V komparaci se SWOT analýzou prováděnou Jihočeskou centrálou cestovního ruchu a analýzou lokalizačních podmínek v NP Šumava je shodně vyhodnocen vysoký potenciál cestovního ruchu, který pozitivně ovlivňuje jeho další rozvoj. NP Šumava nabízí mnoho turistických cílů v podobě velkého množství přírodních i kulturních památek včetně památek UNESCO a řadu naučných stezek (jjcr.cz, 2021).

Z hlediska ukazatele intenzity cestovního ruchu byly provedeny výpočty 5 ukazatelů na území centrálních obcí nalézajících se celou svou rozlohou v NP Šumava. Ke kalkulacím bylo použito údajů z let 2012–2020. Do výpočtu ukazatelů byly zahrnuty obce Horská Kvilda, Kvilda, Modrava, Prášily, Srní a Stožec. Zprvu byla zkoumána míra turistické penetrace za účelem zjištění poměru mezi počtem dnů, které za jeden rok stráví turisté a místní obyvatelé ve zvolené destinaci. V průměru dosahovala míra turistické penetrace hodnotu 0,66. Ukazatel hustoty výskytu turistů se zaměřením na průměrný roční počet strávených dní turisty v destinaci vůči její rozloze v průměru vykazovala 0,8 osob na celkovou rozlohu NP Šumava. Míra turistické intenzity vyjadřující počet turistů ve zvolené destinaci na 100 rezidentů vykazovala ve sledovaných letech v průměru 7 703,4 turistů na 100 místních obyvatel. Za pomoci Defertovy funkce bylo zkoumáno zatížení území, kdy zatížení ve sledovaných letech dosahovalo hodnoty 281,4 lůžek na 100 rezidentů, což značí významné středisko cestovního ruchu. Index turistického zatížení sledující počty lůžek na 1 km² v průměru za období sledovaných let dosahoval hodnoty 3,6 lůžek na 1 km². Z hlediska ročních průměrů za období 2018–2019 v Jihočeském kraji strávili domácí turisté 9,9 mil. nocí a 2,2 mil. nocí zahraniční turisté. Intenzita cestovního ruchu v Jihočeském kraji v letech 2012–2019 po celou dobu mírně stoupala (jjcr.cz, 2021).

Na základě provedeného dotazníkového šetření byla zjištěna vysoká míra povědomí o Národním parku Šumava, a tedy 759 dotazovaných (60,6 %) zná lokalitu velmi dobře a 432 (34,5 %) dotazovaných oblast zná, i když ne s přesnými informacemi. Tyto zjištěné hodnoty vzhledem k sociodemografické struktuře respondentů vypovídají o dostatečné propagaci lokality, a to ať již na sociálních sítích či na cestovatelských portálech, ale i v tištěné literatuře. Tento fakt podporuje povědomí respondentů o existenci NP Šumava, kdy jsou informace vštepovány mladým studentům při povinné základní školní docházce.

Jak místní obyvatelé, tak i turisté, kteří již navštívili NP Šumava, se do dané lokality rádi vracejí opakovaně. Z celkového počtu 835 turistů, kteří lokalitu již navštívili, jich 778 (93,2 %) plánuje opětovnou návštěvu, 46 turistů (5,5 %) si není jisto a pouze 11 turistů (1,3 %) neplánuje opětovnou návštěvu.

Největším lákadlem pro turisty i místní obyvatele je bezpochyby krajina jako celek (fenomén). Tuto skutečnost je potřeba chránit a chovat se k přírodě uctivě a nepoškozovat ji. Další nejčastější důvody k návštěvě parku představují pro respondenty přírodní památky, rekreace spojená s odpočinkem i sportovní vyžití.

Bohužel velká většina místních obyvatel nahlíží negativně na množství turistů vyskytujících se v NP Šumava. Mezi nejčastější důvody k nespokojenosti, které souvisí s počtem turistů, je jejich neukázněnost spojená s nedodržováním zákazů a doporučení. Turisté přijíždějící do NP Šumava za sebou bohužel velice často zanechávají nepořádek a pokud není v jejich blízkosti odpadkový koš, tak smetí pohodí u cesty. Nejenže toto jednání poškozují vzhled lokality, ale především škodí životnímu prostředí, které je třeba chránit. Místním obyvatelům byla položena kontrolní otázka z důvodu předpokládané zaujatosti vůči turistům, avšak z celkem 209 respondentů z řad místních obyvatel nemá s turismem žádnou spojitost 187 (89,5 %) obyvatel a zbylých 22 (10,5 %) obyvatel v cestovním ruchu pracuje.

Na otázku týkající se nespokojenosti turistů při pobytu v NP Šumava nahlížejí turisté povětšinou stejným úhlem pohledu jako místní obyvatelé. Byť v 674 (79,7 %) případech byli dotazovaní spokojeni s návštěvou, nejčastěji zmiňovaným problémem vyskytujícím se při jejich pobytu byl nepořádek a neukázněnost ostatních turistů. Paradoxem je, že bylo zaznamenáno 28 odpovědí, ve kterých si turisté stěžují, že se v parku vyskytuje příliš mnoho turistů. Turisté v oblasti národního parku stráví nejčastěji 4–7 dní (44,1 %), kdy tento jev je zapříčiněn vysokou četností nabídek pouze 7denních turnusů od ubytovatelů. Mnoho ubytovacích zařízení se však zaměřuje i na víkendové pobyty či na pobyty ze začátku týdne, což značí vysoká četnost 2–3 dní (v 27,8 % případu) strávených v NP Šumava. Více jak polovina místních obyvatel i turistů tráví svůj čas v oblasti národního parku v doprovodu svých rodinných příslušníků a více než 30 % v doprovodu svých přátel.

Letní sezóna se místním obyvatelům i turistům jeví v 791 (31,8 %) případech jakožto nejvhodnější roční období pro návštěvu NP Šumava. Přestože se cestovní ruch v NP Šumava zaměřuje téměř pouze na letní a zimní sezónu, tak možnost návštěvy v zimě byla

vybrána nejméně krát – a to pouze 495× (19,2 %), a tím se umístila až za podzimem a jarem.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že nejčastějším cílem cesty je pramen řeky Vltavy, Schwarzenberský plavební kanál, Plešné jezero, jezero Laka, Soumarské rašeliniště a veškeré slatě na území NP. V tomto se odráží i fakt, že většina respondentů oblast znala dobře a při kontrolní otázce ohledně turistických atraktivit mimo území NP Šumava dokázali dopovědět správně.

Při hodnocení přírodních památek známkami jako ve škole získaly památky v průměru známku 1,7. Tyto posudky by odpovídaly předchozím odpovědím, kdy se lidé do NP Šumava rádi vracejí a příroda jako fenomén je největším lákadlem jak pro turisty, tak pro místní obyvatele. Druhým důvodem k neúplnému dosažení nejvyššího možného hodnocení může být nespokojenost respondentů s nepořádkem v NP Šumava a poničenou přírodou od neukázněných turistů. Kulturní památky získaly v průměru známku 2,1 a zábavní a sportovní zařízení ohodnotili respondenti v průměru známkou 2,3. Tyto skutečnosti odráží fakt, že hlavním lákadlem pro návštěvu parku je příroda a následně místní kulturní památky. Při dotazování ohledně nedostatečnosti s místními atraktivitami a službami zodpovědělo 979 (90,5 %) respondentů, že jsou spokojeni. Zbylým dotazovaným v dané lokalitě nejčastěji chybí kulturní akce, dětské stezky, upozorňují na mnoho uzavřených lokalit a nedostatek míst ke koupání apod.

Pro dopravu do národního parku i po něm volí lidé nejčastěji osobní automobily. Tato skutečnost následně odráží časté stížnosti na přeplněná parkoviště či na vysoký počet automobilů na pozemních komunikacích. Zbylí turisté či místní obyvatelé, kteří využívají místní hromadnou dopravu, se nejčastěji potýkají s problémy s nízkým počtem linek a s nedostatečnou návazností autobusových spojů. Určité spoje jezdí totiž pouze v sezónách nebo pouze o víkendech anebo nezajíždí do turisticky nevýznamných oblastí.

Mezi nejčastější typy turisty využívaného ubytování na území NP Šumava patří penziony či soukromá ubytování. Svůj podíl stále zaujímá využití kempů či tábořišť, ale i ubytování v soukromých apartmánech. Z průzkumu dále vyplývá, že 444 (42,6 %) respondentů hodnotí ubytování v NP Šumava jakožto mnoho možností vyhovující kvality. Během zajišťování ubytování volí respondenti nejčastěji přímou komunikaci s ubytováním (550 odpovědí, 49,0 %), přes své známé či rodinu (241 responsí, 21,5 %) nebo pomocí online vyhledávače (231 reakcí, 20,6 %). Tato čísla odráží skutečnost, že zajišťování

ubytování pomocí cestovních kanceláří či agentur je na území České republiky značně v úpadku a Češi o tento typ zajišťování nejeví zájem.

Své stravování při pobytu v národním parku si zajišťují respondenti nejčastěji kombinací restauračních a vlastních zdrojů (616 responsí, 29,5 %). Zde je vidno, že území parku poskytuje mnoho možností kvalitního stravování, avšak lidé jsou stále zvyklí vozit si s sebou své vlastní zdroje. Čistě restauračních zařízení využijí respondenti v 524 (25,1 %) případech a zdroje z místní maloobchodní sítě využijí respondenti v 331 (15,9 %) případech.

Výsledky dotazníkového šetření korespondují s průzkumem Jihočeské centrály cestovního ruchu, kdy při výzkumu pro koncepci rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji uváděli respondenti jakožto nejčastější hodnocení možností kvality služeb ubytovacích zařízení, stravovacích zařízení a místních atraktivit známku 1 (při hodnocení jako ve škole) (jjcr.cz, 2021).

V části dotazníku, kde byly generovány odpovědi pro respondenty, kteří oblast neznají, uvedlo více než 90 % dotazovaných, že by mělo o návštěvu dané lokality zájem. Více než polovina potenciálních návštěvníků (56,9 %) by se plánovala dopravit do destinace pomocí osobního automobilu a k ubytování by využila ve 30 % případů penzion. Ke stravování by plánovali nejčastěji využívat kombinaci restauračních zařízení a vlastních zdrojů či pouze restaurační zařízení. Nejčastěji by potenciálními návštěvníky byly rodiny (63,8 %) anebo skupina přátel (34,6 %). Nejčastějším důvodem k nezájmu respondentů o návštěvu destinace NP Šumava patří nedostatečná atraktivita lokality či vysoká vzdálenost a s tím spojená časová náročnost.

Z výsledků dotazníku je patrné, že v dnešní době mezi nejčastější zdroje k vyhledávání informací o cestování po České republice patří mezi respondenty zcela jistě internet, a to jak v podobě webových stránek o cestování, tak i v podobě sociálních sítí. Celkem 693 (55,4 %) respondentů tráví rádo svou dovolenou v tuzemsku, ale i v zahraničí. Čistě dovolenou na území České republiky zvolí 455 (36,3 %) respondentů a pouhých 104 (8,3 %) respondentů preferuje dovolenou pouze v zahraničí. Mezi respondenty značně převažovaly ženy (926; 74 %) a muži zastávali pouze (326; 26 %) respondentů.

5.2 Doporučení

Dle získaných poznatků jsou v této kapitole sestavena doporučení pro zlepšení atraktivity a zvýšení návštěvnosti Národního parku Šumava. Jelikož povědomí o dané lokalitě je mezi českými obyvateli na značné výši, není třeba usilovat o propagaci této destinace.

Zaměření se na podzimní sezónu

Jak již bylo zmíněno výše, tak se místní aktéři vystupující v cestovním ruchu zaměřují na sezónnost, a to především na letní a zimní sezónu. Z dotazníku však vyplývá, že druhým nejoblíbenějším ročním obdobím pro návštěvu NP Šumava shledávají respondenti podzim. V tomto období jsou často pořádány různé školní výlety či zájezdy pro seniory. Tuto roční dobu volí ke své dovolené mnoho osob, jež nejsou příznivci velkých davů a přeplněných lokalit.

Na území národního parku je však nabídka stravovacích, ubytovacích i dopravních služeb značně nedostatečná. Většina restauračních zařízení své provozování přerušuje začátkem září, přičemž kdyby např. restaurace pozměnily otevírací dobu alespoň na víkendy, získaly by mnohé turisty přijíždějící do lokality v tomto období. To samé platí pro ubytovací zařízení. Mimo letní sezónu by bylo vhodné zvážit možnosti ubytování na kratší dobu, než je celý týdenní turnus. Co se týče dopravních spojů, tak ty s koncem letní sezóny značně prořídnou anebo zcela zaniknou. Zde by bylo vhodnou kombinací ponechání některých spojů alespoň přes víkendy a v pracovních dnech přinejmenším v hojnějším počtu nežli doposud.

Zlepšení dopravní infrastruktury

V dotazníkové části mnoho respondentů uvedlo nespokojenost s místní infrastrukturou, a to s nedostatečným dopravním značením, nízkou kapacitou parkovišť či s šíří místních komunikací. Autorka práce doporučuje vzít v potaz znalecký posudek stavu silnic ve sledovaném území. Na mnohých úsecích se v letních měsících hojně vyskytují cyklisté a průjezdnost těchto úseků se značně snižuje, taktéž otázka bezpečnosti je nasnadě. Např. v úseku kempu Zahrádky – Chalupská slať se na vozovce vyskytují dodávky, osobní automobily, jednostopá motorová vozidla, ale i vysoký počet cyklistů zahrnující i malé děti.

Dalším častým důvodem k nespokojenosti s dopravou je nedostatečnost spojů jak do větších okolních měst, tak i mezi obcemi v NP Šumava. Příhodným řešením by bylo zavedení nových autobusových linek, obnovení některých zaniklých či snížení prodlevy mezi spoji. Jako příklad možnosti zavedení nové autobusové linky by byl vhodný úsek Nová Pec – Soumarský Most. V tomto úseku se v letních měsících často vyskytují vodáci i cyklisté, kteří při cestě z Nové Pece do Soumarského Mostu musí využít vlakových spojů a dvakrát přestupovat. Dále by např. v úseku Kvilda – Borová Lada bylo vhodné zvážit zvýšení počtu spojů. V zimních měsících mezi těmito obcemi jede pouze 5 spojů. K případným návrhům na úpravu autobusových spojů je také posunutí odjezdu posledního spoje.

Lidové vzdělávání

Byť se Správa Národního parku Šumava snaží o vzdělávání ohledně znečišťování přírody a neukázněnosti za pomoci svých webových stránek, sociálních sítí, ale i prostřednictvím interaktivních tabulí u stezek, stále se stav ve sledovaném území nelepší a nalézá se zde mnoho odpadků a neukázněných turistů. Stav počtů strážců působících na území NP Šumava a jejich pravomoci jsou vzhledem k Národnímu parku Bavorský les (Spolková republika Německo) mnohonásobně nižší. Při zvážení zvýšení počtu pracovníků a uzákonění jejich vyšších pravomocí by nemuselo docházet ke značné nespokojenosti místních obyvatel i (disciplinovaných) turistů s počtem neukázněných turistů nedodržujících základní pravidla.

Kulturní vyžití

Vhodným krokem ke zvýšení atraktivity oblasti by bylo rozšíření možností kulturního vyžití v obcích NP Šumava. Možným příkladem se jeví bowling a jiná sportoviště, wellness, bazén či kino aj. Veškeré tyto atraktivity by přilákaly potenciální turisty nejen v případě nepříznivého počasí.

I přes velmi atraktivní sklářskou či dřevařskou historii na území NP Šumava se tematické kulturní akce s tímto zaměřením konají jen v rámci obcí, a to zřídka. Vhodným počinem by bylo zvážení uspořádání těchto akcí s cílenou propagací na internetu, tiskovinách či v místních informačních centrech.

6 Závěr

Cestovní ruch se řadí k vysoce dynamickým odvětvím, které je součástí života většiny z nás. Dotýká se účastníků cestovního ruchu, ale i zaměstnanců i podnikatelů, jež pracují v sektoru služeb podílejícího se na tvorbě a rozvoji daného odvětví. Z důvodu zásahu do ekonomik téměř většiny států je zapotřebí dbát o jeho neustálý rozvoj a uchovávat předpoklady k jeho existenci. V dnešní době je stále se zvyšující úroveň kvality života spojená s rozvojem technologií, umožňuje rozmach cestovatelských možností, a tak si mnozí lidé volí cestování jako hlavní zdroj příjmů (např. různé cestovatelské profily na Instagramu či Facebooku).

Po výskytu celosvětové pandemie nemoci covid-19 a uzavření hranic České republiky se vyskytl opět cestovatelský zájem o poznávání tuzemska. Tento trend byl patrný na všech územích České republiky, Národní park Šumava nevyjímaje. Značná omezenost možností cestování zapříčinila putování mnohých lidí, kteří jinak necestují a nevědí, jak se správně chovat k přírodě. Cestovatelské preference se v oblasti ubytování v důsledku pandemie významně přesunuly do soukromých ubytovacích zařízení, kterých se na území NP Šumava nachází dostatek.

Dle zhodnocení potenciálu zvolené destinace dle Bíny (2002) se NP Šumava nachází v zóně výjimečného potenciálu cestovního ruchu. Vzhledem k tomuto vysokému potenciálu byla vytvořena doporučení ke zvýšení atraktivity a návštěvnosti sledovaného území. Jako doporučení bylo navrženo zaměření na podzimní sezónu, která je v lokalitě dosti podceňovaná. Doporučeno bylo i zlepšení rozvržení infrastruktury, kdy dochází k častým dopravním omezením vzhledem k počtu cyklistů v letních obdobích na území NP Šumava. Vzhledem k výše zmiňovaným nezkušeným turistům bylo doporučeno i zvýšení počtu strážců národního parku a zesílení jejich pravomocí v oblasti vymáhání pokut apod. Mimo jiné bylo doporučeno vybudování příhodnějšího kulturního vyžití jak pro místní obyvatele, tak i pro turisty. Jelikož se lokalita vyznačuje vysokým srážkovým úhrnem, doposud se zde nevyskytuje dostatečné kulturní zázemí v případě nepříznivého počasí.

7 Seznam použitých zdrojů

- BERÁNEK, Jaromír a kol. *Ekonomika cestovního ruchu*. Grada Publishing a.s., 2013. ISBN 978-80-8672-446-8.
- BÍNA, Jan, 2002. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích české republiky*. Urbanismus a územní rozvoj. V(1), 2-11. ISSN 1212-0855.
- CANDELA, Guido a FIGINI, Paolo. *The economics of Tourism*. Berlin: Springer-Verlag, 2012. ISBN 978-3-642-20873-7.
- DOHNAL, T., HUBENÝ, P., JABLONSKÁ, L., LÖW, J., NOVÁK, J., ZIMOVÁ, E. (2011). *Krajina Národního parku Šumava*. Správa NP a CHKO Šumava, Státní fond životního prostředí ČR, Vimperk.
- DROBNÁ, Daniela; MORÁVKOVÁ, Eva. *Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost*. 2. vyd. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
- GALVASOVÁ, I., BINEK, J., HOLEČEK, J., CHABIČOVSKÁ, K., SZCZYRBA, Z. a kol. *Průmysl cestovního ruchu*. Praha, GaREP, spol. s.r.o. Společnost pro regionální poradenství, 2008. ISBN 978-80-8714-706-1.
- GOELDNER, Charles a J. R. Brent RITCHIE. *Cestovní ruch: Principy, příklady, trendy*. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0298-2.
- HARYANTO, Tri, (2020). *Editorial: Covid-19 Pandemic and International Tourism Demand*. JDE (Journal of Developing Economies), Vol. 5 (1), 1-5., ISSN 2528-2018; DOI: <http://dx.doi.org/10.20473/jde.v5i1.19767>
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-736-7040-2.
- HESKOVÁ, Marie a kolektiv. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upravené vyd. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.
- HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-716-8948-3.
- HOUŠKA Petr a kol. *Klasifikace ubytovacích zařízení*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007. ISBN 978-80-87147-00-9.

- HRALA, Václav. *Geografie cestovního ruchu*. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Idea servis, 2013. ISBN 978-80-85970-79-1
- JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4209-0.
- JAŠÍKOVÁ, Veronika. *Úvod do tvorby empirických prací pro cestovní ruch*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 978-80-7435-020-7.
- KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu: vybrané kapitoly*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4603-6.
- PAGE, Stephen J. *Tourism management*. 5th Edition. New York: Routledge, 2015. ISBN 97-811-3878-457-4.
- PALATKOVÁ, Monika a ZICHOVÁ, Jitka. *Ekonomika turismu: turismus České republiky; vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3748-5.
- PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-2473-749-2.
- PÁSKOVÁ, Martina a ZELENKA, Josef. *Výkladový slovník cestovního ruchu: turismus České republiky*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, Marketing (Grada). ISBN 80-239-0152-4.
- PEARCE, Douglas. *Tourism Today: A Geographical Analysis*. New York: Longman Group Limited, 1995. ISBN 0-470-2347-33.
- RYGLOVÁ, Kateřina, BURIAN, Michal a VAJČNEROVÁ, Ida. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi: (soubor studijních materiálů)*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. Ekonomie (Key Publishing). ISBN 978-80-247-4039-3.
- SHIH-SUO, Yeh (2021). Tourism recovery strategy against Covid-19 pandemic, *Tourism Recreation Research*, 46:2, 188-194, DOI: 10.1080/02508281.2020.1805933.

SYNEK, Miloslav, Helena SEDLÁČKOVÁ a Hana VÁVROVÁ. *Jak psát bakalářské, diplomové, doktorské a jiné písemné práce*. 2., přeprac. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1212-9.

VONDRUŠKA, Vlastimil. *Život staré Šumavy*. Praha: Vyšehrad, 2019. ISBN 978-80-7601-103-8.

Internetové zdroje

BUFKA, Luděk, Miroslav ČERNÝ a kol. Zásady péče o Národní park Šumava [online]. Vimperk, 2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://1url.cz/mKnbX>

Cestovní ruch – časové řady. Český statistický úřad [online]. 2019 [cit. 2020-12-23]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/cru_cr

Cestovní ruch - 4. čtvrtletí 2020. Český statistický úřad [online]. 2021 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cru/cestovni-ruch-4-ctvrtleti-2020>

Dobrá na Šumavě. Národní park Šumava [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.npsumava.cz/vylet/dobra-na-sumave>

Informace pro cyklisty. Šumava na kole [online]. 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.sumavanakole.cz>

Jezero Laka. Šumavanet [online]. [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://1url.cz/qKnbv>

Jubilejní NaturVision ve Vimperku startuje o víkendu. Národní park Šumava [online]. 2021 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://1url.cz/sKnb3>

Klostermannova vyhlídka u Srní. Kudy z nudy [online]. 2021 [cit. 2021-12-09]. Dostupné z: <https://1url.cz/4Knbf>

Koncepce rozvoje cestovního ruchu Jihočeského kraje 2021–2030. Jihočeská centrála cestovního ruchu [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://1url.cz/PKnba>

Konference zmapuje šumavskou přírodu. Ekolist [online], 2004 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://1url.cz/FKnbo>

Konopné lázně. Hotel Bobík [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.hotelbobik.eu/konopne-lazne/>

Lyžařské trasy. Bílá stopa [online]. 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <http://bilastopa.cz/cs/lyzarske-trasy/>

Mapa českých a slovenských pivovarů. Atlaspiv.cz [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://www.atlaspiv.cz/?page=mapa-pivovaru>

MMR – Územní dimenze. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/dokumenty-\(1\)/analyzy](https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/dokumenty-(1)/analyzy)

Modravské slatě – zakázané srdce Šumavy. Kudy z nudy[online]. 2021 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/modravske-slate-zakazane-srdce-sumavy>

Muzea v Jihočeském kraji. Muzea tří regionů [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://muzea-tri-regionu.prachenskemuzeum.cz/default/muzea?s=1>

Muzeum historických motocyklů. Železná Ruda [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.zeleznaruda.cz/zeleznaruda/fr.asp?tab=snet&id=18404&burl=&pt=TUKU>

Muzeum Kvilda. Muzeum Kvilda [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.muzeumkvilda.cz/muzeumkvilda/>

Muzeum lehkého opevnění. Muzeum Řopík [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://muzeumsmprik.wbs.cz/O-ropiku-vz-37.html>

Muškaření na Šumavě. Muškaření Šumava [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.muskareni-sumava.cz/muskareni-na-sumave/>

Na Šumavě se opět setkali záchranáři, tentokrát trochu netradičně. Požáry – ohnisko žhavých zpráv[online]. 2021 [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <https://1url.cz/tKnBV>

Naučná stezka Povydří. <https://www.naucnoustezkou.cz>[online]. 2009 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://www.naucnoustezkou.cz/naucna-stezka-povydri>

NP Šumava: Festival o přeshraniční spolupráci na obnově šumavských mokřadů v Novém Údolí. Parlamentní Listy [online]. 2019 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://1url.cz/iKnbk>

Opatření obecné povahy. V: Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 15.06.2020, Dostupné z: https://www.npsumava.cz/wp-content/uploads/2020/07/oop_finalni1.pdf

Platí nová zonace Národního parku Šumava. Národní park Šumava [online]. Vimperk, 2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://1url.cz/mKnbs>

Pramen Vltavy na Šumavě – pramen nejdelší české řeky. Kudy z nudy [online]. 2021 [cit. 2021-12-09]. Dostupné z: <https://1url.cz/gKnbT>

Pravidla závodu Vltava Run. Vltava Run [online]. 2021 [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <https://vltavarun.cz/o-zavodu/pravidla>

Prášílské jezero. Kudy z nudy [online]. 2021 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/prochazka-k-prasilskemu-jezeru>

Přechodová místa. Národní park Šumava [online]. 2021 [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <https://www.npsumava.cz/navstivte-sumavu/prechodova-mista/>

Přírodní poměry. Národní park Šumava [online]. 2021 [cit. 2021-12-04]. Dostupné z: <https://www.npsumava.cz/priroda/prirodni-pomery/>

Ptáci na Šumavě. Penzion Kvilda [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.penzionkvilda.cz/o-sumave/zvirata/149-ptaci-na-sumave>

Sjezdové tratě. Skiareál Strážný [online]. 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://1url.cz/OKnbd>

Skiareál Kvilda. SKI Kvilda [online]. 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <http://www.skikvilda.cz/areal/o-arealu>

Skiareál České Žleby. SKI Žleby [online]. 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <http://www.skizleby.cz/map/>

Skiroll Classics. Ski klub Šumava [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://skisumava.cz/skirollclassics>

Sklářské muzeum. Prodej skla [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.prodejskla.cz/sklo/muzeum.asp>

Soupis památek. Památkový katalog [online]. 2021 [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <https://1url.cz/0Knb4>

Šumavské slatě. Šumavanet [online]. 2021 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://www.sumavanet.cz/vopin/slate/slate.htm>

Šumavský skimaraton. Skimaraton [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://www.skimaraton.cz/page.aspx?01&id=1101&lng=cz>

Tisková zpráva NP CHKO Šumava. ŠumavaNet [online]. 2010 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://1url.cz/vKnbh>

Trojmezí na Šumavě. Kudy z nudy [online]. 2021 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://1url.cz/vKnbC>

Územní studie Šumava. České vysoké učení technické v Praze [online]. Praha, 2008 [cit. 2021-11-15]. Dostupné z: <https://1url.cz/rKnbZ>

Veřejná databáze. Český statistický úřad [online]. [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#>

Veřejné vyhlášky honiteb. Národní park Šumava [online]. 2018 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.npsumava.cz/dokument/verejna-vyhlaska/>

Vintířova skála u Dobré Vody. Kudy z nudy [online]. 2021 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://1url.cz/7KnbU>

Vltava a Mrtvý luh. Jižní Čechy [online]. 2021 [cit. 2021-12-09]. Dostupné z: <https://www.jiznicechy.cz/turisticke-cile/752-vltava-a-mrtvy-luh>

Vodácké trasy – splouvání. Národní park Šumava [online]. 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.npsumava.cz/navstivte-sumavu/vodacke-trasy-splouvani/>

Vodní ekosystémy – další informace. Národní park Šumava [online]. 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://1url.cz/AKnbf>

Volarské muzeum. Město Volary [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.mestovolary.cz/volny-cas/volarske-muzeum/>

WeLoveSumava. Instagram [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://1url.cz/dKnbg>

Za tradicí výroby šumavského skla. Kudyznudy.cz [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://1url.cz/wKnbS>

Zadovská30. ČEZ SkiTour [online], 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.ski-tour.cz/zadovska-30/r3>

Základní pojmy a definice. Český statistický úřad [online]. [cit. 2020-12-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf>

Zákon č. 114/1992 Sb. Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR [online]. 2021 [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114>

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1: Rajonizace cestovního ruchu v České republice	24
Obrázek 2: Struktura služeb v cestovním ruchu	28
Obrázek 3: Nová zonace NP Šumava	41
Obrázek 4: Katastrální obce v NP Šumava za rok 2012	58
Obrázek 5: Oblast Národního parku Šumava	64
Obrázek 6: Mapa lyžařských tratí v NP Šumava	114
Obrázek 7: Regulace splouvání v úseku Soumarský Most – Pěkná	115
Obrázek 8: Splouvání Vydry a Otavy	116
Obrázek 9: Splouvání Vltavy	116
Obrázek 10: Schéma dotazníku	117
Obrázek 11: Pohled na Březník	118
Obrázek 12: Lesy zničené kůrovcem	118
Obrázek 13: Pohled na Plešné jezero	118
Obrázek 14: Chráněné kosatce	118
Obrázek 15: Pohled na řeku Křemelnou zjara	119
Obrázek 16: Hradlový most u Modravy	119
Obrázek 17: Pohled na lesy v NP Šumava	119
Obrázek 18: Vrchol hraniční hory Třístoličník	119
Obrázek 19: Chalupská slat'	120
Obrázek 20: Povalový chodník k Chalupské slati	120
Obrázek 21: Souhvězdí orion, Luzenský potok	120
Obrázek 22: NP Šumava cestou na Ostrý	120
Obrázek 23: Klostermannův most	121
Obrázek 24: Východ slunce u Zhůří	121
Obrázek 25: Jelenovítí v NP Šumava	121
Obrázek 26: Cesta na Cikánskou slat'	121
Obrázek 27: Pláně na Horské Kvildě	122
Obrázek 28: Povalový chodník v Návštěvnickém centru Srní	122
Obrázek 29: Příhraniční stezky	122
Obrázek 30: Lesy v okolí Zhůří	122

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1: Srovnání počtů ubytovaných hostů před a po pandemii covid-19	32
Tabulka 2: Hodnocení lokalizačních podmínek cestovního ruchu	34
Tabulka 3: Nejznámější kulturní památky na území NP Šumava	53
Tabulka 4: Vyhodnocení lokalizačních podmínek pro NP Šumava	57

Tabulka 5: Míra turistické penetrace v obcích NP Šumava v letech 2012–2020	59
Tabulka 6: Hustota výskytu turistů v obcích NP Šumava v letech 2012–2020	60
Tabulka 7: Míra turistické intenzity v obcích NP Šumava v letech 2012–2020	61
Tabulka 8: Defertova funkce pro obce v NP Šumava za období 2012–2020	62
Tabulka 9: Index turistického zatížení obcí NP Šumava v letech 2012–2020	63
Tabulka 10: Znalost oblasti zvolené destinace	65
Tabulka 11: Návštěvnost NP Šumava	66
Tabulka 12: Důvody návštěvy NP Šumava místními obyvateli	67
Tabulka 13: Názor místních obyvatel na návštěvnost NP Šumava	68
Tabulka 14: Dobrovolné vyjádření místních obyvatel k návštěvnosti NP Šumava	69
Tabulka 15: Souvislost příjmů místních obyvatel s cestovním ruchem	70
Tabulka 16: Důvod turistické návštěvy NP Šumava	71
Tabulka 17: Délka pobytu respondentů v NP Šumava	71
Tabulka 18: Budoucí návštěvnost NP Šumava	72
Tabulka 19: Nespokojenost turistů se skutečnostmi v NP Šumava	73
Tabulka 20: Nejoblíbenější roční období pro návštěvu NP Šumava	74
Tabulka 21: S kým tráví respondenti pobyt v NP Šumava	74
Tabulka 22: Návštěvnost lokalit v NP Šumava	75
Tabulka 23: Povědomí o památkách mimo NP Šumava	76
Tabulka 24: Hodnocení atraktivit v NP Šumava	77
Tabulka 25: Doporučení pro nové atraktivity v NP Šumava	78
Tabulka 26: Hodnocení turistické významnosti NP Šumava	79
Tabulka 27: Doprava do NP Šumava	80
Tabulka 28: Pohyb po NP Šumava	80
Tabulka 29: Spokojenost s dopravní obslužností v NP Šumava	81
Tabulka 30: Důvod nespokojenosti s dopravní obslužností	82
Tabulka 31: Využitý typ ubytování při pobytu v NP Šumava	83
Tabulka 32: Způsob zajištění ubytování v NP Šumava	84
Tabulka 33: Hodnocení možnosti ubytování v NP Šumava	84
Tabulka 34: Využitý typ stravování při pobytu v NP Šumava	85
Tabulka 35: Hodnocení možnosti stravování v NP Šumava	86
Tabulka 36: Zájem o poznání NP Šumava	87
Tabulka 37: Pravděpodobná volba dopravy do NP Šumava	88
Tabulka 38: Pravděpodobná volba ubytování v NP Šumava	88
Tabulka 39: Pravděpodobná volba stravování v NP Šumava	89
Tabulka 40: Pravděpodobný doprovod v NP Šumava	89
Tabulka 41: Důvod nezájmu o návštěvu NP Šumava	90
Tabulka 42: Informace o cestování po České republice	91
Tabulka 43: Preference typu dovolené	91
Tabulka 44: Pohlaví respondentů	91
Tabulka 45: Věk respondentů	92
Tabulka 46: Vzdělání respondentů	93
Tabulka 47: Aktuální místo pobytu respondentů	93

8.3 Seznam grafů

Graf 1: Míra turistické penetrace v obcích NP Šumava v letech 2012–2020	59
Graf 2: Hustota výskytu turistů v obcích NP Šumava v letech 2012–2020	60
Graf 3: Míra turistické intenzity v obcích NP Šumava v letech 2012–2020	61
Graf 4: Defertova funkce pro obce v NP Šumava za období 2012–2020.....	62
Graf 5: Index turistického zatížení obcí NP Šumava v letech 2012–2020	63
Graf 6: Znalost oblasti zvolené destinace	65
Graf 7: Návštěvnost NP Šumava	67
Graf 8: Názor místních obyvatel na návštěvnost NP Šumava	68
Graf 9: Souvislost příjmů místních obyvatel s cestovním ruchem	70
Graf 10: Délka pobytu respondentů v NP Šumava.....	72
Graf 11: Nejoblíbenější roční období pro návštěvu NP Šumava.....	74
Graf 12: Hodnocení turistické významnosti NP Šumava	79
Graf 13: Spokojenost s dopravní obslužností v NP Šumava	81
Graf 14: Využitý typ ubytování při pobytu v NP Šumava	83
Graf 15: Hodnocení možnosti ubytování v NP Šumava.....	85
Graf 16: Využitý typ stravování při pobytu v NP Šumava.....	86
Graf 17: Hodnocení možnosti stravování v NP Šumava	87
Graf 18: Důvod nezájmu o návštěvu NP Šumava	90
Graf 19: Pohlaví respondentů	92
Graf 20: Aktuální místo pobytu respondentů	94

8.4 Seznam použitých zkratk

ČSÚ – Český statistický úřad

HUZ – Hromadná ubytovací zařízení

IZS – Integrovaný záchranný systém

NP – Národní park

ÚP – Územní pracoviště

ZOPK – Zákon o ochraně přírody a krajiny

Přílohy

Příloha A: Lyžařské tratě v NP Šumava	114
Příloha B: Regulace splouvání řek v NP Šumava.....	115
Příloha C: Schéma dotazníkového šetření	117
Příloha D: Fotoarchiv NP Šumava.....	118

Příloha A: Lyžařské tratě v NP Šumava

Obrázek 6: Mapa lyžařských tratí v NP Šumava

The image displays a detailed map of ski trails in the Šumava National Park. The map is color-coded by trail difficulty: green for easy, yellow for intermediate, and red for advanced. It shows various trail networks around locations like Kolinec, Lázeňská Lázeň, and Horní Planá. The map includes a legend, a scale bar (1:100,000), and a north arrow. To the left of the map is an informational panel with contact details for the Šumava National Park Administration (Správa NP a CHKO Šumava) across four stations: Kolinec, Lázeňská Lázeň, Horní Planá, and Zelená Lhota. Below this is a table of emergency numbers (SOS 112, 155, 150, POLICE 158) and logos for partner organizations like LESVY.cz and Šumava. To the right of the map is another panel titled 'LYŽAŘSKÉ TRASY Loipen 2020/21' featuring the Šumava logo and a photograph of skiers on a snowy slope. At the bottom right, the text 'Bílá stopa Šumava' and 'Weiße Spur im Böhmerwald' is displayed along with the website addresses www.bilastopa.cz and www.bilestopa.cz.

Zdroj: bilastopa.cz, 2021

Příloha B: Regulace splouvání řek v NP Šumava

Obrázek 7: Regulace splouvání v úseku Soumarský Most – Pěkná

Příloha č.3.

Tabulka pravidel splouvání Teplé Vltavy a Vltavy v úseku Soumarský Most – most u Pěkné – varianta 5B

Úsek vyhrazený pro splouvání	Povolené období splouvání	Povolená denní doba splouvání ¹⁾	Výška hladiny, při které je možné splouvat ²⁾	Druh plavidel	Počet plavidel ³⁾	Nástupní a výstupní místa	Odpocinková místa
Soumarský Most- most u Pěkné	01.05. - 31.5. So, Ne, svátky	8:00 - 20:00	50 – 61 cm (vodočet Soumarský most)	pouze kanoa a kajaky	Nejvýše 7 registrovaných plavidel za hodinu (tj. max. 63 plavidel denně) + průvodce (skupiny do 5 lodí včetně nemusí mít průvodce)	Soumarský Most, most u Pěkné	Most u Dobré, Chlumský most, soutok teplé a Studené Vltavy
			Nad 61 cm (vodočet Soumarský most)		Nejvýše 20 registrovaných plavidel za hodinu (tj. max. 180 plavidel denně)		
	01.06. – 30.06.	8:00 - 20:00	50 – 61 cm (vodočet Soumarský most)		Nejvýše 7 registrovaných plavidel za hodinu (tj. max. 63 plavidel denně) + průvodce (skupiny do 5 lodí včetně nemusí mít průvodce)		
			Nad 61 cm (vodočet Soumarský most)		Nejvýše 20 registrovaných plavidel za hodinu (tj. max. 180 plavidel denně)		
	01.07. – 31.08.	8:00 - 20:00	50 – 61 cm (vodočet Soumarský most)		Nejvýše 7 registrovaných plavidel za hodinu (tj. max. 63 plavidel denně) + průvodce (skupiny do 5 lodí včetně v době 14:00 – 16:00 nemusí mít průvodce)		
			Nad 61 cm (vodočet Soumarský most)		Nejvýše 20 registrovaných plavidel za hodinu (tj. max. 180 plavidel denně)		
	01.09. - 31.10.	8:00 - 20:00	50 – 61 cm (vodočet Soumarský most)		Nejvýše 7 registrovaných plavidel za hodinu (tj. max. 63 plavidel denně) + průvodce (skupiny do 5 lodí včetně nemusí mít průvodce)		
			Nad 61 cm (vodočet Soumarský most)		Nejvýše 20 registrovaných plavidel za hodinu (tj. max. 180 plavidel denně)		

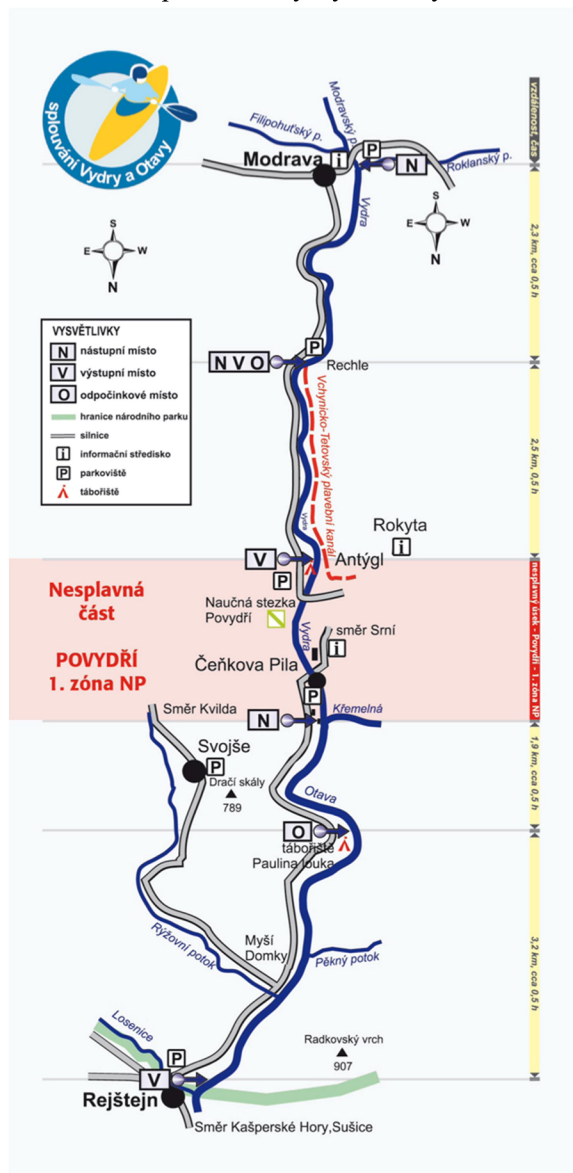
1) Čas vyplutí jednotlivých registrovaných lodí (skupin) je 8:00, 9:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00 a 16:00 s tolerancí 15 minut po stanovené hodině

2) Uvedené výšky hladin jsou vyznačeny ryskami na vodočetné lati na Soumarském Mostě u mostního pilíře. Pro určení výšky hladiny je rozhodný stav na vodočetné lati v daný den v 8:00 hodin. Při poklesu hladiny pod 52 cm bude vydáno upozornění, že následující den může nastat stav, kdy nebude možné příslušný úsek splouvat.

3) Registrace plavidel pro splouvání úseku Soumarský Most – most u Pěkné se provádí prostřednictvím internetového registračního systému nebo v povolené době splouvání přímo v nástupním místě Soumarský Most (v případě neobsazených míst). Pro každé registrované plavidlo bude před splutím vyhrazeného úseku v nástupním místě Soumarský Most vydána nezáměnitelná registrační známka, kterou se při případné kontrole prokazuje naplnění ustanovení čl. 5 odst. 1 tohoto opatření obecné povahy týkající se registrace.

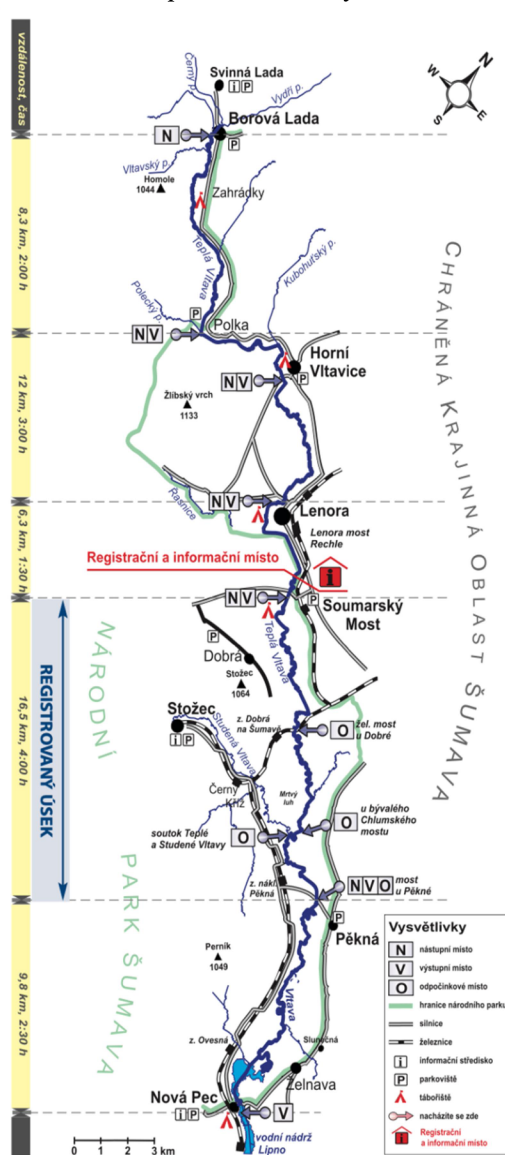
Zdroj: npsumava.cz, 2021

Obrázek 8: Splouvání Vydry a Otavy

Zdroj: npsumava.cz, 2021

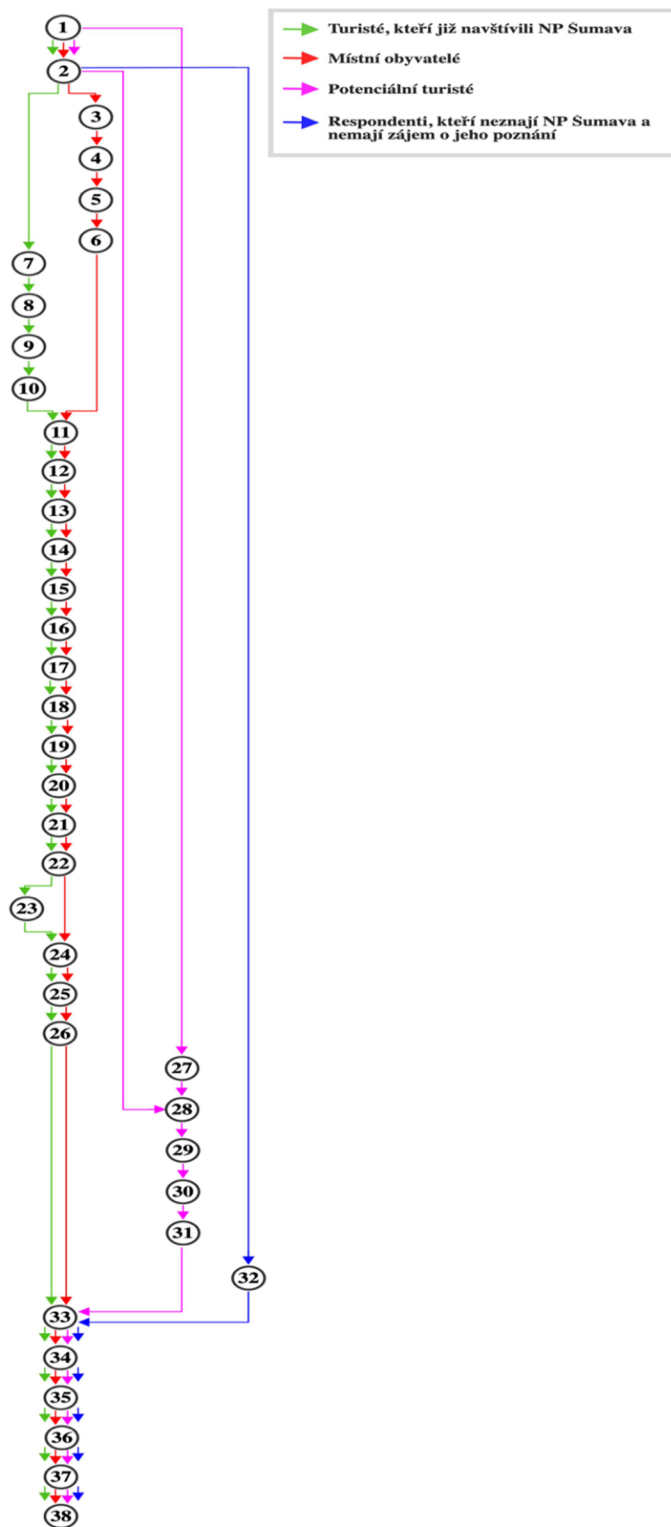
Obrázek 9: Splouvání Vltavy

Zdroj: npsumava.cz, 2021

Příloha C: Schéma dotazníkového šetření

Obrázek 10: Schéma dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování, 2022

Příloha D: Fotoarchiv NP Šumava

Obrázek 11: Pohled na Březník

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 12: Lesy zničené kůrovcem

Zdroj: WeLoveSumava, 2020

Obrázek 13: Pohled na Plešné jezero

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 14: Chráněné kosatce

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 15: Pohled na řeku Křemelnou zjara

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 16: Hradlový most u Modravy

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 17: Pohled na lesy v NP Šumava

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 18: Vrchol hraniční hory Třístoličník

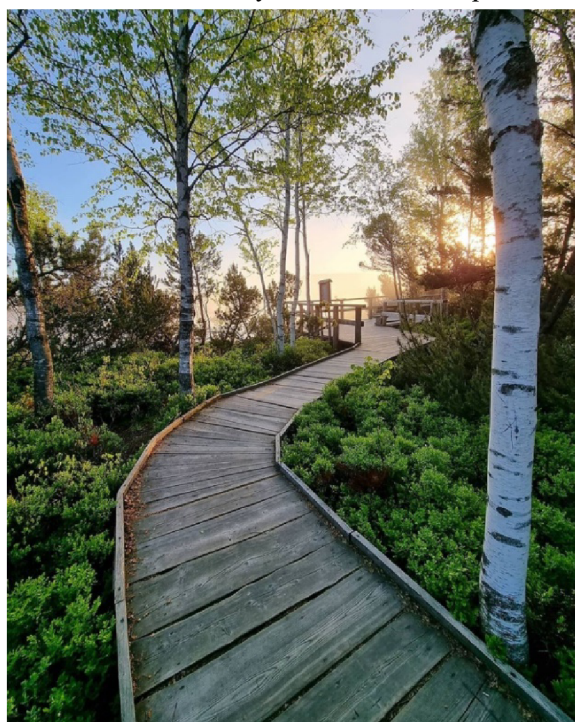
Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 19: Chalupská slat'

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 20: Povalový chodník k Chalupské slati

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 21: Luzenský potok a souhvězdí orion

Zdroj: WeLoveSumava, 2022

Obrázek 22: NP Šumava cestou na Ostrý

Zdroj: WeLoveSumava, 2022

Obrázek 23: Klostermannův most

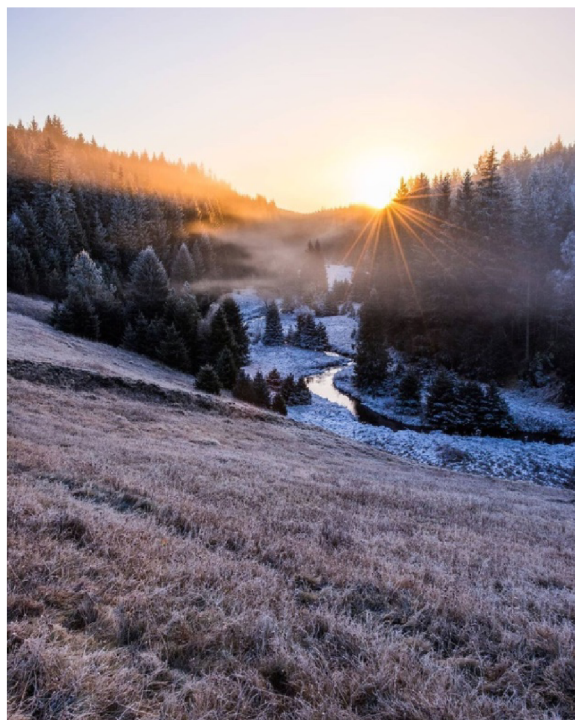
Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 25: Jelenovití v NP Šumava

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 24: Východ slunce u Zhůří

Zdroj: WeLoveSumava, 2020

Obrázek 26: Cesta na Cikánskou slat'

Zdroj: WeLoveSumava, 2020

Obrázek 27: Pláně na Horské Kvildě

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 28: Povalový chodník v Návštěvnickém centru Smí

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 29: Příhraniční stezky

Zdroj: WeLoveSumava, 2021

Obrázek 30: Lesy v okolí Zhůří

Zdroj: WeLoveSumava, 2021